

Silf hænn

Hans Hafsat 1875
Hastil.

Haiont
20. VIII 34.

RE 3703

Erg. 22/12

Dominica I. Adventus.

Kristusse Tulliemisse i. Pühhål.

Epistli. Rom. 13, 11.

Sest et meise seddå Aliga lijáme, et meis nüüd jo
se Eund om, unnest ülles tousta. Sesit nüüd
om meise Õnsus lähhemb, kui sis, kui meise
usksime. Dom mõdå lännu, vink Pädi om
lähhude tullu. Sis heitkem nüüd ärri à Pimnedi se Eel-
to, nink tömbkem heinne väle Walgusse Rüsta. Si ügem
ausallikult, kui Päiuwå Alal: Eimitte Lijan: E ogi unz
Zogin: Eimitte Vordö Nulgan, nink Züreküjen, ei-
mitte Rijan nink Wihhan. Enge tömbte deme väle
Issandat Jësus Kristust, nink arge teile unama us-
teismist hinnustamisess.

Ewangelium eestnatsel Kristusse-Tulliemisse
Pühhål Matt 21, 1.

Sint kui nemmå Jerusalemmi lähhude
Tullima / nink Peimagehe se Oli-Mae-
mannu saava / sis lähhät Jësus taž Jüngrit/
nink üttel neile: Minge finnå Allewette, ruimb-
teise-een om; Nink seddäm aid sade teije löidmå
ütte Eimma. Essit kinni seüdetu ollevat / nink
Warsa temmå man. Pässke teddå wallale/
nink roge neid müsse. Oink kui teile keele saap
middake ütlema / sis üttelge / et Issandalle em
neid waja: Nink temmå saap neid seddäm aid
lähhätäindå. Ent se om kik sündinu / et rändre-
tus saab / mes ütteld om läbbi Propreti. Ennib

ütlep : ütlege Zioni Tütrelle : Nåtse / sinno
 Kunningas tullep sinno mannu / hiljamelelit /
 nink föidap ütte Emma-Esti / nink foorma-
 landja Emma-Esti Warsa Såljän. Ne Jungs-
 re lätswå / nink teiwå nida / kui JEsus neid olli
 väsen / nink törwå seddå Emma-Eslit nink sed-
 då Warsa ; nink panniva omme Reivid neide
 päle / nink istutiroda teddå temimå Sålgå. Ent
 valjo Rahvast laotiva omme Reivid Te
 weerde. Ent mu raijewa Osje Puist / nink
 puistiva neid Te weerde. Ent se Rahwas /
 kumb een käwwe / nink kumb perrän tulli / tå-
 mit nink üttel : Hossanna Tawida Pojale : Kit-
 su olgo / keå tullep Issanda Nimmel. Ho-
 sanna Rörgen.

Dominicå II. Adventus.

II. Kristusse Tullemisse Pühhåli

Epistli. Rom. 15, 4.

MEs enne om kirjotetu, se om meile Oppusses Kirjote-
 tu, et meil läbbi Kannatusse nink Kirja Römusta-
 misse Lotust olles. Ent se Kannatusse nink Römu Jum-
 mal andko teile, ütesuggust Meeld piddådå töine töise
 seän, Kristusse JEsusse perrå. Et teije üttemelelikult,
 ütte Suga littässe Jummalat nink meije Issanda JEs-
 susse Kristusse Esså. Seperräst wölk töine töist masta-
 nida kui ka Kristus teid om vastavötnu Jummalal Au-
 twustusse. Ent minna ülle, et JEsus Krisius om Üm-
 breleikamisse Sullane olnu, Jummalal Tötte perräst.
 Wannambide Torrotussi linnitåda: Niig et Vaggan-
 na Armo eest Jummalat littässe. Nida kui kirjotet om-

Sepe

Severrást taahha minna sinno Pagganide seán littá,
 nink sinno Nimmeli laulda. Nink taas útlep temmá;
 Rómustage hendá, Paggana, temmá Rahwaga. Nink
 jáalle: Kitte Issandat, kik Paggana, nink auruvstage
 seddá kik Rahwas. Nink taas útlep Esaias. Se saap
 ollema Jesse Juur, ke saap tousma Pagganid wallitse-
 ma; Temmá pále sawa Paggana lootma. Ent se Lo-
 tusse Jummal tátto teid kige Rómu nink Rahhoga
 Uşun, et teil rikkalikkult lotust olles, läbbi pühhå Wai-
 mo wåe.

Ewangelium töisel Kristusse Tullemissie
 Pühhål Luk. 21, 25.

Nink Tähhe sawa ollema Pääwän / Kuun
 nink Tähten. Nink Ma páál saap Rah-
 val Oht ollema / suren Peljun. Nink Merri
 nink We-Wo sawa mürrisevä. Nink Inni-
 misse sawa árránalgümä Peljo nink neide kih-
 ju Dotmisse perrást/kumina Ma pále sawa tul-
 lema. Sest Taiwa Wåe sawa heljoma. Nink
 sis sawa nemmá någgemá seddá Innimisse
 Poiga tullewat Pilvin / sure Wåe nink Au-
 wustussega. Ent kui se nakkav sündimá / As-
 kajege ülles / nink tööke omma Pääd ülles / sest
 et teihe árrólunnästaminne lähhunes. Nink
 temmá üttel neile Moistukönnet: Kajege Wijl-
 Puud nink kik Puud; Kui nemmá jo tårtvå/
 nirk tetje seddá näete / sis tunnete neist / et Sun-
 wi jo lähhükessen om. Nida ka teihe / kui teihe
 näete seddá sündiwát / sis teedke / et Jummalala
 Rikkue lähhün om. Töttelekkult/ minna ütle

teile / et festnane Suggu ei sa hukka sama / senni
kui tür sunniv. Taitwas nink Ma saap hukka
minnemä / ent minno Sönnna ei sa mitte hukka
minnemä. Ent hoitke hendå / et teihe Sdame
ei sa foormatus Lija. Sögi nink Lija. Togi / nink
Påtoitusse Murrega / nink et se Påiro åkkitfelt
teihe påle ei tulle; Gest temmä saap tullema kui
Reel. Rabbel like påle / kumma se koggona Ma
påål ellåvå. Sis waltvõe nüüd / nink vallege
eggal ajal / et teihe ausas saisse / se kige eest årrå
paggema / mes saap tullema / nink saisma se In-
nunisse Poja een.

Dominicâ III. Adventus.

III. Kristusse Tullemisse Pühhäl.

Episteli i. Kor. 4, 1.

Küda arwako meid Innimenne, kui Kristusse Sulla-
sid, nink Jummalal Gallauste Majapäddäjäid. Våle
se, sis otsitas Maja. Piddäilist, et üts sans utsutav lõitus.
Ent fest om mul weidi (Murret) et minno teist sunni-
tas, eht Innimisselikust Våimäst. Ent eesti ei sunne
minna hendå ka mitte. Gest minna ei tijå middäke hen-
ne våle, ent sepperäst ei olle minna higesh arwatu. Ent
Issand om se, kā minno sunniv. Sepperäst ärge sundke
middäke enne Aiga, senni kui Issand tullep, kā ka saap
selges teggemä, rres pimmedän om årräpedetu nink
Säamide Rourivo arwoldama. Nink sis saap eggas-
üttelle Jummalast Kittust sama.

Ewangeliu Kolmandet Kristusse Tullemisse
Pühhäl. v. latt. II, 2.

Gest kui Jaan Wangi Tornin Kristusse
Innimee

Jummetekko kuuld / sis lähhåt temmå kats
 ommeest Jüngrist / nink üttel tålle. Sinnas se
 ollet / ke peäp tullemä / ehf / Kas peäme töist oot-
 ma? Jesus koste nink üttel neide wasta: Min-
 ge nink ütlege Janille jålle / mes teihe näete nink
 kulete. Soggeda någgewå nink Jallotumma
 kåiuwå / Piddälitöbbitse sawa puhtas / nink kör-
 woto kuuliwa / Koolja touswa ülles / nink Was-
 stille saap Armo. Oppus külutetis; Nink ön-
 nis om se ke hendå minnuist ei pahhanda. Ent
 kui nemmå olliwa årrä lånnu / sis naksi Jesus
 pajatama Rahwa wasta Janist: Mes teihe ol-
 lete wåljå lånnu Laande kajema? ütte Rogä/
 kumb Tulest sinnå nink tånnå heljus? Ehk mes
 teihe ollete wåljå lånnu kajema? Innimist peha-
 me Reiwastega kattetu? Nåtse / kumma peha-
 mid Reiwid kandwa / ne omma Kunningide
 Maijun. Ehk mes ollete teihe wåljå lånnu ka-
 jema? ütte Proweti? Ja! minna ütle teile / ke
 ka veel ennåmb om kui Proveet. Sest sesina-
 ne om se / kummast kirjolet om: Nåtse / minna
 lähhåtå omma Englil finno Palge ette / ke sinno
 Teeb finno een peäp walmistama.

Dominicå IV. Adventus.

IV. Aristusse Tullemisse Püh Epistli. Wilip. 4, 4.

Däge ilkes rõömsa Issandan. Taas ütle minna olge
 rõömsa. Teihe Heldus olge tutwa ligil Jünimissil.
 Issand om lähhün. Arge murretage middåke, enge laste
 igin omiae Pakwid Palwussen nink Pallemissen Len-

Ewangeliumma

noga Jummalalle tedå sada. Nink Jummalala Rahho
kumb förgemb om kui kui Moisetus, hoidko leise Edamid
nink Meeld Kristusse Jesusse sissen.

Ewangelium Neljändel Kristusse Tullemissie

Pühäl Jan 1, 19.

Kink se om Jani Tunnistaminne / kui Ju-
odalisse Jerusaleminist läbhätivä Prees-
trid nink Levite / et nemmä temmält küssisse:
Kes sa ollet? Nink temmä tunnist üles / nink es
salga mitte. Nink temmä tunnist üles; Min-
na ei olle mitte Kristus. Nink nemmä küssivä
temmält; Mes sis? Kas sa ollet Elias? Nink
temmä üttel: Minna ei olle: Kas sa ollet se
Proveet? Nink temmä koste; ei mitte. Sis
sulivä nemmä temmä vasta: Kes sa sis ollet?
Et meixe woime Rostust anda neile / kumma
meid omma läbhätänu. Mes sa hennest eesti
ület? Temmä üttel: Minna olle Heikaja Hääl
Panen; Tette Islanda Leed tassatsež; nida kui
Esaias se Proveet om üttelnu. Nink ne läh-
häetu oll wa Wariserist. Nink nemmä küsse-
vä temmäst / nink ütlivä temmä vasta: Mes
sa sis risti; kui sa ei olle Kristus / ei ka Elias / ei
ka se Proveet? Jaan koste neile nink üttel:
Minna rissi Vega. Ent se om keskette teije sek-
kä astnu / kumba teije ei tunne. Temmä om/
kä minno perrän saap tullema / ke enne minno
om olnu; kummal minna ni ausa ei olle / et min-
na temmä Rängä Rihma päästas. Se siundt

Pet-

Pet. Abargan colpool Jordanit / kün Jaan olli
ristmän.

Feriā I. Nativitatis Dominicæ.

Besmätsel Talwiste Pühhå Päivål.

Epistli Tit. 2, ii.

Sest Jummala önsalik Arm om hendå kigille Jum-
malistille ilmotann, nink karristap meid, et meije veämme
ärräsalgma Jummalawallato Ollemist nink ilmiliko
Himmi, nink parrausfi, digede nink Jummalapelglifkult
sinfinaisen Ilman ellämä; Önsalikko Kristust, nink se
sure Jummala nink meije Önnisteggiå Jesu se Kristus-
se Auwustusse Auwoldamist oten. Kå hendå essi meije
eest om anduu, et temmä meid ärräsunastah kigest ülle-
kohtust, nink hennele essi Rahvast pohhastas Ömmans-
dusseß, kumb ussin olles häle Edle.

Ewangeliuni Talwiste Pühhå eddimätsel
Päivål Luk. 2, 1.

Cöt neil Päivil sündi / et Käst Reisrist Au-
gustussest wålja läts / et kilt Jum viddi sama
ülles kirjotetus. (Sesamina eesinäinne ülles
kirjotaminne sündi / kui Kirenius (se ülie) ül-
lemb olli Siria-Maal: Nink kilt lätsiwa / et
nemmä hendå lassesse ülles kirjotada / eggäfits
omma Lina. Sis läz fa ülles Josep/ Kalilea-
Maalt / Maatsaretti Linast / Juda Male / Ta-
wida Lina / kumb kutsutas Petleheim; (sest et
temmä Tawida Koast nink Sugust olli;) et
temmä hendå lasses ülles kirjotada Maria/ om-
ma ärrätkblatu Naisega / kumb olli rasse. Ent
se sündi / kui nemmä säääl olliwa / sis tulli Aig / et
temmä

temmā piddi Ilmale toma. Nink temmā tösse omma eesmäst Poiga / nink mähk teddā Mähkmitte / nink pand teddā Sõime sisse. Sest neile es olle muikal Maad Majan. Nink Karjusse olitwa sesamima Wålja pääl / omma Tahra man / nink hoitsiwa Õse omma Karja. Nink nätse / se Issanda Engel sais neide kõival / nink se Issanda Autouustus paist neide ümbre. Nink nemmā pelgswā wäega. Nink se Engel üttel neide vasta: Ärra veljako. Sest nätse / minna kusuta teile suurt Römu / kumb kigel Rahval saap ollema. Sest teile om täåmbå Onnisleg- gljå siindinu / kumb om Kristus / se Issand / Ta-wida Linan. Nink se olgo teile Lähhes: Teise sade loidmā Last Mähkmitte mähhitu / nink Sõime sisse pantu ollewat. Nink seddāmaid olli se Engli man se taimalikko Sõawäe hulk / ne kinniwā Jummalat nink ütliwā: Auro olgo Jummalalle Koraen / Rahho Ma pääl / nink Inniunistille hä Meel.

Feriâ II. Nativitat. Domin.

Talvisse Pühhā töisel Päiväl.

Episili 2. uggu. Ap. Teg. 6. II. Pühb. 7.

Gmt Teppan täus Usku nink Wäkle, leggi suurt Immet nink Tähte Nahwa seäu. Sis tössiwā mõnne Kerkust, kumb kutsuti Libertütre nink Kureenre nink Allesandriinre (Rerk) nink summa Zilziast nink Asiaast olliva, nink lässitelliwā Teppaniga. Nink nemmā eswoi wassa ponna selle Tarkusselle nink Wainville, summa läbbi temmā pajat, Sis tallitiwa nemmā mõnd Meh-

Mehhi, kumma ütlivå, et meije olleme kuulnu teddå Teo-
tusse. Sönnu pajatarvat, vasta Moses nink Jumma-
lat. Nink nemmå libhotiwa Rahwast nink Wannam-
bid nink Kirjatundid, nink tulliva temmå påle, hariva
teddå kinni, nink weiwå teddå Cure Kohto ette. Nink
nemmå säädsivå ülles karvalid Tunnistajid, ne üli-
vå : Sesinane Mees ei játtå mitte mahha Teotussi-
Sönnu pajatamaast, sesinatse pühhå Paiga nink Säo-
dusse vasta. Sest meije olleme kuulnu teddå ütlervåt, et
Jesus Maalsarettist, se saap seddå Paika ärrähäetämå,
nink neid Kombid töisite teggemå, Pumba Moses meile
om andnu. Ninklik, kumma Suren: Kohtun istewa,
kaijewa temmå påle, nink uäiwå temmå Valget, kui
Engli Valget.

Ent kui temmå paljo neide vasta olli pajatani, sis üt-
tel temmå ; Range kala, nink ümbreleikamaita Sôämist
nink Kõrvust, teije pannete illes pühhå Waimo vasta,
kui teije Wannamba nida ka teije.

Ent kui nemmå seddå kuliwa, sis lâz se läbbi neide
Sôâme, nink járrivå Hambid temmå påle.

Ent kui temmå täus olli pühhå Waimo, sis kaije tem-
må ülles Taiva pole nink näggia Jummala Auwustust,
nink Jesus Jummala hääl kael saiswat, nink üttel:
Mâtse, minna näe Taiva wallale ollewat, nink seddå
Innimisse Poiga Jummala hääl kael saiswat. Sis
lännitivå nemmå sure Hâlega, nink peijewa omme Kõr-
vu kinni, nink kargsiwalik üttemeleelikult temmå påle.
Nink nemmå heitsivå teddå Linast wâjhå, nink lõiwa
Kirwe temmå påle. Nink ne Tunnistaja panniwa
mahha omme Keiwid ütte More-Mihhe Jallutritte, se
kutsuti Saulus, Nink nemmå heidiwå Kirwegaga Tep-
panit, ke heigas nink üttel : Issand Jesus, wôlta minno
Waimo.

Waimo wasta. Erit temmå satte Völvile mahha, nim
lannit sure Hålega; Issand, årrå arvalo neile mitte seddå
Vattu. Nink kui temmå seddå olli üttelmu, sis minno temmå.
Ewangeliuimma Teppani Päiwäl / eht Töisel Tal-
wiste Pühhå Päiwäl. Matt. 23, 34.

GEperråst nätse minna lähhåtå teihe mannu
SProwete nink Tarku nink Ktrja-tundjid.
Nink teihe sade neist mōnd årråtapma nink Risti
lomå / nink mōnd neist sade teihe pesmå omimèn
Kerkun / nink perråntiusama Linast Lina ; et
teihe påle tullep kik wagga Werri/mes om årrå-
walletu Ma våål / se wa Abeli werrest / Zakkas
riasse Parakia Poja Werreni / kumba teihe ol-
lete årråtapnu Jummalaka nink Altri wajsel.
Töttelikult/minna ütle teile/se saap kik tullema
sesinatse Suggu påle. Jerusalem/Jerusalem/te
sa årråtappat Prowete / nink heidåt Kiowega
toluš / kumma sinno mannu omma lähhåtetu ;
Kui saggede olle minna tahtnu sinno Latši koffo
foggoda / nida kui Kannia omme Kannassid Si-
rou alla foggup/nink teihe ei olle tahtnu ? Nät-
se/teile peäp teihe Maja perråtuš jättetämå. Sest
minna ütle teile / teihe ei sa sest sanī minno en-
namb någgenmå senni kui teihe sade ütlemå: Kit-
tetu olgo se/keä tullep Issanda Nimmel.

(Töisel Talwiste Pühhå Päiwäl loetas ka se
Ewangeliuimma) Luk. 2, 15.

GInt se stundi / kui ne Engli neide mant olli
Iwa Laisvatté lannu/sis iriliwå ne Karjusso
töini

tōine tōist wastā: Lākkem nūnd Petlehemmi/
 nink kajegem seddā Assja/mes sāal sündinu/kum-
 ba se Issand meile om tedā andnu. Nink nem-
 ma tulliwa rūhken / nink lōistivā Maria nink
 Joseppit/ nink seddā Last Sōimen maggarat.
 Ent kui neimā seddā olliwa nānnu sis laotiwa
 nemimā seddā Sōnna wāljā kumb neile sest Lat-
 fest olli ütteldu. Nink kīk / kamma seddā kuli-
 wa/ panniva Jummeß seddā Rönnet/ mes neile
 ne Karjusse olliwa üttelnu. Ent Maria pand
 tallele kīk neid Sōnnu / nink mōttel neide påle
 omman Sōamen. Nink ne Karjusse kāntivā
 taggasti / kītiwā nink aurustiwa Jummalat/
 kige eest / mes nemimā olliwa kuulnu nink nān-
 nu/ nida kui neide wastā olli ütteldu.

Feriā III. Nativitat. Domin. s. in Festo Joha-
 nis Evangelistæ.

Rolmandel Talviiste Pühhā Pāiwāl.

Ehk

Jani Ewangelisti Pāiwāl. Ewange-
 lium Jan. 21, 20.

Gut Peter kāänd henda ümbre nink nāggi seddā Jüng.
 rit perrā tullevat, kumba Jēsus armast, ke ka Sōome
 Ajal temmā liggi olli istnu, nink üttelnu: Issand, kes se
 om, ke sinno saap árrāandma? Kui Peter seddā nāggi,
 sis üttel temmā Jēsusse wastā: Issand, mes sis se peáp?
 Jēsus üttel temmā wastā: Kui minna tahha, et temmā
 jāāž senni kui minna tulle, mes se sinno puttup? Tulle
 sinna minno verrā. Sis laggosi Rönne Welliste sellā
 wāljā, et sesinane Jünger ei kõle mitte. Nink Jēsus es
 ütle

ütle tälle mitte, et temmā ei kole, enge: Kui minna tab-
haß, et temmā jääß, senni kui minna tulle, mes se sinno
puttup! Se om sesamma Jünger, ke neist Usjust tunni-
tap nink om ka neid kirjotanu. Nink meije tijáme, et
semmā Tunnistus om töisi.

Ehk:

(Talviste Pühhå kolmandel Päswål selleretás en-
nämbeste se Ewangeliuimma) Jan. 1, 1.

Neigmissen olli se Söonna/ nink se Söonna olli
Juminala man / nink Juminal olli se
Söonna. Sesamma olli Algimissen Juminala
man. Kit om läbbi temmā tettu/ nink middā-
le ei olle temmātā tettu/ mes tettu om. Temmā
fissen olli Ello / nink se Ello olli Innimiste Wal-
gus. Nink Walgus paist pimedän / nink
Pimedus ei olle teedā wasta wōtnu. Üts In-
niminne lähhäteti Juminalast / sel olli nimini
Jaan / Sesamma tulli Tunnistusse perrast et
temmā Walgussest tunnistas / et kit temmā läb-
bi ussusse. Temmā es olle mitte Walgus/ enge
et temmā tunnistas Walgussest. Lööne Wal-
gus, kumb kit Innimisse walgustap/tulli Ilma-
sisse. Se olli Ilman / nink Ilm om teinindā
läbbi sanu. Nink Ilm es tunne teedā mitte.
Temmā tulli omma fisse / nink Ommatse es
wōtta teedā wasta. Ent mitto teedā wasta wōt-
tiwa / neile and temmā Woimust / Juminala
Latsis sada / kumma temmā nimme fisse us-
sa. Kumma ei olle siindinu Werrest / ei ka
Lihha

Li hha Tahtmissest / ei ka Mihhe Tahtmissest /
enge Jummalast. Nink se Sönnä saiie Lihä
haß / nink elli meiße seän (nink meiße näitme temmä
mä Auwustust / kui aino sündinu (poja) Au-
wustust Essäst /) täus Armo nink Töttet.

Dominicā post Festum Natalitorum.

Pühha-Päiväl perräst Talwiste Pühha
Epistli Kal. 4, 1.

Ent minna ütle, senni kui Perrändäjä Laß om, sis ei
olle temmä nink Sullase waijel wahhet, ehk temmä
kui Essand om ülle kige Hå. Enge temmä om üllekaesi-
de nink Maja piddäjide al, ni kawwa kui Essäst om sätü.
Nida ka meiße, kui meiße Latse ollime, sis ollime Sullasen
vålsålistie Såduste al. Ent kui Aig täus saiie, sis läh-
håt Jummal omma Poiga, sündinus sada Maisest, nink
Sådusse alla panna; Et temmä neid, kumma Sådusse
al olliwa, årråvstaß, et meile Laste Kohhuß saaß. Sesst
et teiße nüud Latse ollete, sis om Jummal omma Poja
Waimo teiße Sååmette lähhåtanu, ke tånnitáp, Abba,
Essä. Sis ei olle sün nüud ennåmb Sullast, enge Laß.
Ent kui Laß om, sis om se ka Jummalala Perrändäjä,
Kristusse läbbi.

Ewangeliu Pühha-Päiväl perräst Talwistes
Pühha. Luk. 2, 33.

SEnt temmä Essä nink Einmä panniwa
Jedda Jummes / mes temmäst ütteldi. Nink
Simeon önnist neid / nink üttel Maria temmä
Einmä waasta: Matse / sessinane pantas Sadda-
nisles / nink ülestössemisses mitmale Israelin/
nink Eahbes / kummale waasta pajatetas (Nink
Inno omma Heilige läbbi saap Mõõd tükimä:)

Et mitma Sōāmide Mōdte arwälkkuſ ſawa.
 Nint Hanna/ ūk Proweti Emissand olli/ Wa-
 nueli Tūt tär/ Aseri Suggust. Se olli eālin-
 ne/ nint olli omma Mihhega ellānu ſaitse Ahas-
 taiga/ perrāst omma Jumtro Saſust. Nint
 temmā olli Läsk/ lähhūd latteſa kūmmend påle
 nelli Ahastaiga/ ſe es tulle eāle arrā Jummalा-
 koast/ orjas Jummalat Paafimisse nint Palle-
 misega Õ nint Pāivā. Sesamma aſt ka ſin-
 nā mannu ſelsaminal Tunnil/ nint kit Issan-
 dat/ nint paſat temmāſt like wasta/ kumma Je-
 rusaleminn Arrā unastamist odiwa. Nint
 kui nemmā kit olliwa täütnu Issanda Sāduſſe
 perrā/ ſis kāniwā nemmā jālle taggasī Katilea-
 Male/ omma Lina Naatsaretti. Ent ſe Lat-
 kawi nint ſaije kanges Waimun/ täus Tar-
 kust. Nint Jummalala Arm olli temmā man.

Festo Circumcisionis Christi.

Talwiste. Pühhā Ollecuisse Pühhål, ebt: Wast-
 sel Ahastajal. Epiftli Balat. 3, 23.

Ent enne kui Uſk tulsi, ſis hoijeti meid Sāduſſe al-
 nink oſlime kinni ſulletu tullewatſe Uſſu påle, kumb-
 piddi arwälkkuſ ſama. Nidq om nūud Sāduſſe mei-
 ſtarristaja olnu Kristuſſe påle, et meiſe läbbi Uſſu õige-
 saaſſe. Ent ſeſt et Uſk oln tulmu, ſis ei olle meiſe ennām-
 ſtarristaja al. ſeſt teiſe ollete kit Jummalala Latſe läbb-
 Uſſu, Kristuſſe ſEſſe ſiſſen. ſeſt mitto teid Kristuſſe
 påle omma riſſitu, ne omma Kristuſſt hennie påle ſõmbnū
 ſün ei olle Judalist, ei ka Grekalist. ſün ei olle Sul-
 last, ei ka Wabbanditko. ſün ei olle Meest nint Naif-

E

Sest teise ollete sit uts Kristusse JEsussen. Ent kui teise Kristusse perrålt ollete, sis ollete jo Abramamit Semen, nink Torotusse perrå Perråndåså.

Ewangelium Wässel Ajastajal. Luk. 2, 21.

Sint kui kattesa Päiwå tåus saiva / et sed-
då Last piddi ümbreleigataina / sis nimini-
teti temmå Nimmì JEsus / kumb Englifl olli
nimmitetu / enne kui temmå (omma Eminå)
Joho fisse sadi.

Dominicå post Circumcisionem Christi.

Pühhå-Päiwål perråst Wässer Ajastaiga.

Epistli 1. Petr 3, 20.

Nda Kirstun hoijeti weidi (se om kattesa) Henge
Ween. Kumma Wäst Valge se Ristminne ka meid
niiud önsas teep, (eimitte Rojusse Attråvötminne Lihha
påält, enge hä Süddåme-Teedmisze Lepping Jummala
ga) läbbi JEsusse Kristusse ülestössemisse, ke üles om
lånnu Taiwatte, nink om Jummala hääl käel nink En-
gli nink Woimusse nink Wåe omma temmåle allaheit-
isko.

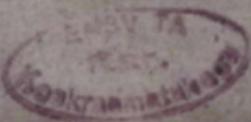
Ewangelium Pühhå päiwål perråst Wässer

Ajastaiga. Matt. 2, 13.

Cnt kui ne Targa olliva årrålånnu / nätsse
sis näut hendå Issanda Engel Joseppille
Innen nink üttel: Tösse üles / wödta seddå Last
link temmå Eminå henne mannu / nink parke
Egipti. Male / nink olle sääl / senni kui minna
fülle ütle. Sest Herodes saap seddå Last otsima/
teddå årråhukkata. Nink temmå tössi üles/
nink wöd seddå Last nink temmå Eminå henne

B

mansi

mannu Osel / nink taggasi årrå Egipti-Male
 nink olli säääl / senni cui Herodes olli årråkolu.
 Et tåndetus saas / mes Issandast om ütteldu
 läbbi Proweti / kumb ütlep: Egipti-Maalt olle
 minna omma Poiga heigani. Kui nüüd He
 rodes näaggi / et teminå neist Targust olli årrå-
 pettetu / sis saije teminå wåega wiibatseb / nink
 lähhåt wåljå / nink lasé årråtappa kit Latsi / Pet-
 leheminin nink kike teminå Pire pâäl / kumma
 katte Ajastalisse nink noreimba olliwa / se Aja
 perrå / kumba teminå neist Targust olli årrå-
 noudnu. Sis saije tåndetus / mes ütteld om
 läbbi Proweti Jeremias / kumb ütlep: Raman
 om kuultu its Hölli / valjo Kaibmissest / Jekmí-
 fest nink Hundamissest / Rahel ik omme Latsi /
 nink es tahha hendå mitte laske römustada / sess
 neminå olliwa hukkan. Ent cui Herodes olli
 årråkolu / nätsje / sis näit hendå se Issanda En-
 gel Joseppille Unnen / Egipti-Ma sissen / nink
 üttel ; Tösse ülles / nink wöttä seddå Last nink
 teminå Emma henne mannu nink minne Is-
 raeli Male. Sest neminå omma årråkolu /
 kumma se Latsse Ello otsewa. Nink teminå töss
 ülles / nink wött seddå Last nink teminå Emma
 henne mannu / nink tulli Israeli-Male. Ent
 cui teminå kuuld / Arkelaut Juda Ma ille wal-
 litsewat / omma Essi Herodesse assemel / sis pel-
 jås teminå sinnå tulla. Ent Unnen sai teminå
 Juunimalast mannisetus / nink läz Kalilea-

Ma kottuste sisse. Nink tulli nink elli ütten Lia
nan, kumb kutsutas Maatsaret. Et täüdetus
saas / meä ütteld om Prowete läbbi : Eddä
peäp Maatsarenussež kutsutama.

In Festo Epiphanias.

Kolme Kunninga Päiwäl.

Epistli Luggu. Esa 60,1.

Nosse, sa walgesj sest sinno Walgus tullep, nink Issan-
da Aluwustus tösssep sinno päle. Sest nätse, Pimme-
dus kattap Maad kinni, nink Hämmerus Rahvast; Ent
sinno ülle tösssep se Issand, nink temmä Aluwustus näüsse
sinno pääl. Nink Paggana sawa sinno Walgussen
käümä, nink Kunninga sinno Õössengo Paistussen. Õöss-
ta omme Silmi õdri ülles, nink kae, kik ne üttekotu tulle-
wa sinno mannu. Sinno Poja sawa laugelt tullema,
nink sinno Ütre kõrval kasvatetus. Sis saat sinna
seddä näggemä nink ütte joostma. Nink sinno Süddä
saap heitimä nink hendä laotama ; Sest Merre Hulk
saap hendä sinno pole käänmä, nink Rahva Wäggi sin-
nole tullema, Kameelde Hulk saap sinno latma, nobbeda
Kameli Midianist nink Hewast. Nemmä sawa Sa-
bast kik tullema, Kulda nink Würosil toma, nink Issan-
da Kiltust kulusama.

Ewangelium Kolme Kunninga Päiwäl.

Matt.2,1.

Tuli JESUS olli suundinu Petlehemmin/
AlJuda Maal/ Kunninga Herodesse Ahal/
näse / sis tulliva Targa Hommungo-Maal
Jerusalemine/nink ütliwå: Kus om se suundinu
Judaliste Kunningas? Sest meie olleme nân-
nu temmä Tähhe Hommungo-Maal/ nink ola

leme tullu / teddå kummaroma. Ent kui Herodes se Kunningas seddå kuuld / sis heiti temmå årrå / nink temmåga koggona Jerusalem. Nink koggi kofko til Rörge. Preestrid nink Rahwa Kirjatundjid / nink juurdle neilt / kuni Kristius piddi sündimå. Ent nemimå ütlet temmåle: Petlehemmin Juda-Maal sissen: Säniida om kirjotetu läbbi se Proweti: Nink finn Petlehem / Juda-Maal / ei olle min kisuggutu kõmbel se wähbämb Judaliste Wörste seän. Sest finnust peáp minnole tullema se Wallitja kumb minno Israeli Rahwast jaap kaitsmi. Sis kuz Herodes sallajalt neid Tarku / nink nous neilt ussinaste seddå Uiga / kummal se Tädi olli paistnu. Nink lähhät neid Petlehemmi nink üttel: Minge nink noudke ussinaste se Läpprä. Ent kui teiße teddå lõswäate / sis kulu ge minnole / et minna ka tulle / nink teddå kummarda. Ent kui nemimå seddå Kunningat e liwa kulu / lätsiwa nemimå årrå. Nink nätsse / Täht / kumba nemimå Hommungo-Maal olla nannu / läz neide een / senni kui temmå tu nink saisati kot sääl üllewän / kuni se läz olli. Ent kui nemimå se Tähhe näijewå / saiwa nemim wäega rööbinsah. Nink nemimå lätsiwa se Koisse / nink lõisiwa seddå Last Maria temmå Emmåga / nink sattewa mahha nink kummardin teddå / nink aivwasiva ülles omma Warru nink kinksiwa tälle Kulda / Tümmimat nii

Mürre. Nink nemmā saiwa Unnen Jumma-
last mannitsetus/ et nemmā hendā es peā mitte
ennāmb Herodesse pole kāändinā; Nink lätsiwa
tōist Leed jālle omimale Male.

Dominicā I post Epiphan.

Eesmātsel Pühhā-Pātwāl / perrāst Kolme-Run-
ninga Pātwā/ Epistli. Rom. 12, 1.

SEperrāst mannitse minna teid, Wellitse, läbbi Jum-
mala Armo, omma Ihho ellāwāh, pühhāh nink
Jummala meleperrālisef Ohwris anda, (se olgo) teije
moistlik Jummala Orjus. Nink ärge sage sesinatse Jla-
ma saarnatsef, enge muutke hendā ärrä läbbi omma
Mele Vastseuisse, et teije kiisasse, mes Jummala hā-me-
leperrālinne nink tārwelik Tahtminne olues. Sest min-
na ütle läbbi se Armo, kumb mulle om antu, eggāüttele,
te teije seān om, et hendā keāke targembas ei vanne, kui
sunnis tark olla, enge parraussi tark olla, sepperā kui Jum-
mal eggāüttele Ushu Mōto om ärräjagganu. Sest ötse
kui meil ütte Ihho kullen paljo Lu-luikmissi om, ent ligil
Lu-luikmissilpe olle üttesuggune Tō : Nida olleme paljo
üts Ihho Kristussen, ent meie olleme eissi tōine tōise Lu-
luikmissi. Ent meil omma eissisuggutse Ande, se Armo
petrā, kumb meile om antu.

Ewangelium! eesmātsel Pühhā-Pātwāl perrāst
Kolme-Runninga Pātwā. Luk 2, 41.

Sink teminā Wannamba lätsiwa eggā-
lätsiwa Alastaja ülles Jerusaleimme/ Pässia-püh-
hāl. Nink kui teminā kāz toistkümmend Alas-
taiga wanna olli / sis lätsiwa nemmā ülles Je-
rusalemi/ Pühhā kombe perrā. Nink kui ne
Pātwā olliwa täidetu / nink nemmā jālle tag-

gasi kānuvå/sis jåihe se las JEsus Jerusalemini.
 Nink temmå Wannamiba es tijå seddå mitti.
 Ent nemmå mōtluvå teddå Seldsi man olle-
 wat/nink tulliwa ütte Päivå Teed / nink otse-
 wa teddå Höimo nink Tutiwide seän. Nink fu-
 ne nina teddå es lōivwå/sis latsiwå nemmå jåll
 Jerusalemmi/ nink otsewa teddå. Nink sund
 kolme Päivå perråst/ sis lōissiwå nemmå tedd
 Jummalaa Roan istivat/Oppetajide keikeli/nink
 heid kuulwat/nink neist iüssitellewåt. Ent fu-
 lumma teddå kuluva / panniwa Jummež tem-
 må Moistust nink Rostust. Nink kui nemm
 teddå/nåijewå/sis heitiwå nemmå årrå. Nink
 temmå Emma üttel temmå wasta: Poig/kui
 sinna meile nida ollet temmu? Nätse/sinno Es-
 nink minna olleme sinno Waiwaga otsnu
 Nink temmå üttel neide wasta: Mes teihe min-
 no ollete otsnu? Es teihe tijå/ et minnå peå olle-
 ma se sissen/ mes minno Essä perrålt om? Nink
 nemmåres inesta seddå Sönnä mitte/mes tem-
 må neidega pahat. Nink temmå låz neidega al-
 la/ nink tulli Naatsaretti/ nink olli neile sönnä
 wötlit. Nink temmå Emma piddi kit neid Sönn
 nu omman Söämen. Nink JEsus kasvi Ta-
 lussen nink Eän nink Aremun / Jummalaa nink
 Jumimiste man.

Dominicâ II. post Epiphanias.

Töisel Pühhå Päivål perråst kolme Kunnings
 Päivå, Epistli Rom. 12, 6.
 Kuli kellele om Kirja Selletämminne, sis sundko se Uusi

ga ütte. Kui kelleke Ammet om, sis hoidke temmā Ammetit, kui keāle oppetap, sis hoidke temmā Oopust. Kui keāle mannitsep, sis hoidke temmā Manuitsemist. Ke annap, se andke helde Sōāmega. Ke wallitsep, se wallitsego uiss naste. Ke Armo heidāp, se tekklo seddā Rōmuga.

Ewangelium tōssel Pühhā Pāiwāl perrāst kolme
Runninga Pāiwā. Jan. 2, 1.

Sink kolinandel Pāiwāl sainvā Saja Ra-
nnan Kalilea-Maal. Nink JEsusse Emmā
olli sūāl. Ent JEsus nink temmā Jūngrit kuc-
suti fa Saja. Nink kui Wina pudu/ sis üttel
JEsusse Emmā temmā wasta. Neil ei olle
Wina. JEsus üttel temmā wasta: Mes mul-
sinnoga teggemist / Maine? Minno Tund ei
olle weel tulnu. Temmā Emmā üttel Sulla-
fille: Mes temmā teile ütlep/ seddā tekkle. Ent
sinnā olli kuis kirwist We-Annumat pantu/
Judaliste Pohhastamisse perrāst/ nink eggāut-
te sisse lāz kāz ebt kolm Mōto. JEsus üttel nei-
de wasta. Tāitke neid We-Arnumid Weza.
Nink nemmā tāitsiwā neid We, e tassani. Nink
temmā üttel neile: Ammitage nūud/ nink wige
Wardjalle. Nink nemmā weinvā. Ent kui
Wardja seddā Wet maits/ kumb Winaz olli
hanu/ (nink temmā es tijā/ kustas se olli; Ent ne
Sullase tesiwā/ kumma seddā Wet olliva am-
mutanu:) sis kuis se Wardja Poigmeest/ nink
üttel temmā wasta; Eggāmees annap eesmālt
vāud Wina/ nink sis/ kui nemmā omma joob-

nuſ ſanu/ alwembaſt; Sinna oſlet häab Winaſſe nni Aiani taggaſt piddānu. Se om ſe eesmānne Tāht/ kumba J̄Eſus teggi Kanan Kalilea Maal/ nink aivwalađ omma Auwustust. Nink temmā Jüngre uſlſiwa temmā ſiſſe.

Dominicā III. post Epiphaniaſ.

Kolmandel Pähhā Päiwäl perrāſt Kolme-Runninga Päiwā. Epiftli.

Auge pange hendaſ ſeffi targaſ. Auge taſſoge kelleſ ſekurja kurjaga. Hoitke Auſuſti like Inniſiſte maſſo. Kui ſe woip olla, ſis piddāge like Inniſiſtega Rahbo, u paljo kui teije poleſti om. Auge taſſoge eſſi omman Vihhān, arma, enge andke Vihhale Maad. Geft kirkoti om: Sundus om minno perrālt. Minna tahha taſſoda, uitlep Iſſand. Kui nūud finno Bainlanne iſſones ſis ſödā teddā. Kui temmā jannones, ſis joda teddā. Geft ſeddā telten ſaat finna tulliſid Hütſe temmā Pā po le kogguna. Arrālaſko henda Kurjast arrāwāardā enge mārā finna kurja arrā Håga.

Ewangelium kolmandel Pähhā-Päiwäl perrāſt
Kolme-Runninga Päiwā. Matt. 8, 1.

Con kui temmā Mäest alla lāk/ kāwwe palio
Srahwast temmā perrān. Nink nātſe/ uitel
Piddāli többine tulli/ kummarid teddā nink uitel: Iſſand/ kui finna tahbat/ ſis woit finna minno kūl po hæſtada. Nink J̄Eſus kūnit wājā Kat/ putte teddā nink uitel: Minna tahha/ ole pu hæſtetu. Nink ſeddāmaid ſaiſje temmā ommaſt Piddāli többest pu hæſz. Nink J̄Eſus uitel talle/ kae/ et finna ſeddā kelleke ei uitle/ engi min

minne nink näüdå henda Preestriille / nink to
 seddå Andet/ mes Moses om kåsknu neile Tum-
 mistusseß. Ent kui JESUS Kapernaumi sifse
 läz / aste temmå mannu ûts Södda-Påmees/
 se palvel teddå nink üttel: Issand/ minno Sulla-
 ne om kottun Luwallone / nink waiwatas wåe-
 ga. Nink JESUS üttel tålle: Minna tabba
 tulla nink teddå terweß tettå. Nink se Södda-
 Påmees koste nink üttel: Issand / minna ei olle
 mitte ni ausa/ et sinna minno Kattusse alla tul-
 leß/ enge ütle ennege ûts Sonna/ sis jaap min-
 no Sullane terweß. Sest minna olle fa In-
 niminne Wotinusse al/ nink minno al omnia
 Söamihhe/ nink kui minna üttele ütle/ minne/
 sis låt temmå/nink töisele/ tulle tånnå/ sis tullep
 temmå: Nink minno Sullaselle / te seddå / sis
 leep temmå. Ent kui JESUS seddå kuulid sis
 pand temmå seddå Jimmeh / nink üttel neide
 wastå/ kumma temmå perrän kåriweiwå: Töd-
 felikult/minna ütle teile/ Israelin ei olle minna
 járást Usku mitte löidnu. Ent minna ütle tei-
 le/ et paljo sawa tullema Hominingo nink Od-
 dango polest / nink Alabrahammi nink Isalt
 nink Jakobiga Taiwa Rikkussen istma. Ent ne
 Rikkussen Latse sawa wålja tongatus Pimme-
 dusse sifse/ kumb wåljan om. Såäl saap ollema
 Hundaminne nink Haiminaste Kårriseminne.
 Nink JESUS üttel se Söa-Påmihhe wastå:
 Minne/ sulle suundko nida/ kui finna ollet usknu

Nink temmå Sullane saijs terwes felsamma
Tunnil.

Dominicâ VI. post Epiphan.

Neljändel Pühhā. Päiwäl perrāst Kolme-Run-
ninga Päiwā. Epistli Rom. 13, 8.

Hege olge kelleke middäke wölg, kui ennege töine toi
Varmastada. Sest ke töist armastap, se om Sådvi-
täutnu. Sest se, mes ütteld om: Sinna ei peā mitte
Abbi-Esto rikma. Sinna ei peā mitte tapma. Sinna
ei peā mitte warrastama. Sinna ei peā mitte karwo-
lat Tunnistust andma. Sinna ei veā mitte himmusia-
ma. Nink kui veel ütteke muud Käsku om, se woetas
Sonna fissen ütte: Sinna peāt omma Lähhembaat ar-
mastama kui hendā essi. Arm ei te Lähhemballle kurja
Sis om nüüd Arm Sådusse Täutminne.

Ewangelium neljändel Pühhā. Päiwäl perrāst
Kolme-Runninga Päiwā. Matt. 8, 23.

Sink kui temmå Laiwa sisse aste/ sis lätsum
stemmå Jüngre temmå perrā. Nink nä-
se / sunur Tujsi tössi Järive pääl / nida et ka
Laiw Lainist saijs fattetus. Ent temmå mag-
gas. Nink ne Jüngre astsiwa temmå mannu
nink ärratiwā seddā ülles/nink ütlitwā: Issand
arwita meid / meije läme hukka. Sis üttu
temma neide wassa: Kuis teije ni pelglisko o-
lete/ teije wäiko Ustja? Nink tössi ülles nink äh-
mård seddā Tuuld nink seddā Järive. Sis saijs
kohhalt wais. Ent Rahwas pand seddā Jum-
mes/ nink üttel: Määränes se om/ et Tuul nõi
Järw temmåle sõnnalwötlis om?

Domi-

Dominicâ V. post Epiphania.

Wijendel Pühhå. Päiwål perråst Kolme. Runninga. Päiwå. Epistli Rol. 3, 12.

Sis wölkे nüüd henne våle, kui Jummasla årråval-litsetu Pühhå nink Arma, svåmelikko Hallestamist, Heldust, Maddalust, Tassauist, Villåmeeld. Sallige töine töist, nink andke töine töisele andis, kui kelleke töise vasta om Raibust, ötse kui ka Kristus teile om andisand-nu, nida ka teihe. Ent våle se kige (wölkë henne våle) Armaslamist, kumb om Tåtvweusse Keudus. Nink Jummasla Rahho wöllitsego teije Svåmen, kumma sisse teihe ka ollete kutsutu ütten Ihbum, nink olge tennolikko. Kristusse Sôonna ellågo rikkalikkult teije seåu, kigen Tar-lussen. Oppetage nink mannitsege henda essi Laulo nink Kitusse Laulo nink waimolikko Luga armsastie, nink laulke Issandalle omman Svåmen. Nink kik, mes tei-je eåle tede, Sôonna ehk Teagogga, seddå tekke kik Issan-da Jesusse Nimmel, nink lännäge Jummalas nink Essä läbbi temmå.

Ewangeliu wijendel Pühhå. Päiwål perråst Kolme Runninga Päiwå. Matt. 13, 24.

Temmå pand neile töist Moista-Rönnet. Dette/ nink üttel: Taiwane-Rikkus om ütte Jinnimisse saarnane / kumb hååd Semend om-ma Pöollo våle külw; Ent kui Rahwas mag-gasi / sis tulli temmå Bainlanne / nink külw Umb-rohto Nissö sekkå / nink läz årrå. Kui nüüd Orras kasivi nink Wilja kand / sis nätti ka se Uimbroohhi. Sis lätsiwå Sullase se Maja-Essanda mannu/ nink ütliwå tålle: Essand/ es sinna olle hååd Semend omma Pöollo våle külw.

Kilvnu? Kustas sis se Umbrohhhi teggines? Ent teminā üttel neile: Seddā om Bainlanne tennu. Ne Sullase ütliswā temmā wasta: Kas finna sis tahhat/et meije lāme nink forjaime seddā koffo? Temmā üttel: Eimitte/et teiße ka Niss so üttelisse árrā ei kitso/ kui teiße Umbrohto korko körjate Laske mōsliebat kaswada Poimo Ajani: Nink Poimo Ajal tabha minna Poimjille ütteldā: Koggoge eesmält se Umbrvhhi koffo/ nink keuke Ruppo / et teddā árrápallotetas. Ent se nisso koggoge minno Aita-

Dominicā VI. post Epiphan.

Epistli kuwendel Pühhā. Päiväl perrāst Kolmel. Päiwā. Kol. 3, 18.

Mise olge allaheitlikko ommille Meestelle, nida kui sunnis Issandan. Mihhe armastage omme Naiss nink árge olge kärredā neide wasta. Latsé olge sõnnu wöllikko Wannambille, kigin Assjun. Sest se om Issanda Mele perrāst. Wannamba árge kihhotage omme Latsi mitte Bihhale, et nemmā ei lā argaß. Sullase kuulige kigin omme iħhollikko Essandid, ei Silmi eoriaten, kui Innimisse Mele perrāst olla, enge Sāame Maggaussen, Jummalat veljäten. Nink lik, mes teiße edale tede, seddā tekke Süddāmest, kui Issandale, nink ei mitte Innimistille. Nink teedle, et teiße Issandast sade Perrändusse Tassomist sama. Sest teiße oriate Issandat Kristust. Ent kā Kōrwerust om tennu, selle saap tas-sotus, mes Kōrwerust temmā om tennu. Nink sāál ei olle Innimisse kaemist. Essanda, mes õige nink parras om, seddā tekke Sullasille, nink teedle et teilele Essandal om Taiwan.

Ewan

Ewangelium kuendel Pühhå Päiwål perräst Bolme. Runninga Päiwå. Matt. 25, 1.

Ges saap taiwane Running. Rikkus kümme Junfruide saarnane ollema / kumma omma Olli-Lühte wöttiwa / nink latsiwa wäljå Poigmihhe wasta. Ent wiis neide seäst olliwa targa/ nink wiis olliwa rummala. Ne rummala wöttiwa omme Olli-Lühte / ent nemma es wörra mitte Olli hennega. Ent ne Targa wöttiwa Olli omme Annunide sisse/ omme Olli-Lühtega. Kui nüuid Poigmees wiwi / sisaiwa nemimå kik unnitseß/ nink uinowa magama. Ent kest Õse tekkü ñts Hölli : Närse Poigmees tullep / minge wäljå temimå wasta. Sis tössiwa nesamma Junktro ülles/ nink ehhiluwå omma Olli Lühte. Ne rummala ütliwå tarku wasta ; Andke meile ka ommast Olist/ seßt meije Olli-Rüünle kistusse ärrå. Ent ne targa kostiwa nink ütliwå : Eimitte et meile nink teile ei pu. Ent minge Müjide mannu/ nink oske hennele esst. Ent kui nemimå ostma latsiwa/ tulli Poigmees. Nink kumma walni olliwa/ ne lätjäwå temimåga Saja/ nink us panti kinni. Vimäte tulliwa ka ne töise Junktro/ nink ütliwå : Essand / Essand / awwa meile ülles. Ent temimå koste nink üttel : Töttelikult/minna ütle teile / minna ei tunne teid mitte. Seperräst waluve/ seßt teije ei tijå mitte seddå Päiwå/ ei ka seddå Tundi/ kummal Innimisse Poig tullep.

Domi-

Dominicā Septuagesima.

Epistli üttesammäl Pühhā. Päiwäl enne Kristusse üllestoossemisse. Pühhā. i. Ror. 9, u. 10.

Ge teije tijā, et ne, kumma woito joostwa, ne joostva kül kik, ent uts saap Woitusse hinna. Jooste nida et teije seddā sade. Ent eggānts keā maadlep, se om tgin passin. Mesamma (rewā seddā) seperrāst, et nemmā hukkaminnewāt Wannikut saissi, ent meije, ütt hukkaminnemättā. Minna jõse nūud nida ade kui se perā mes feedmättā ei olle. Minna taple nida, eimitte kse keā Tuuld lõöp. Enge minna sunni omma Jhho nimte teddā Orjash, et minna muile Juttust üttelden essi ei ärräheit likkus. Ent minna ei tahha, et teije ei peā tee mā, Wellitse, et meije Wannamba omma kik Pilve olnu, nink omma kik läbbi Merre lānnu; Nink nemm omma kik Mosesse päle ristitu Piltwen nink Merre. Nink omma kik üttesuggust waimolikko Söki sōnu, nink üttesuggust waimolikko Joki jonu. Sest nemm sbitwā waimolikkust perrätullejasti Paesi. Ent se Paelli Kristus. Ent mitma päle es olle neist Jumma hämeel. Sest nemmā omma Lanen mahha lõdu.

Ewangelium üttesammäl Pühhā. Päiwäl enne Kristusse üllestoossemisse. Pühhā. Matt. 20, 1.

Ge Taiwa-Rikkus om ütte Maja-Essand Haarnane / ke Hommogult warra wäll läž / Tötegijid palkma omma Wina-Mätki. Nink kui temmā neide Tötegijidega leppi Tengå päle Päiwāž / sis lähhāt temmā neid omma Wina-Mätki. Nink temmā läž wälljä kolmant del Tunnil / nink näaggi töisi Turro pääl tühj saisvat / nink üttel neide wasta; Minge teise li

Wina

Wina-Mätte. Nink mes õige om/ seddā tab-
 ha minna teile anda. Nink nemmā lātsiwā
 sinnā. Nink temmā lāz jålle wålja kuendel nink
 üttesämmäl Tunnit / nink tegai nisammute.
 Ent üttetoistkumne Tunni ajal lāz temmā wål-
 ja/ nink lois muid tūbjā saisivat/ nink üttel neide
 waasta : Mes teie sün saisate kige Pāiwā ilma
 Tötä? Nemmā ütliwā tålle: Meid ei olle keake
 palganu. Temmā üttel neile: Minge teije ka
 Wina-Mätte/nink mes kohhus om/ seddā peä-
 le sama. Kui nüüd Oddang saihe/ sis üttel se
 Wina-Mäe Eßand omma Pälekaeja waasta:
 Kutsu neid Töteggejid kottko/ nink massa neile
 Palta/ nink nakkavimätsest ammak eddimäts-
 seni. Sis tulliwa no/kumma üttetdistkumne
 Tunni Ajal (olliwa palgatu)/ nink saiwa eggå-
 mees omma Tengä. Ent kui ne eesmätsse tul-
 iwa/ mõtliwa nemmā henda ennämb sawat.
 Nink nemmā saiwa ka eggåmees omma Ten-
 gä. Ent kui nemmā seddā saiheva/ sis nürri-
 vā nemmā se Maja-Eßanda waasta/ nink ütli-
 vā: Ne sinatse vimätsse omma ütte Tunni Tööd-
 ennu / nink sinna ollet neid meihe arivolissem
 ennu/ kumma se Pāiwā Koormat nink Pal-
 awat olleme kandnu. Ent temmā koste nink
 üttel üttele neide seäst: Sobber / minna ei te-
 ille mitte liga. Es sinna minnoga olle Tengä
 ille lepnu? Wöcta mes sinno om/ nink minne
 nma Leed. Ent minna tahha selle viim-
 selle

selle ka nida anda / kui sulle. Eht / es mul o
 Lubba ommaga tettā / mes minna tahha? Ro
 om finno Meel se perrāst pahha / et minna
 helde olle? Nida sawa wimātse eddimātse o
 ma / nink eddimātse wimātse. Sest paljo o
 ma kutsutu / ent weidi årråkorjatu.

Dominicā Sexagesimā.

Nattesammal Pühhā. Päiwäl enne Kristusse üll
 tössemissie. Pühhā Epistli. 2. Rot. II, II. 12.

Leije fallite hääl melel Hullu, funna teije targa olle
 Sest teije fallite, kui teid keake Sullasež keep, kui ti
 keake årråsööp, kui teid keake wottap, kui keake teije wo
 surustellev, kui teile keake Valge päle lõöp. Minna i
 seddā Häü kombel, vtse kui ollesse meije nörgas läm
 Ent mink päle ûts julge om, (minna ütle Hullussen)
 päle olle minna ka jalgae. Kui nemmā Heebrealisse o
 ma, minna olle ka. Kui nemmā Israelitre omma, m
 na ka. Kui nemmā Abrammi Semen omma, m
 na ka. Kui nemmā Kristusse Sullase omma, (min
 pajata hullo wärki) minna olle veel ennämb. Min
 olle ennämb Tööd tennu, minna olle ennämb Lõki k
 natanu, minna olle ennämb Wangin, saggembe S
 ma Häddän olmu. Minna olle viisförd Jadalissist,
 waja, nellikümmed Lõki sanu. Minna olle kolm
 Bitsuga lahhutu, ûtskörd Kiitwega lõdu, kolm
 Laiwa. Hättä kannatanu, minna olle Ö nink Päin
 Merre Suvwiussen olmu. Minna olle saggade
 pääl käännu, minna olle Häddän olmu Be pääsi, Hädd
 Kõõmlide seán, Häddän Jadaliste seán, Häddän P
 ganide seán, Häddän Linan, Häddän Lanen, Hädd
 Merre pääsi, Häddän karwala Welliste seán. Te

nink Waiwan, paljo Walvissen, Nájhán nink Jan-nun, paljo Paastissen, Kúlmán nink Alastissen, Ilma seddátá, mes muido eggápáitw minno pále tulip, Hool like Roggodust eest. Kes nörk om, nink minna ei lá.nórgaß? Kes pahhandetas, nink minna ei pala mitte? Kui litta sunnis, sis tahha minna hендá om-mast Rörkussest litta. Jummal nink meise Issanda JEsusse Kristusse Essá, ke om littetu iggåweß, tijáp, et minna ei wölsi. Kunninga Areta Lina, Pálk hois Tama-stun Tamaseenride Lina, nink taht minno kinni wölt, ta. Nink minna lasti läbbi Akna Kortwiga Muri läbbi mahha, nink pássi árrå temmå käest.

Ritminne ei lá jo mulle tarbiß. Sissi tahha minna Issanda Náutmiste nink Awwaldamisle pále tulla. Minna tunne ütte Innimist Kristussen, neljátööskümme Ahastaha eest, (kas temmå Jhhun olnu, seddå ei tija minno; Eh! kas temmå Jhhust árrå olnu, seddå ei tija minna la mitte; Jummal tijáp seddå:) sesamma haarti árrå ammak kolmanda Taiwatte. Nink minna tunne seddásamma Innimist (kas temmå Jhhun, wai Jhhust árrå olnu, seddå ei tija minna. Jummal tijáp seddå:) Temmå haarti árrå Páradisi sisse, nink kuuld árråpa-atamatta Sönnu, lumma Innimissel ei sunni ütteldå. Sesammas taha minna hендá littå, ent heunesest ei taha minna joht littå, kui ennege ommitast Rörkussest. Sest kui minna hендá tahaas littå, sis es olles minna verräst hul. Sest minna konneles föttet. Ent minna henda seddå, et keake minnust ennåmb ei mötle, kui temmå minnust näep, eh! mes temmå minnust kuep. Nink minna hендá suurde Awwaldamisse verräst es üllen-ß, sis om mulle antu Tulp Lihha sisse, Satana Engel, minno Rüssilide ga láop, et minna hендá ei üllendå.

Gesamme perråst olle minna folmörð Issandat pallo
nu, et temmå minnust årråtagganes. Nink temmå o
mulle üttelu: Minno Armo saap sulle kül. Sest minn
Wåggi om Nörkussen wåkkew. Seperråst tahha minn
hendå enniembe enniambeste ommast Nörkussen fittå,
Kristusse Wåggi minno sissen ellås.

Ewangelium kattesammal Pühhå Pätwål em
Kristusse üllestoßemisse Pühhå. Luk. 8, 4.

Ent kui palio Rahwast koon olli/ nink L
Gnust temmå mannu rühk / sis üttel temin
låbbi Moistukonne: uts Külwja låz wålja on
ma Semend külwma. Nink kui temmå kül
satte mõnni Te weerde / nink sõeuti årrå/ ni
Linno Taiwa al sõiwå seddå årrå. Nink mõ
ni satte Pae våle/ nink kui se ülles kasvi/ sis kül
wi temmå årrå / fest et temmål Röhfust es o
Nink mõnni satte Ohbakide sekkå/ nink Ohba
kasviwa ülles / nink Lämmatiwå seddå åru
Nink mõnni satte hä Ma våle / nink se kasvi
nink kand sawerast Wilja. Nink kui temmå
seddå üttel/ sis heigas temmå: Kel Körvi o
kuulda / se kuulge. Ent temmå Jüngre kül
wå temmält/ mes se Moistu-konne olnes. E
temmå üttel: Teile om antu Jummalta Rikku
Gallaussi tedå / ent muile Moistu-konnin/
nemmå nädden ei näe / nink kuulden ei mölli
Ent se om se Moistu konne: Se Semen o
Jummalta Söenna. Ent ne/kumma Te wer
omma / omma ne / kumma seddå kuuliv
percäst tullep Kurrat / nink wöttap sedi
Söenna neide Söämest årrå / et nemmå

ussu / nink ðensaf ei sa. Ent ne / kumma Pae
 vâl omma / omma ne ; cui nemmâ kuulwa,
 sis wotiva nemmâ seddâ Sônnâ Römuga wa-
 sta / nink neil ei olle Juurd / ürrikest Aiga uskwa
 nemmâ / ent Kiusatuisse Ajal tagganewa nem-
 mâ ârrâ. Ent mes Ohtjide sektâ om saddanuy
 omma ne / kumma seddâ kuulwa / nink lâwâ
 sesinarse Ello Murre / Rikkusse nink Himmu
 alla / nink lappât âsse ârrâ / nink ei kannâ wal-
 mist Wilja. Ent mes hâ Ma påle satte / omma
 ne / kumma seddâ Sônnâ kuulden seddâ tallele
 pannewa hâ / launi Sôâme sisse / nink towa
 Sukku kannatussen.

Dominicâ Qvinqvagesimâ, sive Esto mihi.

Epistli Paasto Pühhâ-Pâiwâl. i Kor. 13, 1.

Kui minna Innimiste nink Englîde Religa pajataß,
 nink mul es olles Armo, sis olles minna cui kummi-
 saw Wast, ehk hõlissâw Kujus. Nink cui mul olles
 Kirja. Selletâmist, nink tiiâs fil Sallaust nink fil Gund-
 mist, nink cui mul olleg fil Usk, nida et minna ka Mâkkle
 erratostas, ent mul es olles Armo, sis es olles minna
 middâke. Nink cui minna fil omma hââd Waishille
 gas, nink cui minna omma Jhho ârrâcannaß, et ma-
 ños ârrâpassotetus, ent mul es olles Armo, sis es arv-
 itqâs se minno middâke.

Arm om pikkâ meelinne nink heilde, Arm ei wiibhastelle,
 Arm ei aja Wallatust, temmâ ei paiso ülles, temmâ ei peâ
 hundâ kuriasse, ei otsi omma Kasivu, temmâ ei sa Wiibhat-
 us, temmâ ei mötle kurja. Temmâ ei römusta hendâ ülles-
 obtust, ent temmâ römustrap hendâ Eottest. Temmâ sal-
 lik, temmâ ussup lik, temmâ lodap lik, temmâ lannatap

til. Älm ei wåssi eäle árá. Kulutamisse sawa árálöpma, nink kele sawa árrálöpma, nink Tundminne saap ártálöpma. Sest meije Tundminne om tüklinne, nink meije Kirja. Selletaminne om tüklinne. E kui tåtwelinne saap tullema, sis saap tüklinne ártálöpma. Kui minna Latz olli, sis kõnneli minna kui Latz minna olli tark kui Latz, nink mul olli Latse Mötte. E kui ma Mihhes saiye, sis jäitti minna mahha, mes Latz Viis om. Sest meije näeme nüüd läbbi Varjo. Kristusse pimedän Sõnnan, ent sis Palgest Palger. Nüüd tunne minna tükki wärki, ent sis sa minna tuma, nida kui minnake olle tuttu. Ent nüüd jááp Ust, tus, Arm, ne kolm; ent suremb neist om Arm.

Ewangelium Paasto Pühha. Páiwäl. Luk. 18/3

Cit temimå wõt henne mannu neid kõnne /
Sistdistkummend / nink üttel neide wassi
 Matse/ meije läme ülles Jerusalemme/ nink
 peáp täidetämå / mes Prowete läbbi om küt-
 tetu Innimisse Pojast. Sest temimå saap árti-
 antus Paganille/ nink willsteldus / nink teo-
 tus nink temimå pále saap sülletus. Nink
 nemimå reddå omma pesnu / sis sawa nemimå
 reddå árrätapina. Nink kolmandel Páiwäl sa-
 temimå jälle ülles tousma. Nink nemimå es m-
 ista sest middäke. Nink se kõnne olli neide eest
 räpedetu/ nink es moista mes ütteldi. Ent jo-
 to / kui temimå Jerito lähhüde tulli sis iste
 Södke Te weren/ nink kerjas. Nink kui temimå
 kuuld Rahwast mõda minnevät/ sis küsse temi-
 mä/ mes se olnes. Ent nemimå kulutiwa täll-

t JESUS Maatsarettist låt mōdā. Sis tānnit
temmā nink üttel: JESU / Tawida Poig/ hei-
ä Armo minno påle. Ent ne/ kumma een låt-
wå/törreliva teddå/et temmå waik olles. Ent
temmā tānnit weel ennåmb : Tawida Poig
heidå Armo minno påle. Ent JESUS saisati/
nink fäst teddå henne mannu tuwva. Ent kue
temmå lähhüde temmå mannu tulli / sis küssse
temmå temmålt / nink üttel: Mes sa tahhat/
et ma sulle peå teggemå? Ent temmå üttel: Is-
sand / et minna næf. Nink JESUS üttel tälle:
näde: Sinno Ust om sinno awwitanu. Nink
temmå näggi seddåmait / nink låtz Jummalat
itten temmå perrå. Nink kik Rahwas / kå
seddå näggi/ and Jummalalle Kittust.

Dominicå Invocavit.

Epistli eddimätsel Pöhhå Päiwäl Paastun

2. Rot. 6 / 1.

Ent meije mannitseme teid ka kui Abbilisse , et teise
Jummalala Armo tühjäsz wasla ei wöttå. Sest tem-
å ütlep : Minna olle sinno wastawötlisku Ajal kuu-
u, nink olle sinno Onsusse Päiwäl awwitanu. Nätse,
muid om wastawötlit Aig , nätse, muid om Onsusse
Päiw. Meije ei anna kellele minli sissen minlisuggust
ahhandust: et meije Ummet ei teoteta : Enge meije
ludåme händå kige Asja sissen illes , kui Jummalala
Sulase, suren Kannatamissen, Willitsussen, Häddåu,
Pöhun, Hatun, Wangin, Måssemissen, Töön,
Balromissen, Paastunissen, Puhussen, Tundmissen,
Villämelen, Söbrussen, pühhan Waimun, Karowa-
sseta Armun, Edde Sönnan, Jummalala Wåen, läbbi

digusse Söa-Niista, hāál nink kurrel pāel. Läbbi Aun
nink Häū, läbbi Kurja lönne nink Hä-lönne, ni
Hukkutasa nink sissi töttelikko, ni kui tundmatta, ni
sissi tutwa, ni kui koolwa, nink ndtse, meise ellāme,
Lut karristetu, ei sissi tappetu: Ni kui murrelikko,
sissi illes röömsa, ni kui Waise, ent kumma paljo
Pah teagewā, ni kui no, kummil middāke ei olle, ni
kummil sissi kik om.

Ewangelium eesmātsel Pühhā Pāiwāl Paas-
stun. Matt. 4, 1.

GIs saije JEsus Mqimust Raande widu
Het temmā Kurratist saak siusatus. Ni
kui temmā nellikummend Pāiwā nink nel
kummend Hdd olli paastnu / sis ihsusi tem
wimāte. Nink se kiusaja aste temmā man
nink üttel: Kui finna ollet Jumimala Poig/
ütle/ et nesinnatse Kiowi Leiwāk sawa. E
temmā koste nink üttel: Kirjotet om: In
menne ei ellā mitte ütsindā Leiwast / enge
gāüttest Sönnast / kumb Jumimala Su lä
wāhā tullep. Sis wōt teddā Kurrat henne
pühhā Lina / nink sāäd teddā Jumimala R
Harja pāle / nink üttel tälle: Kui finna o
Jumimala Poig / sis heidā hendā sūt mahhi
Sest kirjotet om / et temmā saap omme Eng
finno verrāst kāskmā / nink nemmā sawa sini
tätte pāäl kandma / et finna omma Jälja R
wiwasta ei touka. JEsus üttel temmāle: J
le om kirjotet / finna ei peā Jumimalat om
Issandat mitte kiusama. Jälle wōt teddā R

rat hennega ütte ülli kõrge Mäe päle / nink näüt
seminale kik Ilma Kunning-Riikkusit nink
neide Auwustust ; nink üttel tälle : Seddā kile
lahha minna sulle anda / kui finna mahha sat-
at/nink ininno kummardat. Sis üttel JESUS
temmå wassta : Taggana årrå Satan. Gest
kirjotet om: Sinna peät Jummalat omima Is-
sandat kummardama / nink teddå utsindå orja-
ma. Sis jät teddå Rurrat maha. Nink näte-
se / Engli astsiwa temmå mannu / nink orjasu-
va teddå.

Dominicâ Reminiscere.

Töisel Pühhå-Päiwål Paastun. Epistli.

1. Tessal. 4 / 1.

Päle se, Wellitse, sis pasteme teid, nink mannisome
Issandan JESUSSHEN, nida kui teije meist ollete sann,
kui tao teije peäte läüma, nink Jummalala Melepervåst
ollema, et teije illes tewivembåz läässe. Gest teije tijåte,
märädsit Råstu meije teile olleme andnu, läbbi Issanda
JESUSSHE, Gest se om Jummalala Tahtminne, teije Püh-
håndåminne, et teije tagganate Portust, nink et eggäuks
meist tijåz omma Jhho piddädå Pühhåndåmissen nink
autvun : Eimitke Himmlo-Kannatamissen, nida kui
taggana, kumma Jummalat ei tunne. Nink et leäke
peä ülli karwette haarma, nink ommalt Wellit Ah-
just ajama Kauplemissen : Gest Issand om Sundja
alle Eige se, nida kui meije teile ka enne olleme ütteluu
nink tunnistanu. Gest Jummal ei olle meid mitte
autsnu Rojuisse sisse, enge Pühhåndåmissen;

Ewangeliu töisel Pühhå-Päiwål Paastun.

Mattb. 15, 21.

Sint J̄esus lāz sāält årrå / nink taggasi
Hrusse nink Sidoni Rottusste sisse. Nink nā
 se / ùts Kananea. Ma Naine lāz wāljā sestsan
 mast Pirist / nink tānnit temmā perrå / nī
 üttel : Issand / Latvīda Poig / heidā Arn
 minno pāle / minno Tūttār waiwatas kurjās
 Kurratist. Ent temmā es lauso tālle ütte
 Sōnna. Sis astsiwa temmā Jūngre tem
 mā mannu / palsiwa teddā årrå / sest temm
 tānnitāp meijs perrå. Ent temmā koste nī
 üttel : Minna ei olle mitte lähhātet kui enne
 årrākaddonu Lammaste mannu Israelt k
 ast. Ent temmā tulli nink kummard teddi
 nink üttel : Issand / awivita minno. Ent tem
 mā koste nink üttel : Ei olle mitte hā / Laste L
 hā wōtta nink Pennele heitā. Ent temmā ütte
 ja / Issand : Ent sisli sdrvā Pennikefse nei
 Rasust / kumina neide Essandide Latvīva pāl
 mabha saddawa. Sis koste J̄esus nink ütt
 temmā wasta : O Naine / sinno Uſē om sun
 Gulle sundko ni / kui sinna tabhat. Nink tem
 mā Tūttār saije teribeh felsaminal Tunnil.

Dominicā Oculi.

Epistli kolm andel Pāhhā-Pāiwāl Paastun.

Ewees. 5/1.

Sis olge nūud Jumala Perrānlāuja nī kui arm
 Latse. Nink lāuge Armun , nida kui ta Kristi
 meid om armastanu, nink hendā eſſi meijs eest årrå and
 nu Andeſ nink Ohwriß Jummalalle, maggusah Haisu
 Ent Portus nink ligesuggune Rojus, ehk Ahuus , året
 sage

lägoole nimmitekus teiye seān , nida kui Pühbil sūnnis.
 Ei ka Hāutus , ei ka hul lōnne , ehl Malja heitminne,
 humma ei sūnni ; Enge valjo ennāmbest Tānnāminne.
 Sest se olgo teile tedā , et üttele Portjal , ehl Rosatsel ,
 ehl Ahrel , kā om Wāär. Jummala Orjata , ei olle
 mitte Perrāndust Kristusse nink Jummala Rikkussen .
 Kedke ārrāpetko teid tūhjatse Sõnnuga : Sest neide
 läbbi tullep Jummala Wihha Umbusu Laste väle . Seo
 perrāst ārge olge mitte neide Ossalissee . Sest tellie ollite
 ennemuste Pimmedus , ent nūud ollete Walgus Issan-
 dan ; Rāuge kui Walgusse Latse . (Sest Waimo Sug-
 pu om ligesuggune Heldus , Digus nink Tötte .)

Ewangelium Kolmandel Pühhā-Päiwäl Paastun. Luk. II, 14.

Sinik temmā aije Kurratit wālhā / nink se-
 amma olli keleto . Ent se sündi / kui se Kur-
 rat olli wālhā lānnu / sis kõnneli se keleto . Nink
 Rahwas pand seddā Jumneš . Ent mõnne nei-
 de seäst üliwā : Temmā ajaap Kurratid wālhā
 läbbi Peeltsebubbi / Kurratide Pälito . Ent
 nu kiusiwa teddā / nink püsivā temmält Tāhhe
 Taiwast . Ent temmā moist neide Mõttid / nink
 ütel neide wasa : Eggāüts Kunningriku /
 umb essi hennega wiibhatseš saav / se lät per-
 situs / nink kodda sattav Roa väle . Ent kui
 Kurrat essi hennega wiibhane om / kuis sis tem-
 mā Rikku saav saisma ? Sest et teiye minno
 ollite / läbbi Peeltsebubbi Kurratid wālhā aja-
 vat . Ent kui minna läbbi Peeltsebubbi Kur-
 atid wālhā aja / kent läbbi es teiye Latse neid

wålja ajawa : Seperrast satva nemmå tei
 Sundja ollema. Ent kui minna läbbi Jum
 mala Sörme Kurratid wålja aja / sis tullep j
 Jummala-Rikkus teije mannu. Kui kangi
 Söa-Riistuga ehhitetu (Söddames) omni
 moisat hoijap / sis om temmå Hårahkul. En
 kui ûts kangiemb teddå påle tullep / nink wår
 teddå årrå / sis wöttap temmå årrå temmå Sö
 Riista kumma påle temmå loot / nink jaap årr
 temmå Saki. Kå minno pool ei olle / se om minn
 vasta / nink ke minnoga ei koggo / se pissap årr
 Kui rojane Waim Innimisest om wålja lannu
 sis käüp temmå läbbi Wetä Paiku / nink otsi
 Hengust. Nink kui temmå seddå ei löiwå / sis i
 lep temmå: Minna tahha taggasî minnå omni
 Maija / lust ma olle wålja lannu. Nink kui temm
 tullep / sis löiwåp temmå seddå piibhitu ni
 ehhitetu ollewat. Sis lät temmå / nink wött
 Hennega sätse miuid Waimo / kumma kurjen
 ba omma / kui temmå esfi. Nink kui nemmå su
 nå tullewa / sis ellåwå nemmå sääl. Nink
 vuimne Luggu lät sesamina Innimisega ku
 jembas / kui eddimånnie. Ent johto / kui tem
 må nisuagust üttel / sis töst ûts Maine Rahu
 seäst Håält / nink üttel tälle: Onnis om se Ih
 se sinno om kandnu / nink ne Rinna / kum
 finna ollet immenu. Ent temmå üttel : Ja
 önsa omma ne / kumma Jummala Sönn
 kuulwa nink seddå hostwa.

Dominicâ Lætare.

Epistli neljändel Pühha-Päiwäl Paastun.

Kolat. 4, 21.

Ulege mulle teise kumma tahate Sådusse al olla, es
 teise Sådust olle kulinu? Sest kirjotet om, et Aa-
 brahamil olli lás Poiga: ûts Måntsikust, nint ûts
 Wabbast. Ent ká Måntsikust olli se om Libba perrå
 sündinu. Ent ká Wabbast olli, se om läbbi Töwotusse
 sündinu. Neil Sönnul om omma Tåhhendåminne:
 Sest nesamma omma ne lás Låppingut; ûts Sina-
 Mäest, kumb Sullasek sunnitáp, se om Agar. Sest
 Agar om Sina, se Måggi Arabia-Maal, nint om se
 Jerusalemmi arwolinne, kumb nüüd om, kumb omme
 Lasiega orjap, Ent Jerusalem kumb üllewän om, se om
 se Wabba, kumb meije kile Emmå om. Sest kirjotet
 om: Olle röömsa Anna Sugguta, ke Izmale ei to; Tö-
 sta Håuld nint heika, ke rasse ei olle, fest sel, ká útsindå
 om, om ennåmb Latzi, kui sel, kel Mees om. Ent meije,
 Wellitse, olleme kui Isal, Töwotusse Latse. Ent btsé
 kuisis se, ke Libba perrå olli sündinu, seddå perråntiusas,
 ke Waino perrå olli sündinu; Nida om ka Järg nüüd.
 Ent naes Kirri ütlep? Heidå wåljå Måntsikut, nint
 temmå Poiga. Sest Måntsiko Poig ei peä mille ver-
 rándämä se Wabba Poлага. Sis ei ülle meije nüüd,
 Wellitse, Måntsiko, enge se Wabba Latse.

Ewangeliu neljändel Pühha-Päiwäl Paastun.

Jan. 6, 1.

BErräst seddå lás JEsus ülle Kalilea-Ma-
 järwe Tiberia man. Nint paljo Rahvast
 lás temmå perrå / et neimå temmå Jumme-
 Lähte näwe/kumbe temmå Többiste manteg-
 gi. Ent JEsus lás üles Måe påle/nint iste sin-
 na

nā mahha omme Jüngride ga. Ent Passia
 Judaliste Pühhā olli lähhün. Sis töst JESU
 Silmi üles / nink näggi suurt Hulkat Rahwa
 henne mannu tullewat / nink ütrel Wilippi wa-
 sta : Kustas meije Leibā ostame / et ne sōwā
 (Ent temmā üttel seddā / teddā kusata ; Se-
 remmā tees eest kūl / mes temmā taht tetta
 Wilip koste talle : Ratte saa Tengā eest Leibā
 olle neile kūl / et eggānts neist Pallakeist wōttas
 Sis üttel üts temmā Jüngrist temmā vasta
 Andrees / Simoni Petri Welli : üts Poltsiken
 ne om sūn / sel om wiis keswast Leibā / nink ka
 Rallakeist. Ent mes se ni mitima seān om ? En
 JESUS üttel ; Laste Rahwast mahha istu. En
 paljo Haina olli ton Paigan. Sis istewa mah-
 ha lähhūd wiis tubbat Meest. Ent JESUS wi-
 neid Leibu / tānnās / nink and neid Jüngrile / en
 ne Jüngre Maan- Isthile ; nida ka neist Rallo
 keisist / ni paljo kui nemmā tahtsiwa. Ent kui
 nemmā olliwa sōnuš sanu / sis üttel temmā om-
 me Jüngride vasta : Korjake kollo neid üllejā-
 nu Rasu / et middāke hukka ei sa. Sis korjasinu
 nemmā kollo / nink tāutsiwa kastööskümminend
 Korvi Rasuga / neist wiest kesivatfest Leiwäst/
 kumma Sōijist olliwa ülle jānu. Kui mīud Rab-
 mas seddā Jumine-Tahhe näggi / mes JESU
 teaggi / sis ültiwa nemmā : Se om töttelikult
 Proweet / ke Ilma sisse peáp. tullema. Kui mīud
 JESUS moist / et nemmā tahhiwa tulla / nink
 teddā

eddå finni haarda / et nemmå teddå Runnin-
az teesse / sis taggasi temmå jálle Mæ påle essi
tsinda.

Dominicā Judica.

Epistli wijendel Pähhā-päiwäl Paastun.

Heebr. 9 / 11.

Ent Kristus, tullevatse Hå Körge. Preester em tulnu,
lábbi suremba nink tårvembå Teldi, kumb ei olle
kättega tettu, se om, kumb nida ei olle ehhittetu, ei ka
lábbi Sikka ehk Wassika Werre, enge temmå om läbbi
omma Werre ütskord Pühhā sisse lannu, nink iggarwest
lunastamist löidnu. Sest kui Hårså nink Sikka Wer-
ri, nink Lehmå Tuhl, kumb rojatsid giugutap, neidsam-
mu pühhändáp Lihha pohbastamisessi; Kuis paljo en-
lämbest saap Kristusse Werri, ke läbbi iggarwestse
Waimu hendå essi Jummalalle pärretämättä om oh-
weitsenu, meie Süddäme. Teedmisi pohbastama kolu
Leust, ellåwåt Jummalat orjama? Nink seperräst om
temmå ka wastse Leppingo Wahhe Mees, et, perräst sed-
då kui (Kristusse) Surm om sundinu Årrälunastamis-
ses Estitussist, kumma eesmätse Lepingo al olliwa, ne,
lumina omma kutsutu, towotetu iggarwest Perrändusi
voottasse.

Ewangeliu m. Pähhā-päiwäl Paastun.

Jan 8 / 46.

Y Esus üttel Judaliste vasta: Res woip teihe
Y seäst ütteke Pattu minno påle ülles tunni-
lada? Ent kui minna Töttet ütle / melles teihe
minno ei ussu? Ke Jummalast om / se kulep
Jummalala Söenna. Seperräst ei kule teihe / et
teihe Jummalast ei olle. Sis kostsiwa Judalis-
se /

se / nink útliwā temmā waſta : Es meiſe ðigel
 ūtle / et finna ollet Smarittilinne / nink sul o
 Kurrat? Jesus koste : Mul ei olle Kurrati
 enge minna auwusta omma Eſſā / nink teiſe tei
 tate minno. Ent minna ei orſi mitte omma Al
 wo / úts om / ke ſeddā oſſip nink ſunnip. Tōt
 likkult / tōttelikkult minna útle teile / ke minn
 Sönnna ſaap piddāmā / ſe ei ſa iggawel Sur
 någgemā. Sis útliwā Iudaliffe temmā waſta
 Niūd tunneme / et sul Kurratit om. Aabri
 ham nink Proweti omma årråkoolum / nink fi
 na útlet: Rå minno Sönnna ſaap pigdāma / ſe
 ſa iggawel Surma maitſina : Kas finna o
 ſuremb meiſe Eſſā Aabrahamini / ke om årr
 koolum. Nink Proweti omma årråkoolum
 Keddåſ ſinna hendå eſſi teet? Jesus koste : ſi
 minna hendå eſſi auwusta / ſis ei olle minno Al
 middåke. Minno Eſſā om / ke minno auwusta
 kumba teiſe ſitlete / et temmā om teiſe Juim
 Nink teiſe ei tunne teddå mitte. Ent minna tu
 ne teddå. Nink kui minna útlefž / et ma teddå
 tunne / ſis olles minna såråne Wölsja / kui tei
 Ent minna tunne teddå / nink peā temmā Sö
 na. Aabraham teiſe Eſſā olli röömsa / et temm
 minno Päiwa ſaaž någgemā / nink temmā nā
 gi / nink römuſt hendå. Sis útliwā Iudaliffe tem
 mā waſta: Sinna ei olle weel wiiskummenid Al
 statga wanna / nink ollet Aabrahamini nānni
 Jesus úttel neide waſta; Tōttelikkult / tōttel

ult minna ūtle teile / enne kui Abraham sajje
is olle minna. Sis wōttiwā nemmā Rīwwe ūla
es / et nemmā temmā påle heigāsse. Ent JESUS
peet henda årrå / nink lāz keskelt neide läbbi min-
nen Jummala Roast wålja.

Dominicā Palmarum.

Epistli Urbe. Pārwäl. **M**ilip. 2, 5.

SAråne Mōtte olge teil, kui Kriisussel JESUSSel ka olli;
ke, ehd temmā kūl Jummala Valgen olli es arwa
vissmisses, Jummala Arwolinne vlla, siski alland henda
essi, wōt Gullase Valget hennale, nink saija ötse kui töi-
ne Inniminne, nink lōiti Lombist kui Inniminne, nink
alland henda essi, nink olli sōnnarwötlit Surmani, ja Ri-
sti Surmani: Seperråst om teddå ka Jummal üllendå-
nu, nink talle Nimmē anduu, kumb kige Nimmē ülle om:
Et JESUSSe Nimmel peåwā kummardamalik neide Pöb-
we, kumma Taiwan nink Ma pāål, nink Maal omma.
Nink tik Kele peåwā tunnislama, JESUSS KRIISUST JES-
sandat ollewat, Jummala se Issa Autwus.

Ewangelium Urbe. Pārwäl. **M**att. 21, 1.

Sink kui nemmā Jerusalemmi lähhüde tul-
liva / nink Petwagehe se Oli-Mäe mannu
laiiva / sis lähhät JESUS kat Jüngrit / nink üt-
tel neile: Minge sinnā Allewette / kumb teisse een
om; Nink seddāmaid sade teisse lōidmā ütte Ein-
mā. Eslit kinni keüdetu ollewat / nink Warsa
temmā man. Pästke teddå wallale / nink toge neid
mulle. Nink kui teile keäke saap middåke ütlemā
is üttelge / et Issandalle om neid waja: Nink
emmā saap neid seddāmaid lähhätämā. Ent se
om

om kis sündinu et täudetus saas / mes ütteld läbbi Proweti / kumb ütlep : ütlege Zioni D trelle : Nätse / sinno funningas tullep sin mannu / htljamelelik / nink föidap ütte Emissi Esli / nink koormakandja Emissä-Esli War Såljän. Ne Jüngre lästiwå / nink teiwå nii kui Jesus neid olli lästnu / nink töiwå seddå Emä-Eslit nink seddå Warsa ; Nink pannit omme Reiwid neide påle / nink istutiva ted temmå Sålgå. Ent paljo Rahwast lootim omme Reiwid Te weerde. Ent mu raijewa O Puist nink puistiwa neid Te weerde. Ent Rahwas / kumb een kävive / nink perräst tul lännit nink üttel : Hosanna Tawida Paja Kittettu olgo / keå tullep Issanda Nimmel. Hosanna Rörgen.

Feriä I. Paschatos.

Episteli Kristusse üllestoßemisse Pühhå eesmärs Päiwäl. 1. Rot. 5/6.

Teise Kittus ei olle mitte hä. Es teise tijå , et würetust tervet Taignet hapnesz teep ? Seperr pühhige wålje wanna Juretust , et teise wastne Tain ollesse , nida kui teise hapnematta ollete. Gest meis Pasja-Lammas om meije eest ärrätappetu , Kristi Seperräst piddägem Pühhå eimitte wannau Juresen , ei ka Kurusse nink Tiggeusse Juretussen , enge Gusse nink Tötte hapnematta Taignen.

Ewangelium Kristusse üllestoßemisse Pühhå eesmärsel Päiwäl. Mark. 16, 11

Hint kui se Suur-pühhå olli mõdå lännit

s ostsīwa Maria Maddalena nink Maria
 Jakkabi / nink Salome kallist Saltvi / et nem-
 iā tullesse nink teddā woijasse. Nink nemimā
 ulliwa Hawwa manni eesmātsel Nāddāle
 Pātwāl / ülle warra / kui Pāiw tössi. Nink
 temmā ütliwā tōine töist wasta : Kes meile se
 Kiwvi Hawwa Usse eest ārrāveritāp ? Nink
 temmā kaiwa sinnā / nink nāiwa / et se Kiwvi
 olli ārrāveritetu. Sest temmā olli wāega suur.
 Nink nemimā lātsīwā Hawwa sisse / nink nāiwa
 mitte noort Meest hāäl polel išiwar / sel olli pie
 walge Sārē Sāljān. Nink nemimā heitiwā
 ärä. Ent temmā üttel neide wasta : Arge
 heitige mitte. Teihe oisite JEsusst Maatsaret-
 tist / ke Risti pāle olli podu. Temmā om üles
 tösnu / nink ei olle mitte siin. Nātse / siin om
 se asse / kohke nemimā teddā olliwa pannu. Ent
 minge / nink ütlege temmā Jūngrille / nink
 Peetrille / et temmā teihe ette lāt Kalilea-Male/
 sāl sade teihe teddā näggemā / nida kui tem-
 mā teile om üttelnu. Nink nemimā lātsīwā üb-
 htselt wāliā / nink paggesīwa Hawwa mant;
 Sest Wārriseminne nink Hirin olli neide pāle
 ulnu. Nink nemimā es ütle kelleke middāke/
 sest nemimā pelgsīwā.

Feriā II Paschatos.

Epistli. Luggu Kristusse ülestössemisse Pāhhā
 töissel Pātwāl. Ap. Teg. 10, 34.

Edit Peter arwas üles omma Gund, nink üttel:

Münd tunne minna tötest, et Jummal ei kate mitte m
rättest Suggust Inniminne om. Enge kigesuggu
Rahwa seán om se temmäl wastawöllit, ke teddå p
gåp nink Digust teep. Se om se Sónna, kumba ter
må om lähhätänu Israeli Latfile, nink kultutanu Ko
ho JEsusse Kristusse läbbi; sesamma om like Essan
Teije tijäte seddå Sónna, kumb om sundinu tille ko
gona Juda Ma, nink olletu Kalilea Maalt, per
seddå Ristmist, kummast Jaan Juttust üttel; Kuit
Jummal JEsus Nazarettist om woidnu pühhå Wo
mu nink Wåega, kå om, ümbrelaot kånu nink häi
tennu, nink süttilänu kik, kumma Kurratist olliwa ö
räwåårtu, fest Jummal olli temmåga, Nink meije ol
me Tunnistaja kigest, mes temmå om tenuu Jü
Maal nink Jerusalemin, kumba nemmå omma är
tapnu nink Pu külge ponu. Seddå om Jummal i
les ärrätänu kolmandel Päivål, nink om teddå laes
arwalikkus sada eimitte kigille Rahwale, enge Ju
malost enne ärräwallisetu Tunnistasille, meile, kum
ma temmåga olleme sõnu nink joru, perräst sedd
kui temmå om ülestösnu kooljist.

Ewangeliuimma Kristusse ülestösemisse: Püh
testmetsel Pühhål. Luk. 24, 13.

Hinf nätse/ katz neist olliwa felsammal P
ühvål minnemän ütte Allenvette/ finnå o
Jerusaleminist kuus tuminend Waggo-Maa
sel olli nimmi-Emaus. Nink nemmå koi
neliwa töine töisega kigist neist Asjust/ kum
elliwa sundinu. Nink johto/ kui nemmå m
da-könneliwa/ nink töine töiselt küsstelliwa
sis tullika JEsus essi neide mannu/ nink kåm

ve neide ga. Ent neide Silmi peti / et nem-
 mā teddā es tunne. Nink temmā ūttel neide
 wasa: Måråtse könne es ne omma / kumbe
 ije Kårviven tōine tōisega peåte / nink ollete
 urreliko? Ent ūts / kummal Nimmī olli
 cleowas / koste nine ūttel temmā wasa: Sin-
 as ūtsindā wðras ollet Jerusaleminin / nine
 lija mes se fissen neil Pâivil om sündinu?
 Nink temmā ūttel neile: Mes? Ent nemmā
 lliwā tålle: Se / Jesussest Maatsarettisti/
 amb olli Proveet / wåtkåw Töön nink Sô-
 jan Jummala nink kige Rahwa een. Kuitao
 meiye Rôrge Preestre nink Pâliko teddā Sur-
 ma Hukkatusse fisse omma årråandnu / nine
 rumma teddā Risti våle ponu. Ent meiye lodi-
 me teddā ollewat / ke Israelt piddi lunastama.
 Nink våle se kige om nûld tååmbå folmas
 Pâiv / cui se sundi. Ent mõnne meiye Maisse
 unma meid ka heiditami / kumma ülli warra
 Hawiva man omma olnu. Nink cui nemmā
 unma Rebhå es lôiwå / sis tulliwa nemmā/
 nink ütliwå bendå Englide Nâutnist nânus/
 unma teddå ūtlewå ellåirvat. Nink mõnne
 meiye seäst lâtsiwa Hawiva mannu / nink lôist-
 pa nida / cui ne Matse ütliwå; Ent teddå hen-
 des näe nemmå. Sis ūttel temmå neide wa-
 sa: O meiye rummala nink rassedä Sôamest/
 ddå til ustma / mes Prohveti omma ūttel-
 nu! Es Kristus nisuggust peå fannatama nink

omina Alwustusse sisse minnemå? nink tem
må naakkas Moysesest nink figit Prohvetist/nin
sellet neile årråtigen Kirjan / mes temmå
ollkirjeretu. Nink nemmå tulliwa se Aller
låhhude/ kohhe nemmå låtsiwa. Nink temmå
pand hendå karwemballe minnewås. Ni
nemnå wåijewå teddå nink utliwå : Jå mei
mannu / fest Oddanq jowwwap / nink Pål
kaldus Otsa minnemå. Nink temmå låz si
neide mannu jámå. Nink sundi / kui temmå
neidega Lawwa man iste / sis wot temmå L
bå / tånnås nink murf / nink and neile. S
arwati neide Silmi ülles / nink nemmå tu
wa teddå. Nink temmå katte neist årrå. Ni
nemmå utliwå töine töist wasfa : Es mu
Edå meije sissen palla / kui temmå meijega
jat te våål / nink kui temmå meile Kirja årr
sellet ? nink nemmå tössiwa felsammal Tum
ülles / nink kånitwå jálle taggast Jerusalemin
nink löisiwå neid utstödisti ümmend / nink tu
ma neide man olliwa / koon eslewat / nink tu
lewåt : Island om töttelikult ülles tösmu / ni
hendå Simmonille näutmu. Nink nemmå
juttusiwa/mes Tee våål olli sundinu/ nink tu
tao temmå Leitwå Murdmissen nesst olli tuttu.

Feriå III. Paschatos.

Epistli-Lnggu Kristusse üllestössemisse Pökhå
mandel Päiwäl. Ap Teg. 13, 26.

MYohhe Wellitse , Abrahammi Suggu Latse , ni
tum

amma teihe seán Jummalat pelgálwā, teile om sejns-
atse Ónsasse Sónna láhhátetu. Nink summa Jeru-
slemin elláwā, nink neide Pálisko, et nemmā sed-
ā es tunne, ei ka neide Prowete Håald, kumb eggā
úhhá páiwā ülles loetas, ne omma neid Rohhut moi-
ten tāutnu. Nink cui nemmā úitele Surma Súdā
is lóiwā, sis paliwa nemmā Pilatust teddā árráhuk-
ata. Nink cui nemmā kik ollirva tāutnu, mes tem-
māst om kirjotetu, sis wóttiwa nemmā seddā Hu páált
mahha, nink panniwa teddā Hauda. Ent Jummal
om seddā kooljist ülles árrátánu. Nink temmā om
hendā náutnu mitto Páiwā neile, summa temmāga
Káileen. Maalt Jerusalenni olliwa ülles lánnu, sum-
ma omma temmā Tunnistaja Rahwa wasta. Nink
meije kulusame teile ka seddā Towotust, kumb meije
Wannambide wasta om sündinu, et Jummal seddā
tāutnu melle, neide Latsille, cui temmā Jesuist om
ülles árrátánu.

Ewangelium Kristusse illestöffermissse Pühha kol-
mandel Páiwäl. **Luk. 24,36.**

Ent cui nemmā seddā pajatiwa / sis sais
Jesus essi neide kesken / nink üttel neile:
Rahho olqo teijega. Ent nemmā heitiwā árrá/
nink salwa pelgliftkuß / nink mócliwa hendā
Waimo nággewát. Nink temmā üttel neile:
Kuis teihe ni heitinu ollete / nink melles sárátse
Mötte teihe Sôámäte tulleva? Kajege min-
no Råssi nink minno Falgu / et minna olle essi.
Putke minno nink kajege / fest Waimul ei olle
mitte Libba nink Quid / nida cui teihe näete mul-
ollewat. Nink cui temmā seddā olli üttelnu/

sis nāut temmā neile Kāssi nink Falgu. Q
 Tui nemimā weel Rōmu perrāst es ussu! m
 immetällivā/sis üttel temmā neide wasta: R
 teil s̄in middāke sūvwā om? Nine nemimā po
 niwa tālle ette Tukki kisetut Kalla nink Kū
 mālisste Met. Nink temmā wōt nink sōje nei
 een. Ent temmā üttel neide wasta: Ne om
 ne Kōnne/kumbe minna teiye wasta olle pajal
 nu/ tui minna weel teiye man olli/ sest kīk pe
 rāndetāmā/ mes minnust om kirjotetu Mose
 Sādussen/ nink Prohvetin nink Paulun. G
 aitwas temmā neide Moissust/ et nemimā K
 ja moissiwa. Nink temmā üttel neile: M
 om kirjotetu/ nink nida viddi KRistus kann
 tama/ nink ülestousma kooljist kolmani
 Pāiwāl/nink laskma kuluada omma Nine
 pāäl Pattuse Kāändmist nink Pattuandisan
 mist kīge Rahwa seān/ nink allustada Jeri
 salemist.

Dominicā Qvasimodogeniti.

Epistli eesmātsel Pühhā-pāiwāl perrāst Kristu
 ülestössemisse Pühhā. I. Jan. 5, 4.

Kil, mes Jummala se om sündinu, se mārāp J
 ärrā. Nink se om se Boimus, kumb Jäma om
 rāvāärnu, meihe usk. Res om, kā Jäma ärrāvār
 tui se, kā ussup, et Jēsus om Jummala Poig? E
 om sesamma, ke tullep We nink Werrega, Jēsu
 Kristus; ei utsindā Wega, enge We nink Werreg
 Nink Waim om, ke tunnistap, sest Waim om Tōt
 Gest kolm omma, kuming tunnistava Taiwan, E

Hōan i nink pūhhā Waim. Nink ne kōlm omma ûts, nink kōlm omma, kumma tunnistawa Ma vādla, Waim, Wessi nink Verri. Nink ne kōlm omma ûtlu koon. Kui meije Jumaliste Tunnistust wästatwöla ame, sis om Jummala Tunnistus suremb. Sest se om Jummala Tunnistus, kumba temmā ommast Pojast om tunnistanu. Ke Jummala Poja sisse ussup, sel om Tunnistust henne sissen.

Ewangelium eesmåtsel Pühhā, pāiwäl perräst Rei-
stosse illestössmissee Pühhā. Jan. 20, 19.

Kui nüüd Hddang olli tolsammal eesmåtsel
Mäddale pāiwäl / nink Usse olliwa kinni
panu / sun ne Jüngre koon olliwa / Judaliste
veljo perräst / sis tulli JEsus / nink sais nelde
teijette / nink üttel neide waasta ; Rahho olgo
teijega. Nink kui temmā seddā olli üttelu / sis
minut temmā neile omme Rässi nink kulle. Sis
saiva ne Jüngre röömsah / et nemmā Issandat
näijewa. Sis üttel JEsus jälle nelde waasta :
Rahho olgo teijega. Ottse kui Issä minno om
lähhätänu / nida lähhätä minna teid ka. Nink
uli temmā seddā olli üttelu / sispuhl temmā nei-
le päle / nink üttel neide waasta : Võtke pühhā
Waimo. Kelle teihe Paitu andisannate / neile
omma nemmā andisantu. Nink kelle teihe Pat-
ri kinnitäre / neile omma nemmā kinnitetu-
ent Tomas ûts neist Raatdistskumimest / kumb
atsutas Raatfikesseh / es olle micte neide man/
ni JEsus tulli. Sis ütliwā ne tosse Jüngre
ille : Meije olleme Essandat nannu. Ent tem-

mā üttel neide wassta: Kui minna ei nāe temim
 Rätte fissen Nagla Tähhe / nink panne omim
 Sörme Nagla Tähte fisse / nink panne omim
 Rät temimā Külle fisse / sis ei tahha minna usf
 Nink kattesa Väitvā perräst olliwa temimā Jūn
 gre taas sāäl fissen / nink Tomas neidega. Si
 tuuli JESUS / kui Uffe olliwa kinni pantu / nif
 sais neide kes ette / nink üttel : Rahho olgo te
 jega. Perräst üttel temimā Tomalle: Künit
 tānnā omma Sörme / nink kae minno Räff
 Nink kunitā tānnā omma Rät nink panne mit
 no Külle fisse; Nink ärä olgo umbuskiik / en
 usklik. Sis fosse Tomas nink üttel temimā wa
 sta: Minno Ísland nink minno Jummal. Je
 sus üttel temimā wassta: Sest et finna minno
 let nānnu Tomas / sis ollet finna usknu. O
 omma ne / kumma ei nāe / nink sissei uskwa.
 paljo muid Tähte teggi JESUS omme Jüngri
 een / kumma ei olle mitte kirjotetu sensnati
 Ramatum. Ent ne omma kirjotetu / et teije u
 susse / et JESUS om Kristus / Jummala Po
 nink et teil us ken Ello olles temimā Nimmel.

Dominicā Misericordias.

Episslitōisel Pühhā Pāimāl perräst Kristusse ü
 stossenisse Pühhā. 1. Peetr. 2, 21.

Se våle ollete kutsutu , et la KRistus meije eest on
 kannatanu , nink meile Eenkirja játnu , et teije tem
 mā Jälgū verrä peäte läänumā. Kā üttele Pattu ei o
 tenu , ei olle ka Pekkust temimā Su sissenlöitu. Ke vo
 ta es föima , kui teddāsbimati , nink es ähwāhrdā mit

ni temmā kannat, ent temmā and se Kātte, ke ðigede sun-
ip. Ke eſſi meiſe Pattu omman Ibbun om landnu
du pāål, et meiſe Pattule árrākoolden Óigusselle ellāſſe;
kumma Raigi läbbi teiſe ollete ſūttitetu. Gest teiſe ollite
alle kui árrāeſſinu Lamba: Ent nūud ollete ümbrelāantu
omma Henge Karjuſſe nink Piiskoppi pole.

Ewan gelium tōis el Pühha Pāiwāl perrāſt Kris-
tuſſe ülleſtöſſemisse Pühha. Jan. 10, 11.

Ninna olle se hā Karjus. Hā Karjus/
Jāttāp omma Ello Lammaste eest. Ent
Palgalinne/ ke Karjus ei olle/ kummal Lamba
omma ei olle / näep Sut tullewat / nink jāttāp
Lambid mahha/ nink lāt vafko. Nink Susit
harap neid/ nink pillap Lambid árrā. Ent Pal-
galinne vafkep/ ſest temmā om Palgalinne/nink
temmā ei holi Lammaste perrāſt. Minna olle
se hā Karjus / nink tunne Omme/ nink sa Om-
miſt tūtus. Nida fui ſe Eſſā minno tunnep/
nink minna tunne Eſſā. Nink minna jāttā om-
ma ello Lammaste eest. Nink minnul om weel
muid Lambid/kumma ei olle ſest Lautast. Nink
minna peā neid fa tānnā toma. Nink nemimā
sa wa minno hāald kuulima/nink saap ūts Karri
nink ūts Karjus sama.

Dominicā Jubilate.

Epistli Kolmandel Pühha Pāiwāl perrāſt Krisſ.
ülleſt. Pühha. i. Peete. 2, 11.

Arma, minna mannilſe feid, kui Küllaleiſi nink Te-
Rāujid, hoitke hendā lihhalikko Himmio eest, kumma
Henge waſta taplewa: Nink piddåge hāald Kāuki Page

ganide seān; Et ne kumma teist kurja pajatawa, kui Häjateggijist, teise Hääd tecko näitten, Jummalat kinni Roddo. Odmisse Päiväl. Sis olge nūnd allahetliigelle Innimiste Säädmissele, Issanda verräst; Ole Kuningalle kui ülemballe, ehl Pältsuile, kui neile, kumma temmäst omma lähhätetu, Kurjateggijille kül Nublusse, ent Häjateggijille Kittusses. Sest se om Jumma Tahtinne, et teise Hääd setten moistmatta Innimistummalust kinni sullesse. Kui wabba nink eimitte nida etse kui oles teil Wabbaus Kurjusse Katmisses, enge si Jummalala Sullase. Kuwustage eggåmeest. Armislaage Wellitsid. Pelialike Jummalat. Kuwustage Kuuningat. Sullase olge kigen Pelsum Essandile allaböttko, ei ütsindā huvivile nink waale, enge ka vihhatsüll. Sest se om Arm, kui uts Süddäme. Teedmisse perrä Jummala een Wairva kannap, üllekohhut kannate. Sest märänes se Kittus om, kui teise, Paltu setten, nipessetu kannatade? Enge kui teise Hääd setten nink kätoten kannatake se om Arm Jummala man.

Ewangelium Kolmandel Pühha-päiväl perrä Kristusse üllestössisse. Pühha. Jan. 16, 16.

Üri perräst sis ei sa teise minno mitte näggemä. Nink taas üri perräst / sis sade tei minno näggemä / fest minna lä Essä manni. Sis ütliva mõinne temmä Jüngrist töine tööwasta: Mes se om / mes temmä meille ütlep üri perräst / sis ei sa teise minno näggemä / nink taas üri perräst / sis sade minno näggemä? Nink et minnal lä Essä manni: Nink nemmä ütliva mes se om / mes temmä ütlep / üri perräst? Mes se ei tija mes temmä kõnnelep. Sis moist

18 / et nemma teminält tabhiwa küssidå / ninen
 tel neide wasta : Seperråst küssitellete tōine
 bisega / et minna olle sūtelnū : irl perråst / sis ei
 teihe minno någgemå / Nink taas irl perråst /
 sade minno någgemå ? Tōttelektult / tōttelek-
 ult minna ütle teile / teihe sade ikma nink kaib-
 na / ent Iilm saap röömsa ollema. Teihe sade
 murretama / ent teihe Murre saap Römuš min-
 nemå. Kui Maine Iimale toop / sis om tål Mur-
 et sest temmå tund om tulnu. Ent kui Lats om
 tündinu / sis ei mōtle temmå ennamb se Waiwa
 pale / Römu verråst / et Inniminne Iimale om
 tündinu. Nink teil om ka nüud Murre. Ent
 minna sa teid jälle någgemå / nink teihe Süddå
 saap hendå römustama / nink keake ei sa teihe Rö-
 mu teilt årråwödema. Nink tolsamimal Päts-
 völ ei sa teihe mult middåke küssimå.

Dominicā Cantate.

Epistli neljändel Pühhā pāiwāl perråst Kristusse
 üllest. Pühhā. Jak. 1, 16.

Dige eissige mitte, minno arma Welle. Kit hā And-
 minne nink kīl tāwovelik Ande om ülleråst, nink tul-
 p mahha Walgusse Eßåst, kumma man ei olle Wal-
 gusse nink Pimedusse Arrāmudutamist, ehk ümbrewah-
 tamist. Temma om meid sunnitānn omma Daht-
 usse perrå, läbbi Tōsidusse Söenna, et meije ollesse tem-
 mā Eouisze Eisko. Seperråst, minno arma Welle, eg-
 diuts Inniminne olgo noppe kuulma, ent hiljak könne-
 ma, hiljak Wihhole. Sest Inniinisse Wihha ei se-
 itte mes Jummala een dige om. Seperråst heitke årrå
 t

rik Rojust, nink rik Kurjust, nink wölk Eassauſe
Söenna wasta, kumb teije ſiſſe om iſtoletu, kumb
Henge woip önsaſt tellä.

Ewangeliuum neljändel Pühha. pātwäl peri
Kristusſe ülleſt. Pühha. Jan. 16, 5.

Con minnā lā minna fe mannu / fe minno
Slähhätānu / nink keake teije ſeāſt ei küssi mu
Rohhes finna lāāt ? Enge ſeft et minna te
ſeddā olle üttelu / ſis om Kurbus teije Söā
rāūtnu. Ent minna ütle teile Tōttet / teile o
hā / et minna årrā lā / ſeft kui minna et lā / ſis
tulle fe Römuſtaſa mitte telje mannu. Ent
minna lā / ſis taahha mlnna ſeddā teije man
lähhätādā. Nink kui ſesamma tullep / ſis ſa
temmā ſeddā Ilma nuhtlema Pattu verr
nink Digusſe verrāſt / nink Rohto verrāſt. P
tu verrāſt / et neimma minno ſiſſe ei uſſu. Dig
perrāſt / et minna omma Eſſā mannu lā / n
telje minno ennāmb ei næ. Ent Rohto verrā
et ſeffnatſe Ilma Vålik om sunnitu. Muſo
teile weel valjo ütlemiſt / ent teije ei kohtha ſed
niūd mitte kanda. Ent kui temmā ſaap tu
ma / ſe Tōſſidusſe Waim / ſis ſaap temmā u
lige Tōtte ſiſſe juhhatama. ſeft temmā ei
mitte hennefeft eſſi vajatama / enge mes temmā
ſaap kulinma / ſeddā ſaap temmā pajatama / n
mes tullew om / teile kulinatama. Temmā ſa
minno årrāſelletāmā / ſeft minno Oimmaſt ſa
temmā wötima / nink teile kulinatama. Elk ni

Nål om/ se om minno; Seperråst olle minna
ile üttelnu/ et temmå saap minno Ommast
otina/ nink teile kuluutama.

Dominicā Rogate.

Epistli wijendel Pühhā pāiwāl perråst Kristusse
üleest. Pühhā. Jak. 1, 22.

Et olge Sõnna Teggijà, nink ei mitte Kuulja ütsingu-
dā, kummaga teihe hendā essi árråpettate. Sest ke
Sõnna Kuulja om, nink ei olle mitte Teggijà, se om Mih-
saarnane, ke omma ihholikko Valget Varjo-Kasetus-
laev. Sest temmå saap hendā lajenus, nink lät árrå,
unnetap seddā maid árra, måråne temmå olnu. Ent
Wabbausse tårvvelikko Sådusse sisse kaep, nink sunnå
se ei olle mitte unnetaja Kuulja; Enge Tö leggijà,
amma saap önnis ollema omman Töön. Ent kā hen-
teihe seán arwap Jummala Orjaja ollewat, nink ei
amma Keeld finni, enge pettáp omma Sôånd, se
Orjus om tühhi. Se om pohhas nink pürretä-
mäta Orjus Jummala se Issä een, perråto Latsi, nink
läalle neide Willitsussen kaema, nink hendlå Weata pid-
dånd Ilmast.

Ewangelium wijendel Pühhā - pāiwāl perråst
Krist. üleest. Pühhā. Jan. 16, 23.

Ottelikult / töttelikult minna ütle teile:
Mes teihe eäle Eessäst sade pallemä minno
tummel/seddā saap temmå teile andma. Senni
jani ei olle teihe middåte palelnu mlnno Niim-
mel. Pallege sis sade sama/ et teihe Rööm tåw-
delik oin. Seddā olle minna teile Moistukdn-
in pajatanu: Ent se Uig tullev/ et minna en-
dimb ei sa Moistukdnin teihega pajatama/
enige

enge awivalikkult Eßåst teile fulutama.
 Päiväl sade teiße minno Nimmel valle
 Nink minna ei ütle teile mitte / et minna sed
 Eßå teiße eest tabha vallelda. Sest se Eßå
 maastap teid essi / et teiße minno ollete armastam
 nink uisknu / et minna Jummalast olle wålja lä
 mu. Minna olle Eßåst wålja lännu / nink Ilm
 sis se tulnu ; Jolle jättä minna seddå Ilma ma
 ha / nink lä Eßå mannu. Sis ütliwå tem
 Jüngre temmå wassta : Nätse / nüüd pajat
 finna awivalikkult / nink ei ütle ütteke Mois
 könnet. Nüüd tihåme / et sa kik tihåt / nink sul
 olle waaja et sult keäke küssis. Sest ussume /
 finna Jummalast ollet wålja lännu.

Feriâ Ascensionis Christi.

**Epsili. Luggu Kristusse Taiwa Minnemisse
 Paiwäl. Apost. Teg. 1. 1.**

Esmäst Könnet olle minna kül tennu, Teotwi, kig
 sest, mes JESUS naksî teggemå nink oppetama,
 Päiwäni, kummal temmå üles roveti, kui temmå ne
 Apostlid, kumbe temmå olli årråwalliseni, läbbi püh
 Waimo olli käsknu. Kummisile temmå hendå ka ei
 velt perräst omma Kannatust olli näütnu, mitmosugge
 se Tähtega, nink nähti neide seán uessikümmend Päit
 nink posat Jumala Rikkussest. Nink kui temmå ne
 olli lootto koggonu, es kässe temmå neid Jerusalemin
 miinä, enge se Eßå Torvotust ota, kumba telje (nire
 temmå) miinust ollete kuulnu. Sest Jaen om Ei
 Vega ristnu, ent teid peáp pühhå Waimuga risti
 eimitte kariva perräst neid Päitvi. Sis küsiverå ne tem
 mälli

ilt, kumma olliva follo tulnu, nink ütliwå: Essand, sinna sel Ajal halle saat illes sâdmâ Israeli Rikkust; temmâ üttel neide wasta: Teil ei sunni mitte tedâ ga eht Eundi, kumbe se Essa ommale Melerwallale om hele pannu. Enge teije sade sama Pühhå Waimo Bâlle, kumb teije pále saap tullema, nink sade ollema sunno Tunnistaja Jerusalemmin, nink koggona Judaat Samaria Maal, nink Ma Otsani. Nink kui temmâ seddâ olli üttelu, sis woeti temmâ neide näitten illes, ut Pilwo wôt teddâ neide Silmi eest árrâ. Nink kui temmâ Taiwatte Kajeliwa, kui temmâ árrâ lâz, nâtse, saisiva lâz Meest neide man walgen Reivin, kumma kumliwå: Kalilea Ma Mihhe mes teije saisate, nink ka- Taiwatte? Sesamma JEsus, kâ teist Taiwatte om sis woetu, saap uidade tullema, kui teije teddâ ollete sunnu Taiwatte minnewât.

Ewangelium Kristusse Taiwa-Minnemisse Pâiwäl. Mark. 16, 14.

Imâte, kui ne útstdisskummid Laiwia man istewa / sis näüt temmâ hendâ nink nimas neide Umbusku nink Sôâme Rallestust / nemmâ neid es olle usenu / kumma teddâ olli- a nânnu illestösmu ollewat. Nink temmâ tel neide wasta: Minge kige Ilma sisse / nink autage Arimo-Oppust kigelle Rojusselle. Kâ up nink ristitâs / se saap õnsah sama / ent ke ei se saap árrâsunnitus. Ent Uskide verrâ wa nisuggutse Lâhhe tullema: Minno Nim- al sawa nemma Kurrat d wâljâ ajama / wast- Keeldega pajatama / Siugu árrâ ajama. Nink

Nink kui nemmā middåke surinlikko sa
loma / sis ei peå neil middåke vitka ollema. T
biste påle sowa nemmā Rässi pannema / sis sa
nemmā parrembaß sama. Nink se Issand /
temmā neide ga olli pajatanu, moeti illes T
watte / nink istup Jumala håål Råel. E
nemmā låtsivå wålja / nink ültivå Jutusti
Paigun / nink se Issand awvit neid / nink kiu
seddå Söenna läbbi perråi tullesva Tåhhe.

Dominicâ Exaudi.

Epistli kuendel Pühhå. pätwäl perräst Krist. ill
Pühhå. 1. Peetr. 4, 7.

Ent lige Asia Ots om lähhänu. Sis olge nüüd ta
nink kaine Palvusselle. Ent lige Asia eest pid
henne waikel kantet Armo ; Sest Arm kattap P
Hulka linni. Olge töine töise vasta Wdra. W
wölja, ilma nürrisemättä. Eggänts orjako töist se
dega, kumba temmā om sanu, kui Jumala mitmo
gutse Armo hå Majapiddäjä. Ke pajatap, se pajat
kui Jumala Söenna. Ke orjap, se orjako kui Jo
wust, kumba Jummal annap ; et kigin Jummalat p
jäss JEsusse Kristusse läbbi, selle olgo Auro nink kau
iggawest iggarvetseß Ajah. Amen.

Ewangelium kuendel Pühhå. Pätwäl perräst H
esusse öllestölemisse Pühhå. Jan 15 n. 16.

Ent kui se Römustaja saap tullema / kum
minna teile sa lähhätämä Effäst / (se T
odusse Waim / kå Effäst wålja lät /) sesamima sa
minnust tunnistama. Nink teije sade ka tu
nistama / sest teije ellete Algimisest minno

nu. Seddā olle minna teile pajatanu / et teise
endā et pahhanda. Nemmā sawa teid Rog-
odussist wāljā toukma. Ent se Aig tullep / et
/ ke teid árråtappav / saap mōtlema hendā
summalalle Melehääd teggetwāt. Nink seddā
sawa nemmā teile se verråst teggemā / et nem-
mā ei olle seddā Esså / eika minno tundnu. Ent
minna olle teile seddā pajatanu / et / kui se Aig
tullep / teise se påle mōlete / et minna teile seddā
pale üttelnu. Ent seddā ei olle minna Algmiss-
est teile mīste üttelnu / fest minna olli teise man.

Feriā I. Pentecostes.

Epistli Luggu Suuwiste Pühhā eddimätsel

Päiwäl. Ap. Teg. 2, 1.

Nink kui Suuwistle. Vühhā Päiw täudeti, sis olliva
demmā līk iktemelelkult ütten koon. Nink Mih-
uumine sundi ákkitselt Zaiwast, vtse kui kange Tupil
puhknu, nink täut seddā loggona Maija, kuu nem-
mā olliva isiman. Nink Kele nätti neid árråsaetu olle,
vtse vtse kui tullitse, nink se isis eggāutte påle neide sedist.
Nink neid täudeti kik Vühhäst Waimust, nink naaksiva
konnelema töiste Reelsdega, nida kui Waim neile and
kunnelema. Ent Jerusalemmiu olliva Judalisze ellä-
dan, Jummalapelglisko Mihhe, kigest Mahroast, kum-
ma Tairva abomina. Kui nüüd se hääl sundi, sis tulli
hult tolko, nink jámmati árrå. Fest eggāuts kuuld
id vinnal kesel konnelewat. Nink nemmā heitimā
árrå, nink panniva Immesz, nink ülinwā töine töise
astia: Mätse, es nesinnatse kik, kumma konnelewa, olle
vinnalaisisse? Kvis meije sis kuke meije eggāuts neid pajat-
wat vinnal Kelet, kumman meije vilenie sundinu?

Parde nink Mede nink Elamide, nink tunma ell Mesopotamia, Juda-nink Kappadootsia, Ponto Asia Maal, Brügian nink Pamvillian, Egipti Libia-Ma Piril, kumb om Kurene lottal, nink Romalisse, Judalisse nink Juda Ussus Wötiä, Kre nink Arabe, meije kuleme neid meije omma Kelel mala Suri-Telko pajatarvat. Nink nemmä heit lik årrå, nink olliwa katte Kalo påål, nink ütliwå i öist wasta : Mes fest tahtnes sada ? Ent mu nari nink ütliwå : Nemmä omma täüs maggusat Wina.

Ewangelium eesmärsel Suurwisse. Pühha

Päiväl. Jan. 14, 23.

Jesus koste nink üttel Juda wasta : Ke mi uno armastap/ se saap minno Sõnna piddmä / nink minno Essä saap teddå armastam nink meije same temmä mannu tullema / temmä mannu assuma. Ke minno ei armast se ei peä minno Sõnna : Nink se Sõnna/ kuhha teiже kulete / ei olle mitte minno/ enge se E ke minno om lähhätänu. Seddå olle mitte teile pajatanu/ teiже man ollen. Ent se Römtaja/ se pühha Waim/ kumba se Essä lähhätä minno Nimmel / se saap teile lik oppetam nink lik teiже Meelde algatama/mes minna ei olle üttelnu. Rauwo jättä minna teile. Ommin Rahho anna minna teile. Minna ei anteile mitte nida/ kui se Jlm annap. Teiже årrå sago kurbash/ nink årräpeljako mitte. Teje ollete kuulmu / et minna teile olle ütteln Minna lä årrå nink tulle jälle teiже mannu. S

Se minno armastasse / sis saasse teihe la röömsa
lema / et minna olle üttelnu / minna lä ESSA
ianu. Sest minno ESSA om suremb minno.
Nink nüüd olle minna teile seddā üttelnu / enne
ki se sünnip / et teihe ussute / kui se sünnip. Minna
sa ennämb paljo teisega pajatama : Sest sefi
utse Ilma Pälit tullep / nink minnu si ei sa tem-
mida e. Enge et Ilm tunneß / et minna sed-
a ESSA armasta / nink nida te / kui se ESSA minno
läksnu. Touske ülles / nink lekkem sitit ärä.

Feriā II. Pentecostes.

**Epistlii Luggu Suurwisse Pühhā rõis sel Päi-
wäl. Ap. Teg. 10, 42.**

Nink temmā om meid läksnu Rahvade kultada nink
tunnistada, et temmā om se Jummalast sätu Ellas-
vink Koolside Sundja. Sest hina tihedat tunnistava
prohwoeli, et läbbi temmā Mimmie peätva Pattu Ans-
tund mist sama fil, kumma temmā sisse usteva. Kui
neid Sõnnu weel pajat, sis satte pühhā Waimo
pale, kumma seddā Sõnnia kuliwa. Nink ne Ust-
to umbrelikamissest, kumma Peetriga olliwa tulnu,
kuliwa ärä, et ka Pagganide pale Pühhā Waimo
kallati. Sest nemmā kuliwa neid Kelil pajata-
nink Jummalat wääega litrot. Sis koste Peter:
woip keake Wet keeldā, et neid es peäfs tisitlāmā,
ma pühhā Waimo omma sanu, nida kui meijele
temmā läks neid risti Issanda Mimmel.

Evangelium Suurwisse Pühhā rõis sel Päiwäl.

Jan. 3, 16.

Ida om Jummal seddā Ilma armastanty

et teminā omma aino sündinu Poiga om an
nu/ et kirkumma teminā sisse uskwa/ hukka ei
enge iggāwest Ello sawa. Sest Jummal
olle omma Poiga Ilma sisse lähhälänu/ et te
mā Ilma sunnis/ enge et Ilm temmā läbbis
saaz. Ke temmā sisse ussup/ se ei sunn
mitte; Ent ke ei ussu/ se om jo sunnitu/ sest te
mā ei ussu mitte Jummal aino sündinu Pe
nimme sisse. Ent se om se Sundus/ et Au
gus Ilma sisse om tulnu nink Innimisse arm
tiva ennāmb Pimedust kui Walgust/
neide Teo olliwa kurja. Sest ke kurja teep
wihtap Walgust/ nink temmā ei tulle m
Walgusse mannu/ et temma Tekko ei nuhhe.
Ent kā Töötet teep/ se tullep Walge mannu
temmā Teo awwalikus saasse/ sest nem
omma Jummalan tettu.

Feriā III. Pentecostes.

Epistoli Luggu Suurwiste. Pühhā Kolmando
Pāiwāl. Ap. Teg. 8, 14.

Ent kui Apostoli Jerusalemmi kuliwa, et Sam
ma Jummal Gonna olli vasta mōtnu, sis lä
tiwā nemmā neide mannu Peetrut nirk Jani.
Sinnā tulliwa, sis peijewā nemmā Palvust neide e
nemmā pühhā Waimo saasse. (Sesi temmā ei
weel lenki päle neide seast laddanu, enge nemmā ol
utsindā ristitu Issanda Jesusse nimme päle) Sis
niwa nemmā Rästsi neide päle, nirk nemmā saiva P
Waimo.

Ewangelium Sunnwisie Pühha Kolmandel
Päiväl. Jan. 10, 1.

Tottelikult / töttelikult minna ütle teile / te
Usse läbbi ei lä Lammaste Lauta / enge as-
pp inuijalt sisse / se om Warras nink Röwel.
ent ke Usse läbbi sisse lät / se om Lammaste Karo-
as. Selle ariwap Ussehoidsa ülles / nink
Lamba kuulwa temmå Häälde. Nink temmå
utsup omme Lambid Nimmie piddi / nink sa-
ap neid wålja. Nink kui temmå omme Lam-
bid om wå ja lašknu / sis kääup temmå neide een :
nink Lamba läwä temmå verrå / sest nemmå
kondra temmå Häälde. Ent wödra verrå et lä-
nemmå mitte / enge paggetwa temmåst : Sest
nemmå et tunne wödra Häälde. Sedda Moisku-
nomet üttel JESUS nelle. Ent nemmå es moiss-
ja mitte / mes se olli / mes temmå neile pajat.
Sis üttel JESUS jälle neide wasta : Tottelikult/
tottelikult minna ütle teile / minna olle Lam-
maste Us. Kik kumma enne minno omma
olnu / ne omma Warga nink Rööwki olnu.
Lamba ei olle neid mitte kulinu. Minna
se Us : Kå minno läbbi sisse lät / se saap ön-
sama. Nink temmå saap sisse kääunä nink
läjä minnemä / nink Sötä löidmä. Warras
küllle mitte / kui ennege / et temmå warrastas
ne tappas nink hukka sadas. Minna olle
olnu / et neil Ello nink lk wiljalt viles.

In Feste Trinitatis.

Epistli Kolmainousse Pühhäl. Rom. II, 31

DRikkusse nink Tarkasse nink Jummalä Tundi
Süwwiust ! Kui äränoudmatta omma tei
Kohto, nink ärä ožmatta temmå Te ? Sest les
Ißanda Meeld tundnu ? Ehk les om temmå T
Aindja olnu ? Ehk les om talle enne middäle andn
talle jälle saaz massetus ? Sest temmäst, nink läbbi
må, nink temmå sissen omma kıl. Temmäle olgo
iggaavetsel Ahal, Amen !

Ewangeliuum Kolmainousse Pühhäl. Jan.

Cöt üts Inniminne olli Wariseerde
Sel olli Nimmii Nikodemus / Judaliste
lik. Se tulli Osel JEsusse mannu / nink
temmå waasta : Rabbi / meiже tijärme / et
ollet Jummaläst tulnu Oppetajaž : Sest
ei woi neid Jumme-Tähte tettä / kumbe
teet / kui Jummal temmäga ei olle. Jo
koste nink ütel temmå waasta ; Töttelikult/
telikult minna ütle sulle / kui keake waasti
sünni / sis ei woi temmå Jummalä Rikkusti
tä. Nikodemus üttel temmå waasta :
woip Inniminne sündidå / kui temmå jo n
na om ? Kas temmå jälle woip omma Ell
Joho sisse minna / nink sündidå ? JEsus
Kui keake et sünni Weest nink Waimust /
woi temmå Jummalä Rikkusse sisse sada.
Lihast om sündinu / se om Lihha : Nink
Waimust om sündinu / om Waim.
Pango Jummež / et minna sulle olle ütte

ei je peâte wastest sündimå. Tuul puhup
bhe temmå tahhap; Nine finna kulet kül
må Lõõtsimist / ent finna ei tijå / kustas
må tulnes/ ehk kohde temmå lannes. Nida
nka eggäuits/ te Waimust om sündinu. Niko-
mus koste nink üttel temmå wasta : Ruis se
oiv sündidå? Jesus koste nink üttel temmå
wasta : Sinnas Oppetaja ollet Israelin / nine
tijå seddå? Tõttelikkult / töttelikkult minna
te sulle/ et meije kõnneleme/ mes meije tijåme/
ink tunnistame mes meije olleme nannu: Nink
ei wõtta meije Tunnistust wasta : Rui
minna teile maitstust Asjust ütle / sis et ussu telje.
Ruis teije sis ussusse / kui minna teile taitvalik-
ust Asjust ütles? Nine keâke ei lä ülles Taitvat-
e/ kui se / te Taitvast om tulnu / se Innimisse
Poig / te Taiwan om. Nink õtse kui Moses
itte Siuvwo Lanen om üllendânu / nida peâp
seddå Innimisse Poiga üllendetämå; Et kui/
umma temmå sisse uskiva/ hukla ei sa / enge
igawest Eello sawa.

Dominicâ I. post Trinitatis,

Epistli eesmâisel Pühha pâiwâl perrâst Kolmâv
nonisse Pühha. I. Jan. 4, 17.

Se sissen om Arm tâiwelik meije man, et meil Jul-
gust om Kohto Pâiwâl, fest õtse kui temmå om, nida
eme meije ka sensinatseen Ilman. Armuu ei olle mitte
elgo, enge tâiwelik Arm ajav Pelgo wâlsâ : Gest
eljul om Waiwa. Ent Pelgâjâ ei olle mitte tâiwel-

lik Armin. Armaštakem teddå, seft temmå om
eesmålt armastanu. Keå útlep: Minna armasta
malat, nink wihtap omma Welle, se om Wölsja.
Ke omma Welle ei armasta, keddå temmå näep,
temmå Jummalat woip armastada, keddå temmå
näe? Minn se Käfe om meil temmåst, et ke Jummalal
mastap, se armastago ka omma Welle.

Ewangelium eesinätsel Pühhå-Päiwål perrä
Kolmainousse Pühhå. Luke 16, 19.

Snt üts rikkaš Rees olli / se ehbit hen
S Purpuri nink falli linnatse Reinval
nink ell i eggå päiwå Römun nink torreda
Ent üts Sant olli / Minnega Laatsarus / se
maan temmå Uisse een / täus Paiñ. O
temmå püüs sõnuš sada neist Rasust / kum
se Rikka Lativa päält mahha sattema. S
tulliva Penni / nink lativa temmå Paisi.
johto / et se Sant ärräkoli / nink kari neti Eng
Abrahammi üskä. Ent se Rikka foli ka åt
nink matteti mahha. Kui temmå nüüd P
gun nink Wallun olli / sis töst temmå om
Silmi illes / nink näggi Abrahammi la
west / nink Laatsarust temmå üstjan. O
temmå heigas nink üttel : Esiä Abraham
heidå Armo minno pale / nink lähhåta Laat
ruse / et temmå omma Sörme Otsa Wette
top / nink jaahot as minno Reeld ? seft minn
waiwata sensinatsen Kirren. Ent Abraham
üttel : Poig / mõtle / et sinna omma hääd o
san

nu omman Ellun / nink Paatsarus se wassta
rja. Ent nūnd rōmusetas temmā / ent sīn
waitwatat. Nink pāle se kige om meihe nink
se waijel sinur Wahhe kinnitetu / et ne / kum
a sit tahtwa teihe mannu alla minna / ei wof
itte / ei ka sāält meihe mannu tulla. Ent tem
mā üttel: Sis palle minna sinno / Essā et finna
vādā lādhātāt minno Essā Rotta; Sest min
vālom (Weel) wiis Welle / et temmā neile tunu
stas / et nemmā ka ei tulle sija Wallo Paika.
Abraham üttel tālle: Neil om Mosest nink
Prohwete / kūlge nemmā neid. Ent temmā
üttel: Cimitte / Essā Abraham; enge kui üts
kooljist neide mannu lāč / sis saasse nemmā
vādā Pattust kāändimā. Ent temmā üttel
üttel: Kui nemmā Mosest nink Prohwete et
sis ei sa nemmā kāustma / kui üts kooljist
tōsseb.

Dominicā II. post Trinitatis.

Epistli rōisel Pāhhā pārwāl perrāst Kolmais
nonisse Pāhhā. I. Jan. 3, 13.

Page pange mitte Zimmes, minno Welle, kui teid Zim
wiiklap. Meihe tijāme, et meihe Gurmasi olleme
lo tulnu, sest meihe armastame Wellitho. Ke Welle
armasta, se jāap Gurma. Eggānts, ke omma Welle
klap, se om Röwel, nink teihe tijāte, et üttelleke Röw
ei olle igganwest Ello henne sissen jāadwā. Sest olles
Armastamisi tundnu, et temmā omma Ello meihe eest
iātnu: Nink meihe olleme wdlgo, Welliste eest Ello
iātnu. Ent kel ilmisseko Pāvoitust om, nink uāep omis

male Wellele waja ollewat, nink sullep linni om
Gdānd temmā eest, kuis Jumala Ärm temmā si
jääp? minno katselisse, ärge armastakem mitte Go
naga, ei ka Kelega, enge Õõ nink Õöttega.

Ewangeliuimma röisel Pühha: pärwäl pertäst Ro
mainouisse Pühha. Luk. 14. 16.

Lits Jnniuninne teggi juurt Hddango. Södm
Aiga/ nink kutz paljo. Nink temmā lähe
omma Sullast Södm Aja Tunnit / Rutsu
wille ütlemā: Tulge / sest fil om jo walini
Nink nemmā naksira fil järgi mōdā hendi
wabbandama. Eesinanne üttel talle. Minna
olle Pöollo ostnu / nink peā wājā minnemā mi
teddā kaema. Minna palle sanno / wabband
minno. Nink tödine üttel: Minna olle wi
pari Hārgi ostnu / nink lä neid kaema. Minna
palle sanno / wabbanda minno. Nink töd
üttel: Minna olle Maist wōtnu / nink sepperi
ei woi minna tulla. Nink se Sullane tulli ta
gasī/ nink üttel seddā ommale Eshandalle. Si
saije se Maaja. Eshand wihhatseß/ nink üttel on
ma Sullase wasta: Minne peā wājā Lin
Ullitside nink Leije päle / nink to tānnā sis
Waisi mint Håddāvolitsid / nink Jallotummi
nink Soggedid. Nink se Sullane üttel: E
sand/ se om sündinu/ nida kui sinna ollet käseni
ent sāäl om weel Maad. Nink se Eshand üttel
Sullase wasta: Minne Ma-Leije päle / nink
Tannumid mōdā / nink wāitā sisse tuviva /
minno

inno Kodda tāus saap. Sest minna ütle
ile / et ütsike neistsammust Mehhist / kumma
mma kutsutu / ei sa minno Oddango. Sööm-
iga maitsma.

Dominicâ III. post Trinitatis.

Epistli kolmandel Pühhā pāiwāl perrāst Kol-
mäinouisse Pühhā. i. Peetr 5, 6.

Is allandage hendā nūud Jummala wāggewā Rāe
alla, et temmā teid üllendāß ommal Ajal. Heitke
et omma Murretamist temmā pāle, sest temmā kannap
söold teise eest. Olge kaine, walvle, sest teije Wain-
sanne, Kurrat kāup ümbre, kui röökvā Louw. nink otsip,
teddā temmā ärrānelāß; Gesamma wasta saiste kind-
malt Ustun, nink teedle, et teije Weltsil Jilman neids-
ammu Kannatussi om täutmist. Ent kige Armo Jum-
mal, ke meid Kristusen Jesussen omma iggarwese Au-
tostusse sisse om kutsnu, se walmistago tārwe likkult, kimo
tago, tekko langeß nink pohtandago teid, kumma weidi
(riga) kannatale. Temmāle olgo Auv nink Kangus
iggarwest, iggarwetsch Atah. Amen.

Ewangeliu kolmandel Pühhā pāiwāl perrāst
Kolmain. Pühhā Luk. 15, 1.

Et kik Minutniko nink Pattatse tulliva
temmā mannu/ teddā kurnima. Nink Wa-
heri nink Kirjatundja nūrisiivā nink ütlivā:
Desinane wōttap Pattatcid wasta nink sōop
eidega. Ent temmā ütel neide wasta seddā
Noistukönnet/ nink üttel: Kumbes Inntimis-
e teije seän om/ Kel sadda Lammast om/ nink
ü tetumā ütte neist ärrākaotap/ ke ei jättā neid
ütte-

ütteså kummend nink ütteså Laande / nink
 se perrå / kumb kaotsin om / senni lui tem-
 seddå lörivwáp? Nink cui temmå teddå om i
 nu / sis pannep temmå seddå omma Viikha
 Römuga; Nink cui temmå Röddo tullep
 kutsup temmå lokko omme Söpru-nink Kü-
 leisti / nink ütlep neile: Römustage henda m-
 noga / fest minna olle löidnu omma Lammi-
 kumb kaotsin olli. Minna ütle teile et ni-
 saap Röödm ollema Taitwan ülle ütte Pat-
 taänja Pattatse / ennämb kui ülle ütteså kum-
 mend nink ütteså Digedat / kummil Pat-
 taändmist waasa ei olle. Ehk kumb Naine-
 pm / kummal kümme Tengå om / cui tem-
 ütte Tengå ärräkagotap/le ei ländä Künlst / ri-
 ei pühhi Kotta / nink ei otst ussinasse / senni
 temmå lörivwáp? Nink cui temmå om löidn-
 sis kutsup temmå lokko omme Söpru nink Kü-
 leisti / nink ütlep: Olge röömsa minnoga /
 minna olle löidnu seddå Tengå / kumba mi-
 olli ärräkagatanu. Nida / ütle minna telle / so
 Röödm ollema Jumimala Englide een / ülle i-
 Pattustkäänsä Pattatse.

Dominicā IV, post Trinitatis.

Epistli neljändel Pühha pätwäl perräss Rölm
 nousse Pühha. Rom. 8, 18.

Minna arva, et sesinatse Asta Kannatus ei olle se
 müstisse wårt, kumb meije külen peäp lauwak
 gantia. Gest Lood Asta ikkaw Dotminne odav.

a laste Arowaldamist. **Gest** Lood. **Af** om Þuh-
je alla heidetu, einnitte hālmelel, enge se Allaheitjā
ist. **Se** Lodusse pāle, et la Lood. **Af** essi saap wab-
sama kadduwa Drjussest, Tummala Laste Autus-
Wabbause sisse. **Gest** meise lisāme, et lik Lood-
puhkas nint waiwatas meisega, senni Ajani. **Ent**
(puhka) utsindā, enge la meise, kummil Waimo Ess-
i, puhkame essi hennesen, Latseust oten, meise Jhbo
slunastamisse perrā.

Dangelium neljāndel Pūhhā - pārwäl perrāsi
Kolmainousse Pūhhā. Luk. 6,36.

Eperrāst olge armolikko nida kui ka teihe
Eßå armolik om. Årge sundke / sis ei sun-
teid ka. Årge pange hukka / sis ei sareihe ka
a pantus. Andke andis / sis saap teile ka
s antus. Andke / sis ancas teile ka :
tinnitukkitu / rappotetu nint Ruhja-påga
et peáp teihe Utkā antama. **S**est kumma
oga teijemödate / se ga mödetas teile jälle.
temmå üttel neile Moistu könnet : Kas
Sölke Söggdedalle Reed johhatada ; Es
må mölleinbå sa hauda saddama ? Øvja-
sis ei olle mitte ülle omma Oppetaja. **Ent**
üts saap tåvwelik ollema / kui temmå ni
kui temmå Oppetaja. **Ent** mes næf finna
da omma Welle Silmän : **Ent** seddå Hirt/
ib finno omma Silmän om / ei kawwatse
a mitte ? Ehet fuis sa woit omimale Wellele
ldā : Oda / Welli / minna tabha seddå Pim-
tumb finno Silmän om / wäljå tömmata ;
Nint

Nink finna et nõe eesti Hirt omman Silm
Pilgia / tömba eesmält hirt ommaast Silm
nink kae sis Pinda omma Welle Silmäst w
tömmata.

Dominicâ V. post Trinitatis.

Epistli wijendel Pühha-päiwäl perräst Rolum
nonasse Pühha. I. Peetr. 3/8.

Ent wimåte, vige kik üttemelesisse, ka kannatal
welbelikko, armolikko, sobralikko. Ärge tassoge si
ja kutsaga, ehk Söimist Söimamissega: Ent se w
önnistage, nink feedke, et teije selle ollete kutsutn, et
Onuistamist perrändässe. Gest kå omma Elo tabb
armastada nink húovi Páivi nättå, se hoidko om
Reeld kura ja eest, nink omme Huli Pettust pasatam
Temmå käändko hendå kuras, nink telko hääd; O
Rahho, nink linsale se perrä. Gest Jissanda Si
laerva Õigide våle, nink temmå Körwa neide Pa
våle. Ent Jissanda Valge (kaep) neide våle, kum
kura teggewå. Nink kes om, ke teile kura teep, kui
Hå tagga Ahaja ollete? Nink kui teise ka kannatasse
gusse verräst, sis ollete önsa. Ent ärge pelsake mitte
de Ahwärdämist, ärge hirmuge ka. Ent pühhänd
Jissandat Jummiasat omman Söämen.

Ewangelium wijendäl Pühha-päiwäl perr
Rolum nonasse Pühha Luk. 5, 1

Ent sündi, kui Rahwas temmå man
Stükke Jummala Söonna kuulma / nu
temmå salis Keneetsaretti Järvive weren / nu
näggi kats Laiwa Järvive weren saisivat.
ne Palla Mihhe olliwa neist wålja astnu / nu

otsiva Nota. Sis ast temmå utte Latwa/
 mb olli Simmoni perrålt nink pallel teddå
 eidi Verest årratougata. Nink temmå iste
 abha / nink oppet seddå Rahwast Latwast.
 nink eui temmå löppi kõnneldå sis uttel temmå
 Simmoni wausta : Aja Siuvivå / nink heitke
 aljå omma Root Lomussele. Nink Sim-
 mon koste nink uttel tålle : Oppetaja / meijje olle-
 kige O tööd tennu / nink et olle middåke sanit.
 finno Söenna påle tahha minna Nota
 aljå heitå. Nink eui nemmå seddå teijewå/
 labbasiva nemmå sure Hulga Kallo. Ent
 Root fakti årrå. Nink nemmå heitsuvå
 omminille Seldsi Meestelle / kumma tåisen
 van olliwa / et nemmå neile appi tullesse
 amå. Nink nemmå tulsiwa nink tåut-
 mollembid Latwu / nida et nemmå wajo-
 Ent euf Simmon Peter seddå näggi/
 satte temmå Jesusse Polwille mahha / nink
 Island / minne årrå minnuft / seft minna
 battane Innimenne. Seft Hirn olli tul-
 temmå nink kile neide påle / kumma temmå-
 sinatse Kalla-Lomusse man olliwa / fumba
 unna utten olliwa weddånu : Selsaminal
 bel la Jakkabi nink Jani / Zebedeusse Poigt
 kumma olliwa Simmoni Seldsi-Mihhe.
 Jesus uttel Simmoni wausta : Årråpel-
 seft Ajast sani saat finna Innimissi piuid-
 Nink nemmå aistvå Latwu Randa / nink
 jättiwa

jättivä sit mahha / nint lätnivä temmä p
Dominicā VI. post Trinitatis.

Epistli kuendel Pühhā · pātwāl petrāst R
ainousse Pühhā. Rom. 6, 3.

Gest teije tijā , et mitto meid Kristusse JEsusse pāl
ma ristitu , temmä Surma sisse olleme ristitu ?
olleme niūd temmåga mahha mattetu läbbi Risti
Surma sisse , et ðtse kui Kristus om illes årrätetu Ko
läbbi Essā Aluwusisse , nida peāme ka meije wälso
kun käumä. Gest kui meije temmåga olleme iñ
üte saarnatse Surma sisse , sis same ka ülesid ss
saarnatse ollema. Gest et meije seddā tisåme , el
ivanna Innimine temmåga Risti pāle om podu
patlik Jhho tühjäf lääf , et meije enuamb Pattu ei
Gest ke årrå om kolu , se om ðigesz tettu Pattust.
Kui meije Kristussega olleme årräkoolu , sis ussum
meija ka temmåga same ellämä ; Nink tisåme , et K
kooolijst illes årrätetu , enuamb ei kole : Surm ei
namb temmä ülle wallitsema. Gest mes temm
koolu , seddā om temmä ütskord Pattule koolu .
mes temmä elläp , seddā elläp temmä Jummalalle .
mötlege teije tq , henda kül kolu ollewat Pattule
Jummalalle ellävat , meije Issanda JEsusse Kr
issen.

Ewangelium kuendel Pühhā · pātwāl pe
Aolmatnouisse Pühhā. Mart. 5, 20.

Gest minna ütle teise / et kui teije Hig
Holle mitte paljo parreimb / kui Kitjati
jude nink Wariseerde (Higus) / sis et sa
mitte Taiwa Rilkusse sisse. Teije ollete ti
et Wannule om ütteldu : Sinna et peā m
tapi

omma; Ent keā tappap / se om Kohtoga wólgo.
 nt minna útle teile / et keā Jlm asjata omma
 sellega Wihha peáp / se om Kohtoga wólgo.
 nt keā omma Welle wastä útley / Raka / se om
 ure Kohtoga wólgo; Ent keā útley; Sinna
 angu / se om Pörgu Tullega wólgo. Se-
 rräst / kui sinna omma Andet Ultri påle toot/
 unk sääl tullep finno Meelde / et finno Wellel
 el minkisuggust finno wastä om; Sis jättä
 minna omma Andet Ultri ette/ nink minne/ nink
 vori enne árrå omma Wellega / nink tulle sis/
 unk to omma Andet. Olle hámekelik omma
 Wihhalissega lepmä / senni kui sinna weel tem-
 ba Te påäl ollet/ et finno se Wihhalinne árrå
 anna Sundjalle / nink Sundja annap finno
 ullaselle / nink saat Wangi Tormi heidetus.
 hámekelikult minna útle sulle / sinna ei sa säält
 enga árråmassat.

Dominicâ VII. post Trinitatis.

Epistli saitsmel Pühhå pätwål perräst Kolmaino-
 usse Pühhå Rom. 6, 19

Inna paiaia Gunnimisse Lombel teiye Lihha Mõde-
 usse perräst. Gest õtse kui teiye omme Luliikmissi
 ollete andnu Rojuhelle, ninf ütteleohtrille ütteleoh-
 t. Nida andke nüüd omme Luliikmissi Orijos Diguus-
 Pühhauusse. Gest kui teiye Pattu Gullase ollite,
 Diguus est wabba. Märaaes teil sis Tušu olli,
 maast teiye nüüd hääbenele? Gest neide Ols om-
 m. Ent nüüd, et teiye Pattust ollete wabbandetu,

nink Jummalat orjate, sīs om teil omma Tullu
hāusses : Ent Ots om iggawenne Ello. Gest P
Walt om Surm : Ent Jummalala Ande om iggar
Ello, Kristusse Jesusse meise Issanda sissen.

Ewangelium sātshāl Puhhō · Pātwāl per
Rolmainousse Puhhā. Matt. 17, 1.

SInk fūe Pātwāl perrāst wōt Jesus
Sinega Peetrīt / Jatkabit nink Jani tem
Welle / nink welje neid sitte kōrge Māe pāl
sindā. Nink temmā saihe neide een ārrāse
tus / nink temmā Palge paist kui Pātwō.
temmā Reiwa saiwa walgesz kui Wal
Minknātse / Roses nink Elias nāutšiwa ha
nelle / nink lōnnelitwa temmāga. Ent P
Foste nink üttel Jesusse wasta : Issand / siin
meil hā olla. Kui finna tabhat / sīs tekkem
holm Korjußid / sitte sulle / ütte Moselle /
ütte Eliale. Kui temmā weel pajat / nātse
füllerwarjo neid fits selge Piltv. Nink n
üts Hāál Piltwest üttel : Sesinnane om mi
armas Peig / kummaast minnul Melehā
Teddā kuulge. Kui ne Jūngre seddā kuil
sis satteva nemmā omma Palge våle ma
nink prigsuwa wāega. Nink Jesus ast
mannu / putte neid nink üttel : Toufse
nink ärge peljäko. Ent kui nemmā omme
mi üllestdöftsiwa / es nāe nemmā feddāke /
Jesust ütsindā. Nink kui nemmā Māest
lātsiwa / kāst neid Jesus nink üttel : Ärge

Kelleke seddå Någgemist / senni fui se Jnni-
se Poig kooljist üles tössep.

I Pühhå páimål loetas ka wannaft se Ewan-
gelium. Mark. 8,1.

Eil Páimwil / fui Paljo Rahwast koon olli/
Nink neil middåke es olle súwvå / sis kus
esus omme Jüngrid / nink iittel neide waasta :
linnul om Halle seddå Nahwast / seit nemmå
mina nüüd kolin Pátwå minno man olnu/
neil ei olle middåke súwvå. Nink kus
ma neid sõmåttå lassesheddo minnå / sis
nemmå Te páål rammotush minnemå / seit
nei neist olliva kawwest tulmu. Temmå
gre kostiwa tålle : Kustas sin utsike neid
iga woip sónus tettå Lanen? Nink tem-
isse neist: Mittus Leibå teilom? Nemmå
: Saitse. Nink temmå kåst seddå Rah-
ast mahha istu / nink wöd neid saitse Leibå/
nüs nink murs / nink and omnille Jüngri-
et nemmå seddå ette pannesse. Nink nemmå
niva Rahwa ette. Nink neil olli weidi-
makeisi. Nink temmå tånnas / nink kåst neid
ette panna. Ent nemmå sõiwå / nink sainwa-
us / nink wöttiwa üles neid ülle jånu Raso/
se Rorvi. Ent neid / tumma sõijewå / ollt
üüd nesi iuhhat. Nink temmå last neid

Dominicâ VIII. post Trinitatis.

Epistli kateessamimal Pühha Päiväl perräst E mainousse Pühha. Rom 8, 12.

Ges ei olle meije müid, Wellitse, Wölglassse, Lihh Lihha verrä ellädä. **E**est kui teije Lihha verrä te, sis sade årråkoolma. **E**nt kui teije läbbi Wa Lihha Tello toletate, sis sade ållämä. **E**est kui Jummala Waimust ajetas, ne omma Jummala Lo. **E**est teije ei olle mitte Sullasusse Waimo sanu, peljätä, enge teije ollete Latseusse Waimo sanu, man meije heikame, Abba, Essa. **G**esamma Ma annap ka Tunnistust meije Waimulle, et meije J mala Latse olleme. **E**nt kui meije Latse olleme sis ol la Perrändäjä, Jummala Perrändäjä, nink Krist Kaas perrändäjä: Kunna meije ka kannatame, et la Auwustusse sisse töstetas.

Ewangelium kateessamimal Pühha. Päiväl pe Kolmainousse Pühha. Matt. 7, 15.

Hidke henda Walle. Prowete eest/ kum Lammaste Reiwin teije mannu tullen ent fihest piddi omma nemmä fikja Soe. M Sugust peäte teije neid tundma. Ras tas Oriaüi sust Wina. Marju / ehk Obbo. Wiji. Marju? Nida kannap egaänts hä hådd Sukku. **E**nt kõlbmatta Pu kann kõlbmatta Sukku. Hä Pu ei voi mitte kõlbmatta Sukku kanda / nink kõlbmatta Pu ei mitte hädd Sukku kanda. Eggänts Pu / fu hädd Sukku ei kanna / saap mahha rajotus n Tulle heidetus. Seperräst peäte tesse n

ide Suggust tundma. Kik ei sa mitte kum-
ja minno wasfa ütlewā / Issand / Issand/
auva Rikkusse sisse: Enge keā teep minno Essa
abtmist / kumb Taiwan om. Paljo sawa
Pāiwāl minno wasfa ütlemā : Issand / Is-
sand / es meije olle finno Nimmel tulutanu?
ink finno Nimmel Kurratid välijä ajanu?
ink finno Nimmel paljo wāggewid Tefko
janu? Nink sis sa minna neile tunnistama:
minna ei olle teid weel eāle tundnu / take ärä
kristust teije kurjateggijā.

Dominicā IX. post Trinitatis.

Epistli tretesammāl Pühhā Pāiwāl perrāst Kolm-
ainousse Pühhā. I. Kor. 10, 6.

Ent se om meile Eenkōjuh sündinu, et meije ei peā
Kutja Himmustaja ollema, nida kui nemimā omma
kommustanu. Arge sage ka Wääär. Jummala Valjeiis,
pa lui mõnne neist. Otsse kui kirjolet om: Rahwas
mahha sõmā nink joma, nink tössi üles mängmā.
Geportlem ka mitte, nida kui mõnne neist omma port-
nink satterva üttel Pāiwāl kah kūmmend pāle Kolm-
hat. Arge kiusalem ka mitte Kristust, nida kui la-
st mõnne omma kiusanu, nink saiwa Siuwtust ärä-
totus. Arge nürri sege ka mitte, nida kui neist mõnne
ma nürrisenu, nink saiwa Ärrähäetäjäst hukka. Nink
om neile kik Eenkōjuh sündinu. Ent se om meije
innitsemissej kirjotetu, kumb e pāle se Iisla Ots om
nu. Seperäst ke hendā mōtley saisvat, se kajego,
emmā ei fatta. Teid ei olle weel mu kui Innimisse:
kiusatus tabbamu: Ent Jummal om ussutav, ke teid

ei lasseliusata ülle teise Jouwivo, enge saap ka Kiu
sega Otsa teggemä, et teise suttate kanda.

Ewangeliuimma ütressammal Pühha pāiwäl pe

Kolmasnousse Pühha. Luk.16. 1.

Cuit temmā üttel ka omme Jüngride
Ita: üts rikkas Mees olli / sel olli Maija
dājā/ sesamma pāle olli temmā een Keeld v
Eui olles temmā temmā Hāäd årråhukk
Nink temmā kus teedå / nink üttel temmā
ta : Kuis minna seddā sinnust kule ? A
Urwo ommast Majapiddāmissest / seist finn
woi ennāmb eddispāide Maija piddādā.
Se Majapiddājā üttel essi henne man: Mes
tettå ? Minno Essand wōttap Majapiddā
minnust årrå. Raiva ei kohtha minna /
om mul kerjådā / Minna tijā / mes ma t
tettå / et Eui minna Majapiddāmissest årrå
detå / neimmā minno waasta wōtiva omme
ju fisse. Nink temmā kus henne manni
omma Essanda Wölglaisti / nink üttel eestu
waasta : Kuis paljo es finna minno Essand
wölgko ollet? Cuit temmā üttel : Sadda P
oli. Nink temmā üttel talle : Wōtta om
Ramat / istu mahha / nink kirjota peā wiissti
mend. Perräst üttel temmā tõlse waasta :
paljo es finna wölgko ollet? Temmā üttel :
da Valka Nissö. Nink temmā üttel
Wōtta omma Ramat nink kirjota kattesa tu
mend. Nink se Essand küt seddā üttelekohro

M

ajapiddähät / et temmå targalikkult ölli ten-
; Sest sestnatse Ilma Latse omma targem-
kui Walgusse Latse ominan Suggun. Nine
inna ütle teile ka: Tekke hennale Söpru ülle-
sto Mammmonast / et kui teile waja om / nem-
teid wasta wötiwa iggaweste Korjuuste sisse.

Dominicâ X post Trinitatis.

Fili kumnel Pühhå. Päiwäl perräst Kolmainos
usse Pühhå. I. Kor. 12, 1.

Et waimolikkust Andist, Wellitse, ei tabha minna,
teihe es peah teedmå: Teihe tihåte, et teihe ollete Vag-
olnu nink ollete lännu keletumme Wåär. Zummam-
mannu, kui teid weli. Seperräst anna minna teile
et keäke ei mannu JEsust le läbbi Zummala Wai-
vajatap, nink keäke ei woi JEsust Essandas kutsu,
bbi pühhå Waimo. Ent Ande omma mitmasug-
, ent se samma Waim, Nink Ammeti omma mit-
ggutse, nink sesamma Issand, Nink Teo omma
masuggutse, ent sesamma Zummal om, le kik ligiit
tap. Ent eggäütte sissen näutwå hendå Waimo
(Lähhämbs) Tuus. Sest üttele antas läbbi
Waimu Parkussest pajatoda, ent töiselle Tundmisest
mehda, sesamma Waimo perrä. Ent töiselle antas
, sensamman Waimun. Ent töisele Süttitämisse
ander, sensamman Waimun. Ent töiselle wäggemid-
ekko tettå, ent töiselle Kirja sellétadå, ent töisele Wai-
muhahutada, töisele mitmasuggu Keeld, ent töisele Ke-
sellätämist. Ent seddå teep kik üts nink sesamma
Waim, nink faggap eggäüttele omma, nida kui temmå
hhap.

Ewangelium kūnnel pühhā pāivāl perrāst
mainousse pühhā. Lut. 19, 41.

Sin kui temmā läbhüde tulli / sis laihe t
mā se līna väle / nink ik teddā / nink üt
Kui finna seddā tijah / sis saih finna ka mötl
fessinatsel ommal Ajal / mes finno Rah
tarbih olles. Ent nūud om se finno Silmi
ärräpedetu. Sest se Aig saap finno väle
lemā / et finno Wainlasse sawa finno üm
Walli ülles heitmā / nink finno ümbre piiri
nink sawa finno kigelt poolt waiwama : N
ne nimā sawa finno mahha lõmā / nink si
Laisi sinnoga. Nink nemmā ei sa finno
Kiivi Kiivi väle jätimā ; Seperrāst et si
ei olle tundni omma Roddo Ožmissee W
Nik temmā läs Jumala Rotta / nink ü
vå ja asaina neid / kumma saäl fissen mösi
nink ostsiva / nink üttel neile : Kirjotet
Mi no Rodda om Palvusse Rodda / ent
üllete teddā Rööwli Hawwas tennu. N
temmā olli eggävāiw oppetaman Jum
Roan. Ent Körge Preestre nink Kirjatur
nink Rahwa üllemba otsewa teddā / hukka
Nink nemmā es lõiwü / mes tettā ; Se
Rahwas olli temmā pool teddā kuulinan.

Dominicā XI. post Trinitatis.

Epistli üteröistkūnnel pühhā, pāivāl, per
Kolmainusse pühhā. I. Ror. 15, 1.

Ent minna anna teile tedā, Westse, seddā

Opp

vust, kumba minna teile olle kulusanu, kumba teije ka
ste vastarvõtnu, kumman teije ka saisate: kumma
bi teije ka õusafõ sade, kui teije seddā nida peâte, kuitas
ana teile olle kulusanu; Et teije muid o ei olle nõjata
nu. **S**est minna olle teile seddā eddimâste seâu ande-
mes minna ka olle sanu, et Kristus om ârrâkoolnu,
ise Pattu eest Kirja perrâ; Nink et temmâ om mahha
attetu, nint et temmâ om ülles ârrâtetu folmandel
pârvâl Kirja perrâ; Nink et temmâ hendâ om nâutnu
vâalle, perrâst neile kastetidist-kumuelle. **P**errâst om
nâttu ennâmb kui viis sadda Wellitsist üttelisse,
minist veel paljo senni Ajani allale omma, ent mõnne
ma ka jo uinonu. **P**errâst om temmâ nâttu Jakkâ-
si, perrâst ligisti Apostlist. Ent Eige viimsest, sis om
minna ka minnust vâttu, kui enne Aiga sündinust. **S**est
olle Eige vâhhâmb Apostlide seâst, ke wâart ei olle,
minna Apostlis peâ kulusama, sest et minna Jum-
ala Roggodust olle perrânsiusannu. **E**nt Jummala
minnust olle minna ke ma olle; Nink temmâ Aem minno
lasta ei olle mitte tühbi olnu, enge minna olle ennâmb
eid like Tööd tennu. **E**nt ei mitte minna, enge Jum-
ala Aem kumb minno man om.

Ewangelium ütteröistkummel Pühhâ-pârvâl per-
râst Kolme inouisse Pühhâ. Luk. 18, 9.

Nit temmâ üttel ka mõnne wassta / kumma
essi henne man mõtliwâ hendâ õige olle-
at / nint muid ârrâpôlgswa / seddâ Moissiu-
nnet: Kas Innimist lâtsimâ ülles Jumma-
Rotta Palvust piddâma / ûts olli Wariseer/
ink töine Muütnil. **S**e Wariseer sais nint
aggi essi henne man nidade: Minna tânnâ
finno

finno Jummal/et minna ei olle ni kui mu Ra
was/Ruisja/üllekohio Leggijå/Abbi Ello ri
ehkä tui se finane Müütnik. Minna paasto ka
Pörd Nådålen/nink anna Kùmnist ligist/m
inlinnul om. Nink se Müütnik sais karwest/n
es tahha omme Silmike Takiva pole ülles töö
enge lõi omma Rinna vasta nink üttel: Jum
olle mulle Pattatselle armolik. Minna ütle tei
se finane iäz õigendetu alla omma Maija/een si
då tööst. Sest ke hendå eesti üllendáp/se saap alla
detus. Ent ke hendå eesti allandáp/se saap ülle
datus.

Dominicâ XII. post Trinitatis.

Epistli katterdistkünnel Pühhå · pätwål per
Rolmainousse Pühhå. 2.Kor. 3, 4.

Ent meil om säräst Lotust Kristusse läbbi Jum
pole: Eimritte, et meije hennesest eesti fölbame, mida
mõtlemä, kui hennesest eesti, enge meije. Kõlbminne om
maläst; Ke meid ka om fölblikkus tennu wasisse Leppi
Gullasih, eimritte Tähhen, enge Waimur; Sest Täbi
letap, ent Waim steep ellärwås. Ent kui Gurma Ammu
Tähten, kumb Kiinwe sisse olli kirjotetu, Selgust olli,
et Israeli Latse es woi mitte Moosesse. Valge päle kare
temmä Valge Selgusse verräst, kumb ärralöppi: Kuid
peaks valjo ennämbesi Waimo Ammetil Selgust olla
Sest kui Hullatusse Ammetil Selgust olli, valjo ennä
besi saap Õigusse Ammetil veel surembat Selgust olla
Ewangelium katterdistkünnel Pühhå · pätwål per
räst Rolmainousse Pühhå. Mark. 7, 31.

Sink kui temmä jälle Euro nink Sido
Pir

Dristi swáljå låz / tulli temmå Kalilea Járwe
mannu / neide kümme Linu Piri kestette. Nink
temmå töiwå temmå mannu ütte kurre (In-
simist) / kel lange Keel olli. Nink palsiva
oddå / et temmå omma Råt temmå påle par-
es. Nink temmå wdt teddå Rahiva seäst eff-
trälde nink pand omma Södrine temmå Kör-
sa sisse / nink súljás nink ligut temmå Reeld.
Nink temmå kaije ülles Taiwa pole / pohhati
üttel temmå twasta: Ewata / se om / aiwua
vöriwu ülles / nink temmå Rele Reuidis påssi
alle / nink pajat selgede. Nink temmå keeld,
årrå / et nemmå es peå seddå kelleke ütlemå.
jo ennåmb temmå neid årråkeeld / jo en-
nem beste kuluhiwa nemmå seddå ülles. Nink
temmå immetelliwå ülli wæga nink ütliwå:
temmå omrik hæste tennu: Körivetumine teep
emmå fuulma / nink Reletumine pajatama.

Dominicâ XIII. post Trinitatis.

Epistli Kolmandel töisikünnel Pühhå päämål per-
räst Kolmainouisse Pühhå. Ral. 3, 15.

Guitse, minna pajata Innimisse wärli. Innimisse
Wiimset. Säädmist ei pöslle jo keake årrå, kui se om
nitetu, ei sää ka middäke sinnå mannu. Ent juud
ma ne Towotusse Habrahamille nink temmå Seems
ei årråkonnelsu. Temmå ei ütle mitte: Nink sinno
emmien, kui mitmast, enge kui üttest: Nink sinno
emmien, se om Kristus. Ent minna ütle seddå, se
Sädis,

Sádus, kumb perräst neljä sa påle kosme kumne
 kaja perräst om antu, ei te mitte tühjäst seddå Sádon
 kumb Jummalast Kristusse påle om enne kinnitetu,
 Towotust peäst löppetama. **G**est kui Perrändus
 dussfest om, sis ei olle se ennåmb Towotusfest. Ent
 mal om seddå läbbi Towotusse Abrahamille fin
 Mes sis Sáduffest (ütteldå) & Temmå om Pattu
 räst påle tulnu, senni kui se Semen tulles, kumi
 (Perrändus) olli towotetu, nink (Sádus) om si
 Englisi, läbbi Wahhe Mihhe Käe. Ent Wahhe
 ei olle mitte ütte (Wahhe Mees) : Ent Jummal
 ûts. Kas sis Sádus Jummalast Towotusse vasta
 Eimitte. **G**est kui Sáduff olles antu, kumb woish
 wäst tettå, sis tulles Digus töttelkult Sáduffest.
 Kirri om kik Pattu alla fulgnu, et Towotus Ussusi
 susse Kristusse sisse Ussjille saas antus.

Ewangeliuum kolmandel töistkännel Pühhää
 wäl perräst Kolmainousse Pühhää. Luk 10,23

Hink temmå käänd hendå omme Jüng
 Spole / nink üttel eissiärrälde : Onsa om
 ne Silmå / kumina näggewå / mes teije no
 Gest minna ütle teile / et Paljo Proweti
 Rüninga omma tahtnu nättå / mes teije
 te / nink ei olle seddå mitte nannu ; Nink lu
 da / mes teije kulete / nink ei olle seddå in
 kuulnu. Nink nätse / üts Kirjatundja tössi
 les / kiusat teddå nink üttel : Oppetaja / mes
 peä teggemå / et ma igaa west Ello verränd
 Ent temmå üttel temmå vasta : Mes Sád
 sen kirjotet om? Kuis finna loet? Ent tem

te nink üttel: Sinna peåtarmaastama Is-
 idat omma Jum:nalat kigest ommast Sðå-
 st / nink kigest ommast Hengest / nink kigest
 ommast Fouwust / nink kigest ommast Me-
 st: Nink omma Låhhembåt fui hendå essi;
 Ent temmå üttel tålle: Sinna ollet ðigede koste
 / te seddå / sis sa saat ellåmå. Ent temmå
 ht hendå essi ðigendada / nink üttel Jesusse
 osta: Res sis om minno Låhhåmb? Ent Jes-
 us koste nink üttel: uts Inniminne låz Jeru-
 salemiist alla Jerikutte / nink johto Röödiwlide
 å: Kui ne teddå olliwa årråriisnu nink pes-
 sis låtsiwa nemimå årrå / nink jåttiwå teddå
 kolli mahha. Ent uts Preester låz kog-
 matta alla seddåsamma Teed; Nink kui
 temmå teddå någgi / sis låz temmå mòddå. Sel-
 mal kõmbel ka uts Lewiit / kui temmå se
 palga kottale satje / tulli temmå nink kaije / nink
 mòddå. Ent uts Samaritilinne soit seddå-
 samma Teed / nink kui temmå temmå kottale
 / nink teddå någgi / sis olli tål teddå halle.
 Ent temmå låz mannu / keut finni temmå
 vu / nink walli Oli nink Wina finna sisje.
 Errast töst temmå teddå omma Töpra pale/
 ke weije teddå Õmaiija / nink sand Hoold tem-
 est. Nink töisel Päinvål låz temmå årrå/
 ke tömmas wåhå katz Tengå / nink and Perre
 bhele / nink üttel tålle: Rae teddå / nink mes-
 muido sand hukkama / seddå tahha minna
 sulle

sulle taggasí tullen massa. Mes sul nūiid
ta / kež neist kolmest Lābhemb olmu selle /
Rööwlide sekkå olli johtoru? Temmå ütt
Se / kå tålle Armo näüt. Sis üttel JEs
temmå wästa : Sis minne finna / nine se
nidade.

Dominicâ XIV. post Trinitatis.

Epistli neljändel tõistikünnel Pühhā-päiwäl p
räst Kolmainoussé Pühhā. Kal. 5, 16.

Gut minna ütle : Kåuge Waimun, sis ei sa teiße Lib
Himmo mitte täutmå. Gest Libha himmustap
ta Waimo, nink Waim wästa Libha. Nesamma om
töme töise wästa, et teiße seddå ei te, mes teiße tah
Ent kui teid Waimust wetás, sis ei olle teiße mitte
dusse al. Ent Libha Teo omma awvalikko, kum
omma; Abbi Ello rikminne, Portminne, Kojuus, Tu
lus, Wåår, Jumimala palleminne, Röödminne, W
uud, Wihhastelminne, Wihha, Törra, Tülli, K
wal, Oppetaminne, Kaddeus, Rööwminne, Liigjo
ne, Liigsminne, nink mes misuggust eunämb om, fu
minna teile enne ütle, mida kui minna la enne olle
nu, et kumma misuggust teggewå, ne ei sa Jumimala
kust mitte perrändämå. Ent Waimo Suggu om
Röödm, Rahho, Pilmeel, Söbrus, Heldus, Ust,
sau, puhta Ello piddäminne. Särätside wästa ei
Säduß mitte. Ent kumma Kristusse verrält on
ne pannewa omma Libha Risti, Himmo nink E
mistega.

Ewangelium neljändel tõistikünnel Pühhā-päi
päriäst Kolmainoussé Pühhā. Luk. 17, 11.

Sint johto / kui temmå Jerusalemini

kõnd temmå kesset läbbi Samaria nink Ra-
 ja-Ma. Nink kui temmå ütte Allewerte
 li / sis tulliwa kümme piddali többist Meest
 mma vasta / ne saisiva kawwest. Nink nem-
 töstiwa Håald nink ütliwå: JEsu Oppeta-
 heidå Armo meije pâle. Nink kui temmå
 id någgi / sis üttel temmå neide vasta: Min-
 nink nautke henda Preestrille. Nink se sündi/
 nemmå latsiwå / sis saiva nemmå puhtas.
 uts neist / kui temmå någgi / et temmå olli
 sanu / tulli taggas / nink kit Jummalat
 Hulega. Nink temmå satte mahha Palge-
 temmå Falgu ette / nink tånnås teddå. Nink
 mma olli Samaritilinne. Ent JEsus
 nink üttel: Es kümme olle puhtas sanu?
 Hus ne ütesa omma? Es muido keake olle
 ke taggas / olles tulnu / nink Jummalalle
 andnu / kui sessinane Wðreas? Nink
 mma üttel temmå vasta: Lõsse ülles / minne.
 Ust om sinno arvutatu.

Dominicâ XV. post Trinitatis.

wijendel rödistlõnnel Pühha pâiwäl per-
 rast Rolmainousse Pühha. Bal. 6, 1.

meise Waimun ellame, sis käügem ka Waimun,
 olgem tühia Aumo püüdså, töine töist wihhas-
 , nink töine töist wihkama. Wellitse, kui Jumi-
 ne wahhest ütte Eesitusse sisse iohhus, sis saatke teije,
 ma Waimolisse ollete, teddå jálle assemelle, tassasse
 limuga; Nink kae ehs henda, et sinno ka ei riisata.

Rand-

Kandke töine töise Koormat , nink nida sade Kri
 Sädst täutmä. Sest kui keake hendå mõtlep m
 ke ollewat , kunnia temmå jo middäke ei osse , sis p
 temmå hendå essi årrå. Ent eggänts piisake o
 Tello / nink sis saap tål hennesest ütsindå kilmist oll
 nink eimitte töisest. Sest eggänts saap omma Roo
 landoma. Ent ke Sönnaga oppetetas , se jaggago
 gesuggust hådd selle / ke teddå oppetap. Ärge effige
 te : Jummas ei lasse hendå mitte naarda. Sest
 Jumminne kultwåp , seddå saap temmå ka poim
 ke omma Lihha våle kultwåp , se saap Lihha våält
 rikmist poimama. Ent ke Waimo våle kultwåp , se
 Waimust iggarwest Ello poimama. Ent ärge vå
 mitte årrå hådd teitten. Sest meije same ka omma
 poimama , kui meije Mõttten nõrgas ei lä. Kunn
 iüüd Aiga om , sis telkem ligille Hådd , ent lige en
 best neile , kumma meije Usku omma.

Ewangelium wijendel töötlünnel Pühha
 wål perräst Kolmainousse Pühha.

Matt. 6, 24.

Teake ei woi latte Effandat orjata / sell
 Atemmå saap ütte wihkama / nink töö
 mastama ; Ehk saap ütte mannu jáma /
 tööst årrápõlgma. Teije ei woi mitte Jum
 lat orjata nink Mammonat. Seperräst
 minna teile : Ärge kandke mitte Hoold on
 Ello eest / mes teije sade sõmå nink joma ; O
 omma Jhho eest / nink ka teije hendå sade
 ma. Es se Ello ennämb olle / kui Söde /
 Jhho ennämb / kui Reiwa ? Rajege Linn

ale Taiwa al/ nemmā ei kūlvā mitte/ ei poi-
 a mitte/ nemmā et koggo ka mitte Aitu sisse
 tehe taiwane Issā toitap neid. Es teihe
 parremba olle/ cui nemmā? Ent kes woip
 seāst omma Holekandmissega hendā ütte
 tre Ossa pikkembāz tetta? Nink minkpers-
 kannate teihe Hoold Restwaste perrāst?
 age tāhhelle Lillieuid Wāljā påål/ kuitao
 mā kasawawa. Nemmā ei te Dodd/ nem-
 mā ketrā ka mitte. Ent minna ütle teile/ et
 Salomon kigen omman Auwustussen ei olle
 de ollu ehhitetu/ cui uts neissamust.
 nūud Jummal seddā Haina Wāljā påål
 de ehhicāp/ kumb tāimbā saisap/ nink
 men Abjo sisse beidetās/ es temmā sed-
 abjo ennāmbeiste teile peāz tegemā/ teihe
 o Ujeja? Seperrāst ei peā teihe mitte mur-
 na nink ütlemā: Mes meihe same somā/
 mes meihe same joma/ ehē nink ka es
 hendā same katma? Sest seddā kik os-
 Paggana; Sest teihe taiwane Essā tijāp
 et teile seddā kik waja om. Ent oske oes-
 t Jummala Rukust/ nink temmā Diquisti
 ap teile se kik väle antus. Seperrāst ärge
 retage mitte hommese Pāiwā eest; Sest
 unungunne Pāiw saap henne eest mur-
 ma. Se om kūl/ et eggāl Pāiwāl omma
 ika om.

Dominicâ XVI. post Trinitatis.

Epistli kuendel cōisikumnel Pūhhā:pāi wāl pe
Rolmainousse Pūhhā. Ewes. 3, 13.

SEperrāst palle minna , et teihe árrā ei wāssi m
Willitsussen teihe eest, kumb teihe Auru om. C
rāst painota minna vmma Pölvwe meije Issanda J
se Kristusse Essā pole, ke like ðige Essā om, mes Kathi
mitetās Taiwan nink Ma pāál , et temmā teile an
vmma Auwustusse Kilkusse perrā , wāega kanges
lābbi temmā Waino sisselisfest Innimisfest; Et se
lābbi Ushu teihe Sdāmin ellās : Et teihe ollesse lābb
mo juretetu nink pohsandetu , et teihe woisse moiss
Pūhhidega, mārāne se Laius nink Pilkius, nink C
wiis, nink Störgeus olnes, ka tutta Kristusse Armo,
lige Tundmisze ülle lāt , et teid tāüdetās lige Juini
Tåwweussega. Ent selle, ke ülle lige paljo ennāmb
tettā , kui meije paljeme nink moistame , se Wāe p
kumb meije sissen wākkew om , selle olgo Auro Rogo
sen, lābbi Kristusse Jesusse, eggāl Ajal, iggawesti
welseh Ajah, Amen!

Ewangelium kuendel cōisikumnel Pūhhā:pāi
perrāst Rolmainousse Pūhhā. Lut. 7, 11.

SItkumb kuisutas Main ; Nink paljo tem
Jungrid lāz temmāga / nink paljo Rah
Ent kui temmā liggi Lina Wārrājat tulli
se / sis lanneti Roolja wāljā / se olli ainus
vmma Emmāl / nink temmā olli Lājt.
suur Hull Lina Rahwast olli temmāga.
Kut se Issand teddā nāggi/sis halleti temmā
mā pāle / nink üttel temmā wasta ; Árrā

nink temmā ast mannu / nink ligut seddā koolja
 isto (ent ne Kandja saisiwa) nink üttel:
 is / minna ütle sulle / tösse ülles. Nink se
 olja tössi isto nink natki kõonnelema. Nink
 mā and teddā temmā Eimiale. Nink hirm
 like pāle / nink nemmā kittiwā Jummalat
 ütliwā : Siur Proiveet om meije seān
 u / nink Jummal om omma Rahvast Kod-
 ognu. Nink sesinane Kõonne laggosi tem-
 wâlsā ülle foggon a Juda Ma / nink kige
 vrekaotse Male.

Dominicā XVII. post Trinitatis.

Ali sāitsmel tōistkünnel Pühha pāiwāl perrāst
 Kolmainousse Pühha. Ewees. 4, 1.
 Is mannitse minna teid nūud, minna keudetu Is-
 landan/ et teise nida läude, kui teise Rutsmisselle sun-
 tumman teise ollete kutsutu, kige Allandusse nink
 ussegä, Pikkamelega, nink sallige töine töist Ar-
 v. Nink olge ussina Waimo ütteust piddāmā, läbbi
 Reitudusse. Üts Ihho nink üts Waim, nida kui
 ollete kutsutu, teije Rutsmissē ütten Kotussen. Üts
 und, üts Usk, üts Ristminne, üts Jummal nink like
 le om ülle kige, nink läbbi kige, nink teije like fissen.
 Evangelium sāitsmel tōistkünnel Pühha pāiwāl
 perrāst Kolmainousse Pühha. Luk. 1, 4, 1.

Ink sündi / kui temmā ütte Mariseerde
 Päliko Rotta tulli Pühha pāiwāl Leiba
 sis olliwa nemmā temmā pāle swahitan,
 k natse/ üts Janniminne olli temmā een/ se
 Betöbbine. Nink JEsus koste nink üttel
 G 2 Kirja

Kirjatundide nink Warisceerde wasta :
 sunnis Pühhäl-päiväl terves tettå? Ent m
 må jāswå waik. Nink temmå wölt Rätte/
 teggi teddå terves / nink last teddå årrå.
 tenimå koste nink üttel neide wasta: Kes om
 je seân / kummal Esel eht Hårg Kaimo sal
 nink temmå ei tömba teddå seddå maid in
 Pühhäl päiväl? Nink nemmå es woi tå
 påle kost. Ent temmå üttel Kutsutawide
 ta Moissu-kõnnet / kui temmå moist / et nem
 wallitsiwa üllembån Paigan istu / nink ü
 neide wasta: Kui finna kentist Saja kutsu
 sis årrå istlo mitte üllembå Paika / et ütsite
 samb sinno temmåst ei olle kutsutu: Nink k
 se tullep / ke sinno nink teddå om kutsnu /
 ütlep sulle : Anna selle Maad ; Sis no
 finna Häüga allantibabe Passa istma.
 Kui finna kutsutat / sis minne nink istu all
 babe Paika ; Et / kui se tullep / ke sinno om
 nu / sinno wasta ütlep : Söbber / istu üllem
 he. Sis saap sul Auw ollema neide een /
 ma sinnoga Läwiva man istwa. Sest ke h
 eksi üllendáp / se saap allandetus / nink ke h
 eksi allandap / se saap üllendetus.

Dominicâ XVIII post Trinitatis.

Epistli kattessammal töölistkinnel Pühhäl-päi
 pereäst Kolmainouisse Pühhäl. i. Ror I, 4.

Muna tannu illes omma Jummalat teije eel
 Jummalala Armo perräst, mes teise om antu kri.

Eussen: Et teige läbbi temmå kige Alju sissen ollete
 sanu, eigen Oppussen, nink eigen Tundmissen, nida
 ristusse Tunnistus teige sissen om finnitetu. Et teil
 ille Andest Pudust ei olle, nink odate meije Issanda
 usse Kristusse Awwaldamist: Ke teid ka Otsani saap-
 lämå, laitmatta olla meije Issanda Jesusse Kris-
 tāwäl. Jummal om ussuraw, kumma läbbi
 ollete kutsutu temmå Poja meije Issanda Jesusse
 usse Ossausse sisse.

angeliūm kareesammal töisikünnel Pühhā
 Pātwäl perräst Rolmainousse Pühhā.

Matt. 22, 34.

Nt kui Wariseri kultiva / et temmå Sadu-
 zeerde Suud olli linni sulgnu / sis koggo si-
 nemmå kendå ütte. Nink üts neide seäst/
 Kirjatundja / küssse / kiufas teddå nink üttel:
 petaja / kumb es se surremb Räsk om Sādus-
 Ent Jesus üttel tässe: Sinna peät Jum-
 alat omma Issandat armastama ligest om-
 ast Sōämest / ligest ommaast Hengest / nink ti-
 st ommaast Melest. Se om se eesmärne nink
 remb Räsk. Ent töine om temmå saarnane:
 inna peät omma Lähhembat armastama/
 i kendå essi. Neide katte Rässu küllen poop
 gona Sādus nink Prohvedi. Kui münd
 ariseeri koon olliva / sis küssse Jesus neilt/
 üttel: Mes teil tutta Krissusfest / kenk
 ig es temmå om? Nemimå ücliwå: Läwid
 Temmå üttel neide wasta: Kuis sis Läwid
 G 3

teddå Waimun Essandas futsup? Euf tem
ñtlep: Issand om fittelnu minno Essanda
istu minno hale Ræle / senni cui minna pa
sinno Wainlaishi sinno Falqu Allutseß.
nuid Tawid teddå Essandas futsup / kuis tu
må sis temmå Poig om? Nink feake es
talle Sönnake kosta. Nink feake es toh
fest Päiwäst teminält middäke füssidå.

Dominicâ XIX. post Trinitatis.

Epistli üttesämmäl töistkünnel Pühha. pää
perräst Kolmainouffe Pühha. Ewees. 4, 22

Sis sunnis teil nuid henne päält årräheitå,
Räugi perrå wanna Innimist, ke läbbi pe
Himmo henda årrärikup. Ent sage wästseß o
Mele Waimun, nink tömble wästfest Innimist h
päle, kumb Kummala perrå om lodu, töttelikun H
sen nink Pühhäussen. Seperäst jätke mahha
ket nink pajatage Töttet, egaüts omma Edhhemb
Geist et meise olleme töine idise Lullimisse. Wihha
ge nink årge patke mitte, årge lasse Väiwä mahha
nå ülle omma Wihha. Årge andke ka Maad Ru
tille. Ke warrastanu om, se årrå warrastiago ennu
enge tekko parrembide Tööd, nink saatko Rässiga. H
et tål olles anda selle, kel waaja om.

Ewangeliun üttesämmäl töistkünnel Püh
päiwäl perräst Kolmainouffe Pühha.

Matt. 9, 1.

Sink temmå aste Laiwa / nink läig jäalle i
Nink tulli omma Lina. Nink näts
töiwä nemmå temmå mannu ütte Luwai

illi Vote påål maan. Nink kui JESUS neide
 ku någgi / sis üttel temmå selle Luwallutsel-
 Ollie röömsa / Poig / sinno Pattu omma
 le andis antu. Nink nätse / mõnne neist Kir-
 undjist ütliwå efsi henne man: Sesinane teo-
 Jummalat. Nink kui JESUS neide Mõ-
 någgi sis üttel temmå: Kuis teihe ni kurja-
 vlete omman Sõämen? Sest mes om hõlp-
 ob ütteldå: Sinno Pattu omma sulle an-
 antu? Mai ütteldå: Tõsse ülles nink käu?
 et teihe tihåte, et Innimisse Pojal Woimius
 Ma påål Pattu andis anda / sis ütlep tem-
 elle Luwallutselle: Tõsse ülles / wõtta om-
 Bodet ülles / nink minne omma Koddo.
 temmå tõssi ülles / nink lâz omma Koddo.
 kui Rahwas seddå någgi / sis immetellimå
 omma / nink kittiwå Jummalat / ke nisuggust
 oimust Innimistille om andnu.

Dominicâ XX. post Trinitatis.

Epistli kateekünnel Pühha·päitwäl perräst Holm-
 ainoussé Pühha. Ewees 5, 15.

Is laihege nûud, et teihe targalikkult kâude, eimitte
 kui rummala, enge nida kut targa. Piddâge Aiga
 ; Sest Aig om kurri. Seperräst ârge olge rum-
 a, enge moisslikko, mes Issanda Tahtminne olness.
 ârge joge hendâ täus Wina, kummast ligge Ello
 , enge sage täus Waimo, nink pasatage töine tõise
 Paulust nink Kittusse Luust, nink walmolikkust Lau-
 lausle nink mânke Issandalle omman Sõämen.
 Lännâge illes kige eest, meise Issanda JESUSSE Kris-
 tusse

tusse Nimmel, Jummalat nink Essä. Nink olge
töiselle allaheitlikko Jummalä peljun.

Ewangeliuum Päteekünnel Pühha pääwäl per
Kolmainousse Pühha. Matt. 22, 1

Sin Jesus fosse nink pajat neile jälle l
Moistuudonne / nink üttel : Taiwa Rii
om ütte Kunninga saarnane / ke ominalle
jale Saja teggi / nink lähhät wäljä omme E
lased / kutsutuid Saja kutsma. Nink nem
es tabha mitte tulla. Jälle lähhät temmä
Sullasid wäljä / nink üttel : ütlege neile Ku
tarville : Mätse / minna olle omma Sööd-
waimistatu / minno Härjä nink Sööt-
omma tappeti / nink sit om walmis. E
Saja. Ent nemmä es holi sest / nink lä
wäljä / üts omma Nurme / töine omma Ku
mannu. Ent töise wööttiva temmä Sull
finni/willitellivå nink tapstiva neid årrå.
se Kunningas seddå kuuld / sis saisse temmä
hatseß / nink lähhät wäljä omma Sdaw
nink hukkas neid Rööwolid årrå / nink läüt
Pina vallama. Sis üttel temmä om
Sullasille : Se Saaj om külwalmistu / en
kutsutu es olle seddå wådrt. Seperräst mi
wäljä Ma Teije våle / nink kutske Saja / fi
teie Idowäite. Nink nesamma Sullase läti
wäljä Teije våle / nink koagostiva kollo kik /
he nemmä Idissiva / Hääd nink Kurja.
Laniva saliva kik täius Wörid. Sis läß

ngas sisse Wörid kaema / nink näggi jáál ütte
 minnist / sei es olle Saja Reimast Sálján.
 nink temmå iittel temmå waasta: Söbber / kuis
 ona ollet sijä sisse tuinu / nink sul ei olle Saja-
 leiwast? Ent temmå jái kui keletummasz. Si-
 tel Runningas ommissle Sullafile : Keütke
 immå Kåe nink Zalla finni / wötke reddå nink
 sitke reddå Pimmedusse sisse / kumb wäljan
 ; Säääl saap ollema Hundiminne nink Ham-
 atte Kårriseminne. Sest paljo omma kuts-
 u / ent weidi árráforjatu.

Dominicæ XXI. post Trinitatis.

Ali eddimärsel pühha-páivål kolmat küm-
 mend perrast Kolmainusse Pühha.

Ewees. 6, 10.

Se se, minno Welle, olge lange Issandan, nink tem-
 må Wåe Kangussen. Wötke henne päle pik Zumm-
 la Söa-Rüsto, et teije wosse saista Kurrali kawvala
 abbamisse waasta. Sest meil ei olle mitte Taplemist
 ja nink Werre waasta enge Välikuide Walla nink
 oimusside waasta sesinatse Ilma Pimmedusse Essau-
 waasta, waimolikko Kurjusse waasta taimalikkun As-
 Seperräst wötke pik Zummala Söa-Rüsto, et
 kohitate waasta saista Kurjal Páivål nink pik árratal-
 da nink saisma jádc. Sis toisse nüüd omma Nimm-
 ümbre wötu Þöttega, nink Ðigusse Raud-reinaga
 nielu, nink kängitu Zalguga, walmi Rahho kulu-
 tige. Rige Asja eest wötke Ussu Kilpi / kunnaga teije
 de árrálistutada pik Kurja tullitsid Moli. Nink wötke
 susse Raud-Kübbåret, nink Waimo Möta, kumb om-
 nala Sönnia.

Ewangelium eddimätsel Pühhā, pāiwāl kolm
kūmmend perrāst Kolmainousse Pühhā.

Jan. 4, 46.

Sinē ūts Kunninga Mees olli / se P
Hölli többine Kapernaumin. Kui tem
kuuld / et JESUS tulli Juda Maalt Kali
Male / sis läz temimā temimā mannu / n
pallel teddā alla tulla / nink temimā Poiga
wež tettā; Sest temimā olli Koolumisse p
Sis üttel JESUS temimā waasta : Kui to
Lähde nink Immet ei näe / sis ei ussu t
Se Kunninga Mees üttel temimā waasta :
land / tulle alla enne kui minno Läz ärrü
lep. JESUS üttel temimā waasta : Min
finno Poig elláp. Nink se Inniminne /
seddā Sönnia / kumba JESUS tälle üttel /
läz ärrå. Ent kui temimā weel alla tullem
olli / sis tulliva temimā Sullase temimā wo
nink fulutiva tälle nink ültiva : Sinno e
elláp : Sis nous temimā neilt seddā Tund
kummal temimā olli parrembas sani. M
nemimā ültiva tälle : Heilä sāitsme Tund
Aljal jät teddā Pallotustöbbi mahha.
moist se ESSÄ / et se se Tund olli / kummal
sus tälle olli üttelnu : Sinno Poig e
Nink temimā usk / nink temimā koggona M
Se em jässe töine Immetäh / kumba JES
teggi / kui temimā Juda-Maalt Kallslea-
tulli.

Dominicā XXII. post Trinitatis.

Ali tōisel Pūhhā pātwāl Kolmat kōmmend pers
rāst Kolmainoussé Pūhhā. Wilip. 1, 3.
Inna tānnā omma Jummalat, nisaggede kui min-
na teihe pāle mölle, (ikles kigen omma Palnoussen
like eest Rdmuga Palnust tetten) teihe Ossausse per-
Armo Oppussen, esimātsfest Vāitvāst senni Ajani;
olle sesamma pāle Lindmā, et se, ke teihe sijsen seddā
Edd om naikanu, se saap seddā ka tāutmā JE-
Kristusse Vāitvāni. Nida kui mul Kohhns om,
keist ligist piddādā, fest et teihe minno Svāmen olle-
uno Rablun nink Eeni-kostmissen, nink Armo-Op-
punitämissen, kumma teihe kik fest Armost minnoga
ke ollete. Gest Jummal om minno Tunnistaja,
om svāmelik Ihkaminne teihe kile perrā, JE-susseñ
sen. Nink minna palle seddā et teihe Arni weet
hest nink eunāmbest rikkas lääb, Tundmissen nink
Koistmissen; Et teihe kiisasse, mes parremb olnes,
olleesse selge nink vahhandamatta Kristusse Vāit-
väüs Digusse Salku, kumma tulleva läbbi JE-
Kristusse, Jummalau Auwus nink Kitusseñ.
ngelium tōisel Pūhhā pātwāl Kolmarküms
mend pers rāst Kolmainoussé Pūhhā.

Matt. 18, 23.

Everāst om taiwane Rikkus ütte Kun-
ninga saarnane/ ke omme Sullastega taht
o piddādā. Nink kui temmā nafsi Urivo-
mā/ sis todī üts Wölgaine temmā ette/ se
omme tohhat Punda wölggo. Kui tem-
mud es olle minn fa massa/ sis käst temmā
väräimüwiva/ teddā/ temmā Naist nink
Latj/

Latfi/nink fik/mes temmāl olli/nink massa.
 satte se sullane mahha/ pallel teddā nink i
 Essand/kannata minnoga/minna tahha sul
 massa. Sis halleti se Essand sesamma Su
 påle/ nink last teddā wallale/ nink se Wöll
 temmā tälle ka mahha. Sis lāz sesamma Si
 ne wāljā/nink lōis ütte omnist Raas-Sulla
 olli tälle sadda Tengā wólgo. Nink temmā
 teddā kinni/nink kāttist teddā/nink üttel: M
 mulle årrå/mes sa wólgo ollet. Sis satte ten
 Raas-Sullane mahha temmā Falgu iim
 pallel teddā nink üttel: Kannata minnoga/
 na tahha sulle fik massa. Ent temmā es ta
 mitte/ enge lāz nink heit teddā Wangi. E
 fenni kui temmā årrāmās/ mes temmā u
 olli. Ent kui temmā Raas-Sullase nālit
 sündi sis saiva nemmā wāega kurwaf/nim
 liwa nink ütliwā seddā fik ommale Essand
 mes olli sündinu. Sis kuz temmā Essand tu
 henne ette/nink üttel tälle: Sinna kurri Si
 ne/ fik seddā Wölgä olle minna sulle mahha
 nu/sest et surna minno palsit. Es sis sul ka si
 hallestada omima Raas-Sullase påle / nida
 minna sinno påle olle Armo heitnu? Nink
 mā Essand saihe wiibhatsef/nink and teddā
 wafide Kätte/fenni kui temmā årrāmās fik/
 temmātälle wólgo olli. Nida saap minno ta
 ne Essa telle ka teggemā/ kui teije omniaf
 dā

est andis ei anna eggánts omma se Wellele
må Effitust.

Dominicâ XXIII. post Trinitatis.

Ali kolmandel Pühhā · pātwāl Kolmatlum-
mend perrāst Kolmainonisse Pühhā.

Milip. 3, 17.

ge minno Raaf. Perrātullejā, Wellitse, nink pange
ahhele neid, kumma nida fōndwa, vtse kui teil meid
boiūs om. Sest mitto kāurā, kummist minna tei-
gede olle üttelnū, nink ütle nūud ikken, Kriisusse
Wainlasse, kumbe Ots om Hukkaminneminne,
il Röt Jummal om, nink lītwā hēndā omnaast
kummil maitse Mōtte omma. Entmeije Roddo-
inne om Taiwan, kummaast meije La odame On-
sijāt / Issandat JEsust Kristust; Ke meije allan.
Iho saap árrāmuutma, et se temmā árrāselletetu
revolissch saap, se Wāe perrā, kummaga temmā
þ hente alia heitā.

ngelium kolmandel Pühhā · pātwāl Kolmat-
lum mend perrāst Kolmainonisse Pühhā.

Matt. 22, 15.

Is lātsiwa Wariseri nink peijewā Mou-
ivo / kuitao nemmā teddā kinnitabbasse Pa-
jen / nink lābhātiwā temmā mannu omme
grid / Herodianridega / nink urliwa: Oppes-
/ meije rihāme / et finna ellet idtelit / nink
stat Jummalala Leed vīgede / nink finna ei
kenti perrāst / est finna ei lae Innunisse Su-
Seperrāst ütle meile / mes sul tutta? Ras-
ts Reisrille Tatfinat anda / wai ei sunni?

Ent

Ent fui JESUS neide Kärvvalust moist /
tel temmå : Pilgia / mes teije minno kiu
Mäutle mulle seddå sactu Tatfi Rahha. 9
neimå anniwa tålle ütte Tengå. Nink tem
üttel neide wasta : Rel es se Palge om / nu
Påål-Kirri ? Nemmå ütliwå tålle : R
Sis üttel temmå neide wasta : Sis andke
rille / mes Keistri perrålt / nink Jummal
mes Jummalala perrålt om. Rui nemmå
då kuliwa / sis panniva nemmå Jummes /
jåttiwå teddå mahha / nink latsiwa årrå.

Dominicå XXIV. post Trinitatis.

Epistli neljändel Pühhå-päiwäl Kolmantum
perråst Kolmainouisse Pühhå. Rol. 1, 9.

SEveråst ka meise , fest Väiwåst , kui meihe sedd
me kulinu , ei sätia mitte mahha , teije eist Pe
viddådå nink passeda , et teid raudetås temmå Tå
Tundmissaga , eigen Tarkussen nink waimolikkun
missen , et teije nida läusse , kui sunnis , Issandolle
Melehåås , nink suggulikko ollesse eigen håan Tööni
Faswasse Jummalala Tundmissen , nink kige Wæga
gervås läusse , temmå Auvujusse Kangusse perrå,
Kannatussen nink Pikkå Melen , Römuga ; Sedd
tännäden , ke meid om kõlblitkuj tennu Pühhidet
rändusse Ossale Walgussen : Ke meid Pimme
Boimusfest om årråpälinu , nink ümbre istot nu
arma Poja Rikkusse sisse , kumman meil om Årrå
tust , läbbi temmå Werre , Pattu Andisandmist.

Ewangelium neljändel Pühhå-päiwäl Kol
lum mend perråst Kolmainouisse Pühhå.
Matt. 9, 18.

Uit temmā nisuggust neidega pajat / nātse/
 sis tulli ūts Pāmees / ninth satte temmā ette
 hha ninth ūttel: Minno Tūttār om parhella
 rākolu. Ent tulle finna ninth panne omma
 temmā pāle / sis saap temmā ellāmā. Ninth
 ſesus tōfſi ūlles ninth lāz temmā verrā / ninth
 mā ſiungre. Ninth nātse / ūts Nāine / kum-
 al kāz rōiſt kūmmend Ajastaiga Merritōbbi
 olnu / aſte takkaſt temmā mannu / ninth put
 mā Sārgi Pallistust; ſest temmā ūttel eſſi
 enne man: Kui minna enne ge ſaaſt temmā
 parki putma / sis ſūttis minna ārrā. Sis
 hēndā ſesus ūmbre / ninth nāggīteddā/
 ūttel: Ollie rōoimſa Tūttār / finno Uſk om
 ſūttitānu. Ninth ſe Nāine ſatje terwes
 nammal Tunnil. Ninth kui ſesus ſe Pā-
 nihbe Rotta tulli / ninth nāggī neid Pillipuh-
 ninth Rahwaſt māſſāwāt / sis ūttel temmā
 waſta: Take ārrā; ſeft ſe Tūdroloken-
 ei ollie mitte ārrākolu / enge teimma makkap;
 ninth nemimā nariwa teddā. Ent kui Rahwas
 wāljā ajetu / sis lāz temmā ſiſſe / ninth wōt
 kāt pitte. Ninth ſe Tūdrolokenne tōfſi
 ſe ſonam Ma ſiſſe.

Dominicā XXV. post Trinitatis.
 wijendel Pūhhā pāi wāl Kolmat kūmmend
 errāſt Kolmainousſe Pūhhā. i. Tessal. 4, 13.
 Et minna ei tahha mitte, Wellitſe, et leige es peāſ
 teedmā

teedmā neist, kumma omma uinonu, et teiже kuru
lä, nida kui mu, kummil lotust ei olle. Sest kui
ussume, et JEsus om ärräkolu nink ülestösmu, nido
ka Jummal neid, kumma JEsusse läbbi omma uil
temmäga ette toma. Sest seddå ütleme teile, läb
sanda Sönnia, et meiже, kumma elläme, nink ülle
Issanda Tulemissen, ei sa mitte neide ette joudma
ma omma uinonu. Sest temmä essi, se Issand
Hölli nink Pä-Engli Håle, nink Jummalala Passi
Tairvast mahha Tulema, nink Koolja Kristusser
eesmält ülestousma. Verräst peäp meid, kumma e
nink olleme ülejänu, üttelisse neidega ärrähaartam
win Issanda vasta Tule-taiwatte. Nink nida so
les Issanda man ollema. Sis rõmustage nüüd
töist neide Sönnuga.

Ewangelium wijendel Pühbå · pâlväl
Kommand-perräst Kolmainusse Pühbå

Matt 24, 15.

HU! teiже nüüd sade näggemä seddå ärr
Atamisse Hirmo / kummas om ütreldu
Tannielli se Proweti / et temmä saasap pi
Paigal. (Re seddå loep / se pange tähhele.
sis Juda-Maal om / se paggege Mäkle pâl
Tare pâl om / se ärräastko mahha / mi
widina ommost Koast. Nink ke Wâli
om / se ärrä tulgo mitte taggas / omme W
widina. Ent Häddå rasseiallutsille nink
metajille tol Ajal. Ent vallege / et teiже P
minne ei johhu Talvel / ehk Pühbås P
Sest sis saap ni suur Willitsus ollema /

le ollu Ilma-Algmissest / senni Ajanī / kui ta
sama. Nint kui nesinatse Pāitvā es saas
lühhendetus / sis es saas iisit Innimins-
illes petus. Ent Arrāwallituide perrāst
a nesinatse Pāitvā lühhendetus. Kui tei-
s keake üuep: Nātse / sin om Kristus / ehe
; Sis ärge usko mitte. Sest Wōls-Kris-
nink Wōls-Prohwedi sawa tousma / nink
Lāhte nink Immeteku teggemā / nida et
paissi arrāessitekus / kui se wōis olla / Arrā-
itu. Nātse / minna olle teile (seddā) ette
üttelnu? Seperrāst / kui nemmā teile üts-
; Nātse / temmā om Lanen ; Sis ärge
e mitte wāljā. Nātse / temmā om Kama-
; Sis ärge usko. Sest ötse kui Wāl! töf-
dommungust / nink paistap animak Öd-
öhe / nida saap ka ollema Innimisse Poja-
minne. Ent fun eäle Reibe om / finnā
ouisse Rotka.

Dominicā XXVI. post Trinitatis.

Ali kuendel pühhā-pāitwāl kolmat kāminend
perrāst Kolmainousse pühhā. z. Tessal. 1/3.

Eiise olleme wōlgo illes teihe eest Jummalat lännā-
dā, Wellitse / nida kui sūnnis, sest teihe Uss kāswap
sa, nink eggāütte Arm teihe kile seān wōltap Weerd
töise wasta. Nida et meihe henda teist kātāme
mala Roggodussen, teihe Kannatamisse nink Ussu
st, tigen omman Perrāvaliusatussen nink Wilit-
lumbe teihe kannate, Jummalat õige Kohto üles-

nåutmisess, et teihe Jumala Riklusse wåart sa
kumma perråst teise ka kannatae. Sest Jum
man om Digust, neile Willitsust tassoda, kumma
Willitsust saatwa. Nink teile, kumma Willitsu
natae, meiega Hengust, Issanda JEsusse Arvo
missen Taitvast, omma Wæ Englidega, Tulle R
neile tassoma, kumma Jummalat ei tunne, nink fu
meije Issanda JEsusse Kristusse Armo Oppust ei
kumma Sundusseß sawa kannatama iggavest H
ust, Issanda Palgest nink temmå Wæ Auvi.
kui temmå saap tullema, ülles auwustetus sama o
Pühbin, nink Jmmes pantama Eigin Ustjin (et
Tunnistus teihe man om ussuti) tollammal Paim
Ewangelium kuendel Pühhā páimál kol
kümmend perråst Rölnainousse Pühhā.

Matt. 25, 31.

Gnt kui se Innimisse Poig saap tulle
Goinina Auwustussen/ nink kit pühhā E
temmäga / sis saap temmå istina omma
wustusse Järje Pääl. Nink temmå ette
kotko sama kotus kit Rabwas. Nink tem
saap neid tōine tōisest årrålahbutama/ nido
Karijus labbutap Lämbid Sikk seäst.
temmå saap Lämbid ommale hâle pole /
Sikku kurrake Käele säädmä. Sis sa
Kunningas ütleinå neile/ kumma temmå
Käel omma: Tulge tånnå/ minno Esl
nistetu/ perråndage seddå Kunning-Ri
kumb teile om walmistetu/ Ilma Algim
Sest minna olle issone olnu/ nink teihe

le siuwå andnu. Minna olle jannone
 / nink teihe ollete minno jootnu. Minna
 vöras olnu / nink teihe ollete minno wastas-
 nu. Minna olle allaste olnu / nink teihe ol-
 minno katnu. Minna olle többine olnu/
 teihe ollete tulnu minno kaema. Minna
 Wangin olnu / nink teihe ollete minno man-
 ulnu. Sis sawa tässe ne Higeda kostma/
 ütlemå : Issand / kunnas meihe olleme
 si finno issoru ollewat / nink olleme finno
 u ? Eht jannone / nink olleme finno joot-
 Runnas meihe olleme nånnu / finno vörat
 / nink olleme finno wastu vötnu ? Eht
 / nink olleme finno katnu ? Runnas olle-
 nu finno többitse / eht Wangin ollewa /
 olleme finno mannu tulnu ? Nink se Run-
 as saap kostma / nink neide wastu ütlemå :
 ütkult / minna ütle teile / mes teihe eäle ol-
 nu üttele / neide minno vähhämibide
 iste seäst / seddå ollete minnole tennu. Sis
 leminå ka ütlemå neile / kumma furrat-
 omma : Take årrå minnust / teihe årrå-
 rotu / se igga vetse Tulle sisse / kumb wal-
 tu om Kurratille nink temmå Englile.
 minna olle issone olnu / nink teihe ei olle
 siuwå andnu. Minna olle jannone
 nink teihe ei olle minno jootnu. Minna
 vöras olnu / nink teihe ei olle minno wastas-
 nu. Minna olle allaste olnu / nink teihe ei

olle minno katnu. Minna olle többine Wangin olnu/nink teije ei olle tullu minno ma. Sis sawa nemmā remmāle ka fo nink ütlema : Issand / kunnas meise o nannu / sinno ißonu / eht jannonu / eht eht allaste / eht többitse / eht Wangin oll nink ei olle sinno orjanu? Sis saap teinimā le kostma nink ütlema : Tötelikult / minna telle : Mes teije ei olle tennu üttele neide våhhämbide seäst / seddå ei olle teije ka min tennu. Nink nemmā sawa iggawetse sisse minnemā ; Ent Digeda iggawetse sisse.

Epissli saitsinel pühha pälwäl Kolmat küm perräst Kolmainouisse pühha. I. Tessal. 5/3
Gut neisi Ujust nink Tunnist, Wellitse, ei olle teile kirjutada. Sest teije tijåte eßi töötast, et da Väim saap tulsema ötse kui Warras Õsel. S nemmā sawa ütlema ; Nüüd om Rahho nink ei olle tä, sis saap Åcrärikminne äkkitselt neide väle tulse ötse kui Hallo rasse falla Naise väle : Nink nemmā ärräpässemā. Ent teije, Wellitse, ei olle mitte pudan, et se Väim teid kui Warras peah kinnitab. Teije ollete kilt Walguisse Latse, nink Väimä Latse. ei olle mitte Õost, ei ka pimmedäst. Sis ärge m nüüd mitte, nida kui mu, enge waltolem, nink olgem ne. Sest kumma maggawa, ne maggawa Õse ; kumma joobnu omma, ne omma Õse joobnu. Ent je, kumma Väimäst olleme, olgem paine, nink mõ henne väle Ussu nink Armo Raudreivast, nink Õ

baret, Onsusse Lotust. Sest Jummal ei olle mesd
säädnui Wihhale, enge Onnustusse Samisselle,
meije Issanda Jesusse Kristusse; Kå meije eest om
olnu, et meije, eht meije waltwame eht makkame,
sse temmaga ellässe. Seperräst mannitsege töine
nink varrandage uts töist, nida kui teise ka tede.

Angelium seitsmel Pühhā, pāiwäl Kolmas
kämmend perräst Kolmainousse Püh-
hā. Matt. 25/1.

Is saap taiwane Kunning-Rikkus küm-
me Junktuide saarnane ollema / kumma
se Olli-Lühte wöttiwa / nink lätsiwa wålja
mihhe vasta. Ent wiis neide seäst olliva
/ nink wiis olliwa ruminala. Ne rum-
wöttiwa omme Olli-Lühte / ent nemmä
ita mitte Olli hennega. Ent ne Targa
va Olli omma Annunide fisse / omme
Lühtega. Kui niiud Pöigmees wiwi / sis
nemmälik unnitsež / nink uinowa mag-
i. Ent kesé Òse tekkü uts Hölli: Mätse/
mees tullep / minge wålja temmä vasta.
ossiwa kit nesamma Junktro üles / nink
wålja omme Olli-Lühte. Ne ruminala üt-
arku vasta: Andke meile ka ommast Hölli/
meije Olli-Küünle fistusse árrå. Ent ne
kostsiwa nink ütlivå: Elimitte / et metle
eile ei pu. Ent minge Müjide manni/
site hennele essi. Ent kui nemmä ostma
/ tulli Pöigmees. Nink kumma wal-

mi olliwa / ne latsiwā temmåga Saja / nin
panti finni. Minnåte tulliwa ka ne töise
kro / nink ücliwā : Essand / Essand / awiwa
ülles. Ent temmå koste nink üttel : Tö
kult / minna ürle teile / minna ei tunne teid
te. Severråst walwoke / fest teije ei tijå
seddå Päiwa / ei fa seddå Tundi, kummali
nimisse Poig tullep.

Festo Purificationis Mariae.

**Epiſti·Lugga Maria Pohhastamiffe ehk Rū
Päiwäl. Malak. 3.**

Näitse, minna lähhätä omma Englitr, ke minnu
een Teeed peáp walmistama. Nink peap
Rotta tullemä se Issand, kumba teiie otsite / nink
pingo Engel, kumba teiie himmustate. Näitse,
tullep, ütlep se Issand Zebaoot. Ent kes suutap
Tullemisse Päiwä fannatada ? Nink kes saismu
Pui temmå hendå näudáp? Fest temmå saap otsi
Pui Kuldseppä Tulli, nink nida kui Mösseide Seep
temmå saap istma nink sullatama, nink Höbbeda
hastama ; Nink temmå saap Lewi Latži pühha
nink selletimå kui Kulda nink Höbbedat. Si
uemanå Issandasse Söök Orwid wima Digussen-
sis saap Juda nink Jerusalemmi Söök-Orwer-
dal makkus oslema, nida kui mustsil Ajul, nink
Aliastaja perräst.

Ewangeliuum Maria Pohhastamiffe Päiwäl
Rünile Päiwäl. Luk 2/22.

Sin kui temmå Pohhastamiffe Pä
tullima / Moesse Säodusse perrä, sis to
nen

imā teddā Jerusalemine / et nemmā teddā
andalle ette sāesse / (nida kui kirjotet om Is-
a Sādussen : Eggānts Poislaž / kumb
mā Rohte awivap / peāp Issandalle püh-
kutsutama.) Nink et nemmā annasse Dw-
severrā kui Issanda Sādussen om ütteldus/
Hüttā / ehe katz noort Luuvikest. Nink
/ üts Inniuninne olli Jerusaleminin / sel
Nimmi Simeon. Nink sesamma Inni-
ne olli wagga nink Jummalavelglif / nink
Israeli Römu / nink pühhā Waim olli tem-
issen. Nink temmäl olli Kostus sanu püh-
Waimust / et temmā es saaz Surina näg-
enne kui temmā Issanda Kristust näaz.
temmā tulli läbbi Waimo (ajamisse)
mala Rotta. Nink kui ne Wannamba
Last Jesust Jummalala Rotta tdiwā / et
mā temmāga teesse Sādusse Rombe perrā/
tööt temmā teddā omma Hölma / nink kit
mimalat nink üttel: Issand / nüüd lasset fin-
omma Sullaft Rahhun wallale / nida kui sa-
it üttelinu. Sest minno Silmā omma fin-
onnisteggijät nānnu / kumba finna ollet
mistantu kigelle Rahwalla / Walgusses/paist-
Paganille / nink finno Israeli Rahwa-
tussef.

Feria Conceptionis Christi.

Epistli-Luggu Maria Rolutusse Päiwäl.

Efa. 7,10.

H 4

Nink

Nük Issand pajat weel Ahasse vasta nink üttel: henneselle ütte Tähhe Issandast omma Jumma ehk Süvviinissest allast, ehk ülleväist Kõrgest. Ahas üttel: Minna, ei tahha seddā mitte küssid minna Issandat ei kiusa. Sis üttel temmā: Eulge teise, Tawida Kodda: Kas se teil weidi wia ei teije Jummissi vihhastate? Et teie ka weel m Jummalat peåte vihhastama? Severräst saap Jesti teile ütte Tähhe andma. Nätse, ûts Junktasse, nink saap Poiga Ilmale toma, nink temmā i me kutsma Immanuel. Voisind nink Met saap mä sõmā, et temmā tunnep kurja mahha jättää. Hääd ärråwallitseda.

Ewangelium Maria kultusse Päiwäl. Luk
Snt kuendel Kuul lähhåeti Engel R
Sriel Juminalast ütie Kalilea Ma L
 kumb kutsutas Maatsaret / ütte Junkro mu / kumb olli ärråtiblatu Mihhele / kumb Nimmeli olli Josep / Tawida Koast. Ni
 Junkro Nimmeli olli Maria. Nink se E
 tulli fisse temmā mannu / nink üttel: Li
 finna/ ke Armo ollet santi; Issand sinnoga
 na önnistetu Naiste seân. Ent kui temmā
 då näaggi/ sis heiti temmā ärrå ülle temmā
 ne/ nink möttel/ märånes Terwitaminne
 nes? Nink se Engel üttel temmā vasta:
 pelsjalo / Maria / seit sinnna ollet Armo lo
 Jummala man. Nink nätse/ finna saat ri
 sama Ibbun / nink Poiga Ilmale toma /
 finna peåt temmā Numme kutsima JEsus.

san

nma saap suur ollema / nink peáp kige Rör-
 nba Pojaz kutsutama. Nink Issand Guim-
 al saap tålle temmå Essä Larvida Järje and-
 ; Nink temmå saap wallitsema ülle Jakobi
 iggawef / nink temmå Running-Riettussel
 a Otsa ollema. Ent Maria üttel se Engl
 sta : Ruis se saap sündimå / seit et minna
 odake Mihhest ei tijå ? Nink se Engel kostei
 üttel temmå wasta : Pühhå Waim saap
 no väle tullema / nink kige Rörgemba Wåggi
 finno ülle marjoma. Seperråst peáp ka
 ã Pühhå / kumb finnust saap sündinus/
 mala Pojaz kutsutama. Nink nätse/
 abet / finno Höim om ea rasset ütte Pojaga/
 hal wannal Eål ; Nink se om temmälknes
 / feddå ütteldås sugguta essevat. Seit
 mala man ei olle ütsike Assi woimatta.
 üttel Maria : Nätse / minna olle Issanda
 ütsik / mulle sündko finno Sönnä perrå.
 Nink se Engel lahku temmåst arrå.

Die Viridium.

Epistli Sutel Teljäl Páiwål. i. Kor. ii. 23.

Et minna olle seddå Islandast saanu, mes minna teis-
 leke olle andnu : Et Issand JEsus, sel Ósel, kummal
 må árrå anti, wot Leibå, tånnås nink murs seddå,
 üttel : Wótko, föge ; Se om minno Jhho, kumb
 eest murtas ; Seddå telke minno Målletussel. Sel-
 mal kombel wot temmå ka Karrifikat, perråst Oddan-
 Sömist, nink üttel : Sesinane Karril om se wastne

Lepping minno Werren; Seddā tekke nisaggede
 teije seddā jode, minno Mälletusseß. Sest nisaggede
 teije seddā Leibā föde, nink seddā Karrikat jode, sis
 tage Issanda Surma, senni kui temmā tulip.
 nūud kurjaste seddā Leibā fööp, ehet Issanda Kar-
 joop, se om Issanda Jhho nink Werrega wölggo.
 Inniminne piusale hendā essi, nink föge nida fest Leim-
 nink joge fest Karrikast. Sest ke kurjaste fööp nink ja
 se fööp nink joop hennule essi Sundust, fest et tem-
 Wahhet eite Issanda Jhhust. Seperräst om kar-
 Mörku nink többitsid teije seán, nink mitto maggo.
 Sest kui meije hendā essi sunnisse, sis es sunnitash
 mitte. Ent kui meid sunnitas, sis karristetas meid-
 sandast, et meid se Almaga árrå ei sunnita.

Ewangeliunma Surel Nelja Päiväl. Jan. 13.
Cöt enne Passja Pühhå / kui JEsus tund
 Get temmā Tund olli tulnu / et temmā
 Ilmasti piddi Essä mannu minnemā / ötsel
 temma Ommatsid sün Ilman olli armastan
 nida armast temmā neid Otsani. Nink p-
 rást Södm-Aija / (kui Kurrat jo Juda/ S-
 moni Poja / Issariotti Sdämette olli and-
 et temma reddā árrå annash:) Kui J-
 iuus / et Essä kif temmā Rätte olli andnu /
 et temmā Jummalast olli wäljå lännu /
 Jummalala mannu läh: Sis tösse temmā Sö-
 Ajast üles / nink heit omme Reivid mah-
 nink wödt Pöölle / nink leuit henne ümbre. P-
 rást walli temmā Wet Pekki sisse / nink n-
 Jüngride Falgu mōskma / nink se Pööllega

sama / kumb temmå sümbe olli keüdetu.
 tulli temmå Simonini Peetri mannu.
 nk temmå üttel temmå wasta : Essand / sin-
 minno Jalgu mōsset ? Jesus koste nink
 el temmå wasta : Mies minna te / seddā ei tūnā
 na nūud mitte / ent finna saat seddā perrāst
 sama. Peter üttel temmå wasta : Jaga-
 ei peå finna minno Jalgu mōsema. Je-
 koste tålle : Kui minna finno ei sa mōskma /
 olle sul Ossa minnoga. Simon Peter ütt-
 temmå wasta : Essand / eimitte ütfindā
 no Jalgu / enge ka Rässi / nink Pääd. Je-
 üttel tålle : Kå mōstu om / selle ei olle en-
 b waija / kui Jalgu mōske / enge temmå om
 salt pobbas. Nink teihe ollete puhta / ent ei-
 le kik. Sest temmå tees kül omma arrāands-
 Severrāst üttel temmå : Teihe ei olle kik
 ta. Kui temmå nūud nelde Jalgu olli
 nu / sis wōt temmå omme Reinwald / iste jälle
 ha / nink üttel neide wasta : Kas teihe tijate /
 ma teile olle tennu ? Teihe kutsute minno
 petaja nink Essandas. Nink teihe ütlete
 de sest minna olle se ka. Kui nūud minna
 hand nink Oppetaja teihe Jalgu olle mōst-
 sis peäte teihe ka tōine tōise Jalgu mōskma.
 et minna olle teile Genkojo andnu / et teihe ka
 tede / kui minna teile olle tennu.

Feriâ Johannis Baptistæ.

Jani Päiväl. Epistli Luggu. Esa. 40, 1.

Domus

Römustage, römustage minno Rahwast, ütley
Jummal Pajatage Jerusalemmiga arm
nink jutustage temmåle, et temmå Söddaminne
om, et temmå üllelohhus andis om antu, et temmå
tervera Issanda Käest om sanu fige omma Paitu
Heikaja Håäl om Lanen: Walmistage Issanda
ielle Wåliå påäl Teeed tassatese meije Jummalalle.
Org peáp üllendetämå, nink tik Måkke nink Kenko
allandetama: Nink mes körwer om, se peáp ðigefz si
nink mes körplik om, peáp tassatsez Zeebz sama.
Issanda Urwustus saap arwaliikkuz sama, ni
Lihha üttelisse saap någgemå et Issanda Su om
tanu.

Ewangelium Jani Päiväl. Luk. 1,57.

Cont Elisabeti Aig tulli / et temmå
Silmale toma. Nink temmå töije Po
Nink temmå Küllä. Rahwas nink Höim
liwa / et Issand suurt Armo temmå man
rennu/nink römustiwa hendå temmåga. S
ündi / kaitessammal Päiväl tulliwa nem
seddå Last ümbreleikama / nink nimmit
teddå temmå Esså Nimmelt Zackarias.
temmå Emma koste nink üttel; Eimitte/
temmå peáp Janis kutsutama. Nink nem
ütsiwa temmå vasta. Sinno Höimlaiste
ei olle jo keäke / fel såråne Mimini om.
neininä pilgotiwa temmå Essale / kuis tem
teddå tahhaž nimmitädä? Nink temmå
Rävwakest/kirjut nink üttel: Jaan om tem
Nimmi. Nink nemmå immetelliwå tik.
tem

nink Su nink Reel arivati seddāmaid ülleß;
 nink teimmā kõnnel nink kit Jummalat. Nink
 ur Hirm tulli kige neide Külla-Rahwa påle.
 nink sesamina Ussi sajje tedå kige Juda-Ma-
 äggiste pääsl. Nink kit/kumma seddå kuliwa/
 vitiwa Soämette nink ütliwå: Mes sest Lat-
 t sanes? Sest Issanda Kässi olli temmaga.
 nink temmä Effi Zakkariast täideti pühhå
 Saimuga; Nink temmä kultut nink üttel: Kit-
 tu olgo se Issand/ Israeli Jummal/ sest tem-
 mä om koodo oznu nink årrålunnastanu omma
 lähwast; Nink om meile ülleß säädnü Onsusse
 parive/ omma Sulla se Tarvida Roan: Nida
 ui temmä enhemuste om pajatanu / läbbi om-
 ma pühhå Proovete Su; et temmä meid årrå-
 sittas meije Wainlaist / nink kile Käest/ kum-
 ma meid röhtkawa: Nink Armo näudås meije
 Bannambille/ nink mõtles omma pühhå Läp-
 ingo påle; Se Wandmisze perrå/kumba tem-
 mä meije Effale Abramhamille olli wandnu/
 kile anda / et meije veljota/ perråst seddå/ kui
 meije omme Wainlaiste Käest olleme årråpås-
 su/ teddå orjame, Pühhåussen nink Digussen
 nink een/ kige meije Ello Päivit. Nink sin-
 Lat peät Rigelõrgemba Proovetik futsuta-
 ; sest finna saat Issanda Palge een kuumä/
 nink Teed walimistama; Nink andma On-
 se Kundmisi teimmä Rahwale/ neide Pattu
 visandmissen; läbbi meije Jummal a soämes-
 litto

liko Armo / kumman meid om koddoo ognu
 seininne förgest. Et teminā paistaz neile / tu
 ma vimmedān nink Surma Warjun istu
 nink sāez meije Falgu Rahbo Te påle. En
 Lāz pasivi / nink sai kangez Waimun. Ni
 teminā elli Lanen sennt Pālwānt / cui temi
 hendā Israeli Rahwale piddi näutinā.

Feriā Visitationis Mariae.

**Epistli Maria Raemisse ehe Roddo. Ogmiss
 Pātwäl. Rom. 12, 9.**

Näm olgo Katorvalusseta Wihlage lurga , nink
 ha mannu. Wellelik Arm tōine tōise wasta
 idāmelik, ùts rühke Auwustamissega tōise ette. Arge
 latsa se sissen , mes teil sunnis tettā. Olge valle
 Waimun , nink sāadke hendā Uja sisse. Olge rōd
 Lotussen , Banvatalikko Hāddān , Palmussen kint
 Ali vītage Pühhide Pudust , wōtke wōrid hāál
 wasta. Onnistage neid kumma teid perrānkisun
 Onnistage nink arge wandle mitte. Olge rōdmisa rō
 lissuga, nink ikle Jkidega. Olge iittemelisse tōine
 wasta. Arge püüdke förgid Ušju , enge piddäge he
 maddalide mannu.

**Ewangeliū Maria Roddo Ogmiss
 Pātwäl. Luk. 1, 39.**

Cont Maria rōsse ülles neilhammūl Pāli
 Nink lāz ülle se māggitse (Ma) äktitsel
 Juda Ltna. Nink teminā tulli Zakkaria so
 ra / nink tervet Elisabettit. Nink sundi /
 Elisabet Maria Tervitāmīst kuuld , sis far
 se Lāz teminā Ihhun. Nink Elisabet tāllo
 pü

bå Waimuga. Nink temmå tånnit sure
 lega nink üttel: Onnistetu ollet finna Mäste
 n / nink önnistet om finno Jhho Suggu.
 int kustas se mulle (johhup!) et minno Is-
 da Emma mir: no mannu tulsep? Sest nä-
 lu siinno Terwita misse Håäl minno Rörwu
 tulli/sis rarras Römuga se Laz minno Jh-
 ho. Nink önnis ollet finna/ et sa ollet usinu;
 est se saap tåndetus / mes sulle Issandast om
 eldu. Nink Maria üttel: Minno Heng
 mustap wåega Issandat/ nink minno Waim
 mustap henda Jummala minno Onnisteg-
 sissen. Sest temmå om kaenu omma Mäut-
 o Maddalusse våle. Sest nätsse/ fest Ajast sani
 minno önsaß fitmå tit Pöltve. Sest
 om suri Ahsu minnole tennu / kumb
 om / nink kenne Nimmeli pühbå om.
 temmå Hallestus püssip Pöltwest Pöltve-
 neide man/kumma teddå velgårvå. Tem-
 mep Wåkke omma Råe Warrega/ nink pil-
 arrå neid kumma korgi omma omman
 oddame Melen. Temmå toukay mahha
 gewid Järje våält/nink fullendap Madda-
 Nåliå: sid tåndap temmå Håga/ nink lassep
 tubjå arrå. Temmå om wasia wötnu
 na Sullast Israel/ et temmå mōtles omma
 no våle/ (nida kui temmå pajatanu om
 ie Wannambille / Abrahannille nink
 mä Seunnille) iggawes. Ent Maria jahje
 teramå

teminā mannu lähhüd kolm kuuud / perräsi
teminā jålle Roddo.

Feriâ Sanctorum Angelorum.

Epistli Luggu p. Miheli Päiwäl. Jan. Am. 11
Nyt Södda ibhi Taiwan. Miheli nink tem
Engli föddastiva Pissohanna wasta; nink Pissol
föddas nink temitā Engli. Nink temmā es kõhta m
neide Paik es leitā ka ennāmb Taiwan. Nink se
Pissohand heideti wålja, se wanna Siuug, kumb
ratuj nink Satanah kutsutas, kā kīl Ilma árrápe
heideti Ma pale. Nink temmā Englid heideti ka m
Nink minna kusi sure Håle Taiwan ütlerwåt; Nink
Önsus nink Wåggi nink Rikkus meise Jummo
nink Voimus temmā Kristusselle saru; Sest et
Welliste Pålelaibja om wålja heidetu, ke neide pô
was meise Jummala een O nink Päiwå. Nink
må omma seddå árråwåärnu läbbi Wona Werie
läbbi omma Tumistusse Sonna. Nink temmā
omma Eso armastanu Sucmani. Seperräsi
röömsa, Taiwo, nink kumma neide sissen ellate.

Ewangeliū Mihile Päiwäl. Matt. 18

Gelsammal Tunnit astsiwa Jüngre
Husse mannu/ nink ütliwå: Kes om ja
remb Taiwa-Rikkussen z Jesus heigai
Last henne manut/ nink sädä seddå neide h
te / nink üttel: Töttelikult / minna ticle h
kui teihe ümbre ei känä/ nink ei sa kui Latse/
sa teihe mitte Taiwa-Rikkusse. Kā nüünd h
essi allandap kui sesinane Laz / se om se sun
Taiwa-Rikkussen. Nink te eale sárast

sta wōttap minno Nimmel / se wōttap min-
wasta. Ent keā pahhandap ütte neist wāi-
t kumma minno sisfe uskwa selle olles par-
mb / et üts Westi-Kiwi saaf podus temmā
ala/nink et temmā saaf årrā upporetus Mer-
/ fun fige suuwemb om. Håddå Gimale
ahandusse perrast Pahhandus peap jo tul-
na. Sifti Håddå selle Innimissele / kumma
obi Pahhandus tulley. Ent kui finno Räss/
finno Falg finno pahhandap / sis rajo neid
ahha / nine heidå hennest årrå. Sulom par-
mb / jallota nink Håddåpolit Elle sisseminnā/
et sulkas Råt / eht kas Falga om / nink saat
owetse Tulle heiderus. Nink kui finno Silm
ino pahhandap / sis kisso reddå wålja / nink hei-
hennest årrå. Sul om parremb / ütte Sil-
ja Elle sisseminnā / kui et sulkas Silmā om /
saat Pörgu Tulle heiderus. Raege / et tetje
tele neisisinafist wålfeifist årrå ei pölle ; Seit
nna ülle teile / et neide Engli Tatwan nägges-
ikkes minno Esså Palget / kumb Tatwan
Seit Innimisse Poigom tulnu önsaf reg-
å / mes årråkaddonu om.

Festo Andreæ.

Epistli pühhå Andressse Paiwål. Rom.10 9.
Ent kui sinna omma Suga tunniflat Issendat JE.
ost, nink usut omman Edamen, et Jun mal reddå
om üles årråtar u, sis saat sa önsaf. Eest Ed-
usutas Digusseß : Ent Suga tunnifetas Dunnis-
susseß.

stusseß. Gest Kirri ütlep; ke temmå sisse ussup, so
 Håu sisse sama. Gest üttele Wahhet ei olle sun
 hisse nink Grekaliisse waijel; Gest sesamma om kli
 sand, rikkas ülle kige, kumma teddå appi heikwa:
 eggänts, ke se Issanda Nimmesaap appi heikma, so
 önsaß. Ent kuis nemmå seddå peåwå appi heikma,
 ma sisse nemmå ei olle usku? Kuis nemmå peåwå
 ma, mes nemmå ei olle kuul nu? Ent kuis nemmå
 wå kuulma ilma Guttustajatta? Ent kuis nemmå
 wå Guttust ütlemå, kui neid ei lähhätteta? Ni
 kirjotet om: Kui launi omma neide Gallo, kumma
 ho, kuluutawa kumma Hååd kuluutawa? Ent kui
 Armo Oppust. Gest Esaias ütlep: Issand, kes
 Guttust ussup? Ois tulley Ust Guttusse Kuulma
 Ent Guttus läbbi Gummala Söenna. Ent minna
 Es nemmå olle kuulnu? Ja, töösi, neide Hölli om
 lännu kige Ma sisse / nink neide Söenna kige Ma
 Piri påle.

Ewangeliuimma pühha Andressse Päitväl. Matt. 4, 18.

Cont fuit JESUS Kalilea Järtive weren
 Si sis näggi teimmå kaks Wellitsit / Si
 nit/kumb kutsutas Peter/nink Andrest te
 Welle/Mota Järtive heiuwåt/(sest nemmå
 wa Ralla Mihhe.) Nink temmå üttel
 Tulge minno perrå / minna tahha teid
 miste piündjis tettå. Ent nemmå jättiwå
 maid omme Wörku mahha / nink lätfin
 mä perrå. Nink kui temmå såält eetmbi
 näggi temmå töisi kaks Wellitsit / Jakkas

usse (Poig) nink Jani / temmā Welle /
van omma Essā Zebedeussega omme Wör-
pbrandawat. Nink temmā heigas neld.
nemimā jättiwa seddāmaid seddā Laiwa
omma Essā mahha / nink lätswā temmā

Festo Thomæ.

Epiſſli Toma Pāiwäl. Ewees. 1, 3.

mal nink meije Issanda JEsusse Kristusse Essā olgo-
tu, ke meid om önnistani figesuggutse waimo-
nnistamissega taitvalitkul Håan, läbbi Kristusse.
Jui temmā meid temmā sissen um årråwassitse-
lma Pohjandamist / et meise ollesse pühhā nink
la temmā een Armaſtamissen, nink om meid este
idnu Latseusse sisse, JEsusse Kristusse läbbi. henné
omma Tähtmisse Mele hå perrā, omma Aunuu-
mo Kittusse, kumma läbbi temmā meid om wa-
llus tennu Arman.

Wangelium Toma Pāiwäl. Jan. 20, 24.

Et Tomas fūts neist sagtödistkunnest/kumb-
futas Rathkessey / es olle mitte neide
kui JEsus nulli. Sis üeltwā ne töise
ri tälle : Meije olleme Essandat nānnu.
emmā üttel neide wassa : Kui minna ei
emmā Rätte sissen Nagla Tähhe / nink
emmā Sörme Nagla Tähhe sisse / nink
omma Rättemmā Külle sisse/sis ei tahha-
usku. Nink kattesa Pāiwa perrāst olli-
mā Jüngre taas såål sissen/nink Tomas
; Sis nulli JEsus / kui Usse olliwa finnt
S 2 pantu/

pantu / nink sais neide festette nink üttel : D
 ho olgo teisega. Perräst üttel temmå Tom
 Kunitå tånnå omma Sõrme / nink kae m
 Rässi : Nink kunitå tånnå omma Råt /
 panne minno Rüsse sisse ; Nink arrå elgo
 buslik / enge usklik. Sis koste Tomas vint
 temmå wasta : Minno Issand nink m
 Jummal. JESUS üttel te nimå wasta :
 et sinna minuo ollet nånnu / Tomas / si
 sinna Usku. Onsa omma ne / kumma ei
 nink siski uskiva.

Festo Conversonis Pauli.

Epistli Luggup. Paavli ümbreläännim
 paitwäl. Ap. Tag 9, 1.

Ent Sanlus lõdts weel ikles Ahwårdämisi
 Tapmissega Issanda Jüngride wasta, nink lo-
 ge. Preestri mannu, nink pallel temmält Ramatu
 mastisse Roggodussile, et kui temmå eäle peddåte
 pâäl lõowwâb allewat, Mehbi ehk Maisi, temmå ne
 nileüdetu Jerusalemmi wedâb. Nink kui temmå m
 mân olli / nink Tamaskusse lähhüde tulsi, sis paiss
 seit Walgus Tairvast temmå ümbre, nink temmå
 mahha Ma pâle, nink kuuld Håald hennel e ütt
 Saul / Saul mes sinna minno perränkiusat? En
 mä üttel : Issand, kes sa ollet ? Ent se Issand
 minna olle JESUS, peddå sinna perränkiusat. Su
 rasse ollema, Ustla wasta võkkada. Sis üttel u
 Wârrisemisse nink Arrâjämmâtamissiga : Issand
 sa tahhat, et minna peâ teggemå ? Nink se Issand
 temmå wasta : Edsse üles nink minne Lina, sâo

neldāmā mes finna peát teggemā. Ent ne Mihhe,
 a temmāga Þe páál olliwa, saisiwa nink olliwa
 uitnu; Kuliwa seddā Håáld kui, nink es næ led.
 Ent Saulus tössi Maast ülles: Nink kui temmā
 Silmi ülles awwas, sis es næ temmā seddāke.
 vienmā wöttima seddā Kåt pitte, nink wedduvā
 Þamaskohe. Nink temmā es næ kolmel Vårvål
 nink es sô nink es jo ka middāke. Ent úts Jünger
 amaskun. Nimmega Ananias, se wasta üttel Is-
 Någgemissen: Ananias, temmā üttel: Issand,
 olle. Sis üttel se Issand temmā wasta: Tösse
 ink minne tohhe Ulfsette, kumb kutsutas óigeß,
 si Juda Koan ütte perrā, tel Nimm om Saul
 . Sest uåtse, temmā peåp Valroust, nink temmā
 nu Någgemissen ütte Meest Nimmega Ananias,
 erwat, nink Kåt temmā våle vannerat, et temmā
 s. Ent Ananias kostie: Issand, minna olle mit-
 lu sesfinafest Mihhest, kui paljo kurja temmā
 ihile om iennu Jerusahemmin. Nink temmā
 Voimus körge Preestri si kinneleutā kík, kumma
 Nimm appiheitwa. Ent Issand üttel temmā
 Minne, sest sesinane om mul úts árråwallsetu
 minno Nimm Paganide nink Rassingide
 aeli Laste ette kanda. Sest minna taahha talle
 kui paljo temmā minno Nimm perråsi peåv kan-
 a. Sis kåt Ananias árrå, nink tulli finnå Rotta.
 ui temmā Kåe temmā våle olli pannu, sis üttel
 : Saul Belli, Issand om minno lähhätänu
 , ke händå sulle se Þe páál om uåutnu, kumba
 (allit) et finna jálle næf, nink pühhå Waimoga
 uidetus. Nink seddāmaid puddesi temmā Silmi
 iahha, kui Somusse. Nink temmā näggi seddā-
 maid

maid jálle. Nink temmá tössi ülles, nink ristiti
kui temmá olli Säki wótnu, sis saije temmá lindm

Nink Saulus olli mōnd Páivi Júngridega
skun. Nink temmá üttel seddāmaid neide Kerku
tust Kristussest, et se samma om Jummalä Poig-
lik, kumma seddā kultiva, heitiwå árrå, nink útlum
se olle sesamma, ke Jerusalemin perråntiusas kí-
ma seddā Nimme appiheilsiwa; Nink om seperi
nå tulnu, et temmá neid kinni leüdetu árråweá
Preestride mannu? Ent Saulus saije ikkes wågg-
báh nink wåård árrå neid Judalissi, kumma Tan-
elliwå, nink nånt ülles, et sesinane om Kristus.

Ewangeliun Paawli ðambrelåändmis
Páiwäl. Matt. 19, 27.

Sis koste Peter / nink üttel temmá
Mátse/ meiße olleme kik mahha játnu
finno perrå·lannu. Mes meile se eest
Ent JEsus üttel neide wasta : Tötrelli
minna ictle-teile/ et teiße / kumma ollete
perrå tullu Jállesündinissen / kui Inn
Poig saap istma omma Auwustusse
påul / sis saade teiße ka istma kattetoistküni
Járgu våål / nink sundma neid kattöö-
mend Israeli Sukku. Nink eggants/
mahha játnu Matju/ eht Bellitcid/ eht
rid/ eht Effa/ eht Eminä/ eht Naist eht La-
Pöldu / minno Nimme perråst / se saap
sa wórra jálle sama / nink iggawest Ell-
rändämä. Ent paljo eddímátse saiva wi-
ollema. Nink wiimse eddímátse.

Festo Matthiae.

Epistli Luggu Mäddise Päiwäl.

Ap. Teg. I, 15.

Ink neilsammul Päiwäl tössi Peter ülles fessette jüngride sekkä, nink üttel : (Ent Rahwa Hulk olli mēlt ütten loon lähhud sadda pâle kaikumend) he Wellitse, se Kirri piddi tâudetämä, kumba pühhä im om enue üttelnu läbbi Zawida Su, Judasest, hatajasfaije neile, kumma JESUS tinnivööliwa, temmä olli meijega ütte arvatu, nink olli ütte Almossa meijega sanu. Sesamma om saatnu ütte pöölo ekohito Palga eest, nink om henda ärräponu, nink feste kaikle lahkuu, ninklik temmä Soliko omma püstetu. Nink se om tedä sanu figille, kumma salemmin ellåwå ; Nida et sesamma Pööld neide ja Keel kutsutas Akeldama, se om, Werre. Pööld. Laulo Ramatun om kirotet; Temmä Maja sago itus, nink keaks ärrä olgo, ke sâal sissen elläh. Nink: mä Puustoppi. Ammetit vobike töine. Sis peap nûud eiistsinatsist Mehhiist. Kumma meijega omma olnu se Aja, kummal Issand JESUS meijie seân om sisse vâlsâ läänu, nink naakkau Jani Kristmissest sanu, Pâtvâni, kui temmä meist om ülles woetu, temmä öhemisse Tunnistaja meijega sama. Nink nemmä iwâ ka ette, Joseppit, ke kutsutas Parsabash, Vâacr mega Justus, nink Maddist. Nink nemmä pid Palwust, nink ütliwå : Sinna Issand, like Godi. Tundja, näuda ülles ütte neist kattest, kumba sinna ärrätwallit senu, seddâ Drusesse nink Apostleusse Ossa no, kummast Judas om ärrättaggannu, omma Paika temmä. Nink nemmâheidiwå Liisko neide ülle; nink

Liist satte Maddise våle. Nink temmå arvati neid
Ietöissikünnie Apostlide sekkā.

Ewangelium P. Maddise Päiwäl. Matt 11,
Golsamimal Ajal koste JESUS nink ü
Minna fittå sinno; Essä/ Laiwa nink
Issand; et sinna seddå ollet äräpeetnu. Z
nink Moistlikkuide eest; nink ollet seddå arv
danit Hussule. Ja/ Essä/ sest se om nida si
Mele perråst olnu. Kik Ahsa omma misi
antu minno Essäst/ nink keake ei tunne Pois
kui Essä. Nink keake ei tunne Essä/ kui Po
nink kelle Poig seddå tahhap arvivaldada. T
ge minno mannu kile/ kuumma waiwatu
foormatu ollete: Minna tahha teile Heng
sata. Botke minno Ikke henne våle/ nink
minnust/sest minna olle hiliameleli; nink S
dånest mattal; Sis sade teije Hengust loid
ommille Hengille. Sest minno Ees om se
nink minno Koorma om keojå.

Festo Philippi & Jacobi.

Evistli Wilippi nink Jakkabi Päiwäl. Eweli.
Gis ei olle teije niuid enuamb Wõrea nink Küllal
enige Pühvide Raas. Roddanikko, nirk Jum
Perre; Apostle nink Brohwete Pohja våle ülles te
lun JESUS Kristus essi Nulga. Kiowi om. Kum
se terve Rodda ütte om lidetu, nink laiswas pühhabs
Issandan. Kumma våle teideke ülles testas Jum
Hones Waimun.

Ewangelium Wilippi nink Jakkabi Päiwäl

Jan. 14, 1.

M

Ink teminā ûttel omme Jüngriðe wasta:
 Teihe Sdā árráheitigo. Ussuge Jumina-
 se/nink ussuge ka minno sisse. Minno Essā
 jan om valjo Honid. Kui se nida es olleß/
 aleß minna teile: Minna lā teile Assend
 mistama. Nink kui minna lā/nink walni-
 eile Assend/sis tulle minna jålle/nine tabba
 henne mannu wórra; Et teihe ka ollete/
 minna olle. Nink kohhe minna lā / seddā
 teihe/nine Teed ríjate teihe ka. Tomas ût-
 teminā wasta: Essand / meihe ei tijā kohhe
 lāåt; nine fuis meihe woimie Teed tedå?
 Is ûttel teminā wasta: Minna olle se Te
 Edisidus nine Ello; Reake ei tulle Essā
 nu/kui lábbi minno. Kui teihe minno tun-
 nes tunnesse teihe ka minno Essā. Nink seft-
 tunnete teihe teddå / nine ollete teddå nán-
 Wilip ûttel teminā wasta: Essand/náudå
 seddå Essā / sis om meil ful. Jesus ûttel
 má wasta: Ni kawiva Aiga olle minno teihe
 / nink finna ei tunne minno? Wilip / ke
 ho næp/ he næp seddå Essā. Kuis finna sis
 / náudå meile seddå Essā? Es finna ussu/
 inna Essā sissen olle / nink et Essā minno sis-
 m? Neid Sónnu / kumbe minna teile va-
 ei pajata minna mítte hennest essi; Ent se
 keå minno sisje jååp / se teep neid Tekko. Us-
 minno/ec minna olle Essā sissen/nink et Essā

minno sissen om. Ent kui teihe ei ussu / sis
 minno neide Teggode perräst. Tötteli
 töttelikult minna ütle teile: Ke minno sis
 sup / se saap ka neid Tekko teggemå / kumber
 na te / nink saap veel surem bid heid tegg
 Sest minna lä omma Esså mannu. Nink
 teihe eåle sade pallema minno Nimmeli /
 tahha minna tettå : Et Esså auwustetaf
 jan. Kui teihe middåke sade pallema in
 Nimmeli seddå tahha minna tettå.

Festo Petri & Pauli.

Epiſtli Lnggu Peetri Päivål. Ap. Teg

Get tol Asal wdt Kunningas Herodes Rätte,
 le Roggodussest kurja tettå. Nink temmå ta
 Zakkabit, Jani Welle, Mõgaga. Nink kui temm
 gi seddå Jadaliste Meleperräst oltervat, sis wdt
 väle se ka Peetrit kinni. (Ent sis olliwa maggu ja
 Päivå.) Nink kui temmå teddå olli kinni wdt
 pand temmå teddå Wangi Torni, nink and tedd
 Neljändiklo Sôameeste Rätte hoita. Nink
 Vassia Pühhå möttel temmå teddå årråtappa.
 Peter peti kül Wangin, ent Roggodussest peti ja
 Palvust temmå eest Jummalala pole. Nink kui
 teddå taht ette tuwva, sis maggas! Peter tolsam
 patte Sôa Meeste wajel, latte Ahhilidega kiu
 detu. Nink Hoidja hoitsiva Usse een Wangi
 Nink nätse, Issanda Engel saif (såäl,) nink
 paist Rotta. Nink temmå tougas Peetri kulg
 teddå üles nink üttel: Tösse pea üles. Nink
 Ahhilla sattewa mahha temmå Räest. Nink se

temmå wastā ; Keūdā Wōdd wōle , nink lāngi
gu. Nink temmå tegoi nida. Nink temmå úttel
; Heidā omma Sārki henne ümbre, nink tulle minno
å. Nink temmå tulli wålja , nink lāg temmå perrå,
es tijå mitte , et se tōisi oli , mes se Englī läbbi
i ; Enge temmå rūttel hēndā Nāggemist uāggewāt.
Kui nemmå eesmātse nink tōise wahhi läbbi olliva
u , sis tulliwa nemmå se rawwaisse Wārrājā ette,
b līna tweāv ; se awwati neile hennestessi ülles. Nink
må lātsiwa wålja , nink kāwwerā útte Usliset eddissi.
se Engel lahku seddāmaid temmåst árrå. Nink
Peter jālle henne mannu tulli sie úttel temmå ! Nūud
minna tötest et Issand omma Englīt om läbhātānu,
minno árrå pāstnu Herodesse Kāest , nink ligest
Rahwa Ootmissest.

Ewangeliū Peerri Pāiwāl. Matt. 16, 13.

Mt JEsus tulli Zesarea Wilippi Rottu-
ste sisse / ninkkisse ommist Jüngrist nink
i : Reddās Rahwas minno ütlep ollewat/
Innunisse Poiga ? Ent nemmå ütlevä:
inne ütlevä minno Jants Ristjāz ; Mōnne
z ; Mōnne Jerem'az / ehk üttes Profe-
Temmå úttel neide wastā : Reddāz sis teisse
te minno ollewat ? Sis koste Simon Pe-
nink úttel : Sinna ollet Kristus / ellāivä
mimala Poig. Nink JEsus koste nink úttel
må wastā : Onnis ollet sinna Simon/
jaesse Poig / fest Lihha nihk Verri ei olle
seddā mitte awwaldanu / enge minno Es-
leg Tāwan om. Ent minna ütle sulle ka:
Sinna

Sinna olset Peter / nink sesamma. Paē p
tabba minna omma Koggodust üles tete
Nink Põrgu Wärräjä ei peā seddā mitte ärr
wüärma : Nink minna tabba sulle Taim
Rikkusse Wõtmid anda : Nink mes sinna Ma
pääl saat keutmå / se peāp ka Taiwan ollen
keüdetu : Nink mes sinna Ma pääl saat p
må / se peāp Taiwan ollema pääteru. Sis te
temmå omme Jüngrid / et nemmå seddā kelle
es peā ütlemå / et temmå om JESUS KRISTUS.

Festo Jacobi.

Epiſtli Jakobi Pāitwäl. Rom. 8, 28.

Gut meihe riijame, et neile kumma Jummalat arm
starva, kik Hååsh tullep, kumma Eiterwõtmisse par
omma kutsutu. **S**est kumbe temmå enne om ärrätun
nu, neid om temmå ka ette ärrå säädnu omma Poja po
le saarnatseb, et temmå Esik olles mitma Welliste sedi
Ent kumbe temmå ette om ärråsäädnu, neid om temm
la kutsnu ; Nink kumbe temmå om kutsnu, neid om tem
må ka vigeß tennu ; nink kumbe temmå vigeß om tennu
neid om temmå ka auwustann. Mes meihe sis se po
tahhame ütteldå : Kui Jummal meihe pool om, kes me
wästa woip olla ? Ke ommale Pojaleke ei olle ära
andnu, enge om teddå meihe kile eest ärrå andnu. **K**u
temmå sis es peåh temmåga meile kik finkmå ? Kes ta
hap Jummala ärråwallituide väle laiwaita ? Jum
om, keå vigeß teep. **K**es om, keå hukka tahhap pann
Kristus om, keå ärrå om kolu ent paljo ennämbeste,
ka üles om tissnu, ke ka Jummala hädl Kael om, se
meihe eest pallep. **K**es meid tahhap lahhutada Kristu
Arma? Willitsus ehk Häddä, ehk Perräntiusatu

Málg, ehl Aliastus, ehl Oht, ehl Móðr? (Nida lui
stet om; finno perrást tappetas meid kige Páivá:
je olleme arvatu lui Toido-Lambis) Ent se kige
wáråme ennámbest árrå, lábbi se, ká meid om arma-
tu. Sest minna olle julge se våle/ et Surm, ei ka Elo,
Engel, ei ka Wald, ei ka Wåggi, ei ka ollew, ei ka
ero, ei ka Kórgus, ei ka Suowius, ei ka útsile mu-
d. Ässi ei woi meid lahhutada Jumala Armust,
om Kristuss? Jesusse meije Issanda sissen.

EwangeliuM Jakkabi Páivål. Matt. 20, 20.

Is tulli Zebedeusse Poige Temmå temmå
minnu omme Poigega / kummard nink
el temmålt middåke. Ent temmå úttel tem-
wasta: Mes sinna taahat? Temmå úttel:
et nesinatse minna kaiz Poiga istwa úts
no håål/ nink tðine finno kurrall Råel/ finno
lussen. Ent Jesus koste nink úttel: Teihe
/ mes teihe pallete. Ras teihe woide seddå
krikat juwiva/ kumba minna sa joma / nink
Ristmissegå sada ristiturs / kummaga minna
ittå? Nemmå fuliwå tålle: Meije woime.
nink temmå úttel neide wasta: Minno Kar-
sat veåre teihe ful joma / nink se Ristmissegå/
kummaga minna ristitå/ veåte teihe saina risti-
s; Ent minno håål nink kurrall Råel istu / ei
mitte minnul anda / enge (se antas) neile/
nimmile se om walmistetu minno Essist.

Festo Laurentii.

Epistli Lauritse Páivål. 2. Rot. 9, 7.

nida lui temmå omman Svåmen om ette
wötnu:

wōtnu : Eimitte Melephahaga , ei ka wāggisi.
 rōdmsat Añdjat armastap Jummal. Ent Jummal n
 sata lige suggust Armo rikkalikult teihe seān ollema
 tei illes ligin kūl olles , nink rikka ollesse kigelle hāle
 gole . (Nida kūl kīsotet om : Temmā om wāljā pilla
 nink Waistille andnu, temmā Óigus iāáp iggaweh .
 Keā Semend Kūlwjasse jaggap , se saap ka Leibā S
 jaggama , nink teihe Semend soetama , nink teihe Óig
 Wilja kaswatama .

Ewangeliun Lauriese Pātwāl. Jan. 12, 24
Töttekkult / töttekkult minna ütle t
Kui Nisso Terrā Ma sisse saddaden
 ei koke/sis jāáp temmā ütsindā. Ent kuit tem
 äräkolep / sis roop temmā paljo Wilja.
 omma Ello armastap / se saap seddā äräk
 tama ; Nink keā omma Ello riikap sensi
 sen Ilman / se saap seddā iggavetse Ello
 heidma. Keā minno tahhap orjata/ se tu
 minno perrā. Nink kūn minna olle/ iāál p
 minno Sullane ka ollema. Nink ke minno
 ja p/ seddā saap Essā auwustama.

Festo Bartholomæi.

Epistli püh. Pārtli Pātwāl. 2. Rot. 4, 7
Gri meil om nisuggune Warra sawwitsen Annun
 et se ülleüldlik Wāggi olles Jummala perrālt ,
 eimitte melst. Meil om ligin Paigun Willitsust, ent n
 ei lä se sissen hukka. Meije olleme kätte Kalo pāál, ent n
 ei wāärta Kattest Möttest ärä. Meid perrāntiuja
 ent meid ei jäätetā mahha. Meid wajotetas aua
 meije ei sa hukka. Meije kanname illes (omman) Ó
 ümbrelaoit Issanda ÓEfusse Koolumisi, et ka ÓEfusse
 meije Jhhun aitwalikkuß saas;

Ewangeliū Pārtli Pāiwäl. Luk. 22, 24.
 Nt neide sekkā tössi ka Riid / kes neist piddi
 surembaſ petāmā. Ent temmā ūttel nelle:
 wa Rūninga wallitsewa neide ülle / nink
 e Wāggewid kutsutas armolikkus. Ent
 ei mitte nida: Enge se suremb teije seān ol-
 vi Moremb/nink se üllembr kui Orri. Sest
 m suremb? Ke Lawwa man istup/ eht keā
 vo? Es se / keā Lawwa man istup? Ent
 ma olle teije seān kui se/ keā orjap. Ent teije
 he / kumma minno mannu omma jānu
 vo Riusatussen. Nink minna sāe teile Rūn-
 Rikust / nida kui minno Eſſā mulle om
 nu; Teije peāte sōmā nink joma minno
 wa pāal minno Rikussen/nink istma Jār-
 vāl / nink sundma neid kāztoisikumend
 eli Sufku.

Festo Matthæi.

Uli pāhh. Matteusse Pāiwäl. 1. Rot. 12, 4.
 Unde omma mitmasuggutse, ent sesamma Walm.
 Ammeti omma mitmasuggutse, nink sesam-
 mal om, ke lik ligin tallitap. Ent eggāutte fissen
 hēndā Waimo Unde (Lāhhembā) Tullus,
 tiselle antas läbbi Waimo Tarkusest pajatada,
 tiselle Tundmisest kõnnelda, sesamma Waimo
 Ent tōiselle (antas) Usku sensamman Waimun.
 Tiselle Sūttitāmisse Andet sensamman Waimun.
 Tiselle wāggewid Tekko tettā, ent tōiselle Kirja
 ðā ent tōiselle Walmulahhutada, tiselle mitma-
 suggu

suggu Keeld; Ent töiselle Kéle selletämist. Ent see
teep kik üts nink sesamma Waim, nink taggap eggad
telle omma, nida kui temmä tahhav.

Ewangeliuim püh. Mattheusse Pätwäl. Maet 9/
Sint kui JEsus säält ãrrâ lâz / näggite
Himâ ütte Jannimist Tolli man istwat / kum
kutsuti Mattheus; Nine üttel tâlle: Tulle mi
no verrâ. Nink teinimâ tössi ülles/ nink lâz ta
mâ perrâ. Nine sündi/kui temmâ teinimâ Ko
Lawiva man iste / nätsé / sis iulliwa pa
Müünitniko nink Pattatse/ nink istsiwa JEsu
nink temmâ Jüngridega Lawiva mannu.
Marsseri seddâ näijewâ / ütliwâ nemmâ
mâ Jüngride wasta: Mink perrâst fööp u
Oppetaja Müünitnikude nink Pattatside
Ent kui JEsus seddâ kuuld/sis üttel temmâ
le: Kangil ei olle mitte Arsti waija / enge
bitsil. Ent minge nink opke mes se om: Mi
tahha Armo nink cimitie Ohvorid; Sest min
ei olle mitte tulni; kutsma Digidid / enge P
tatstid Pattust-Råndmisze pole.

Festo Simonis Judae.

Epissli Simoni Pätwäl. I Peetr. 1,3

Jummal nink meine Issanda JEsusse Kristusse E
folgo kütetu, keä omma sure Hallelusse verrâ m
jâlle om sunnitânu ellâuelle Lottusselle, läbbi JEsu
Kristusse ülestõjsemisse Koolist, ilmhukaminnemâ
nink püretomatta nink ãrrânärroãmâtâ Periäud
sest, kumb meile Taiwan om talete pantu; kumb m
ala Wäen läbbi Ussu hoietas Üuristuselle, kumb

om arvalikkus sama viim sel Ajal. Kummam teise
te röömsa ollema, kumma üünd weidikesse (nida kui
nis) turba ollete mitman Kiisatussen; Et teise Ussu
satus parrembas löitas hukkaminnerwät Kuldā,
Eulle läbbi kiisatas, Kittusse, Autuus nink Aus
tusses JEsusse Kristusse Arwoldamissen; Kumba
näggämättä armastate, kumma siisse teie üünd ussas
teie teedā kül ei ole vähannu, nink rõmuseate henda
lapajamatatta nink ausalikko Rõmuga, omma Ussu
saisen, Henge Õnnistust.

Ewangelium Simmoni Pätwäl. Jan. 15, 17.

Eddā lässe minna teid / et teise tōine tōist
armastate. Kui Ilm teid wihtap/ sis teedo
et nemmā minno enne teid om wihtanu. Kui
Ilmast ollesse. sis armastas ka Ilm omma;
est sest et teise Ilmast ei olle/ enge et minna teid
ilmast olle ärräwallitsenu / severtäst wihtap
ilm. Mõtlege se Sõnna päle/ mes minna
olle üttelnu: Sullane ei olle suremb om
essandat. Kui nemmā minno omma per-
nausani/sis sawa nemmā ka teid perräntu-
nu. Kui nemmā minno Sõnna omma pido-
nu/sis sawa nemmā ka teije (Sõnna) piddā.
Ent seddā sawa nemmā teile kit teggemā
minno nimme perräst/ et nemmā seddā
ei tunne/ ke minno om
lähhätnu.

♪ (O) ♪

Teije Issanda Jēsu Kristusse Kannataminne Koolminne / neljā Ewangelistē perrā üleskirjotetu.

Gut * magusa Leiwā Pühhā olli lähhün,
kutsutas Pasha ; Sis üttel Jēsus omme
riide wasta : Teije tijāte, et latte Pāivā
Pasha. Pühhā saap, nink se Innimisse Poig saap
antus Risti pāle putova.

* Greek Keele hapanematta.

Sis koggosima henda folko Kōrge. Preestri mä
jatundja nink Rahwa Wannamba, se Kōrge, P
Rotta, kumb kutsuti Ralwas, nink peijemā No
luitao nemmā Kawwalussega Jēsuži finniwö
nink ärrätappasse : Sest nemmā pelgstrā Rah
Ent nemmā ütsivā : Eimitte Pühhäl, et ütsile
minne Rahwa seān ei tösse.

Kui nūud Jēsus olli Petanian, Simmoni, se P
litõbbitse Roan, sis ast temmā mannu üts Maine,
üts Klaas selge nink ülli Kalli Mardi Oliga, nink
omurs se Klasi Katsik, nink Kallas seddā temmā P
Kui temmā Latvua man iste. Kui temmā Jüngre
mäjewā, sairva nemmā wiähltsej, nink ütsivā :
tarbis es om sesinane Hukkus ? Sest sesinane H
ivoimu ennāmb kui kolme sa Tengā eest sada ärräm
pint Waisille anrus. Nink nemmā nūrtisiva te
pāle.

Kui Jēsus seddā moist, sis üttel temmā neide v
Mets Murket tede teije selle Maiselle ? Temmā v

odd minnole tennu. Teil om illes Waisi teijeman,
ut cui teije tahhate, sis woide neile hääd tettä : Ent
nu ei olle teil mitte illes. Temmä om tennu, mes
mä om woinu / et temmä seddä Oli minno Jhho päle
fallanu, sis om temmä etie rühknu minno Jhho
idma, minnu Mattusseß. Tötesikult, minna ütle
sun üssile Armo Oppus saap juttusletus kige Gl-
aissen, saäl saap ka üsteldus, mes temmä om tennu,
mä Mälletusseß.

Ent Satanas olli lännu Juda sisse / kumb Wäär
ammelt kutsuti Iskariot, kumb oüi neide lattetdist kum-
prouust. Nink temmä läs nink pajat Körge Preesstre
Pänestega, et temmä reddä neile ärräannaß, nink
Mes teije mille tahhate anda, minna tahha teds-
tije Kätte sala ? Ent cui nemmä seddä tuliva, sis
neimmä töömsaß, nink ängsuvä tallé Kolmtüm-
Höppetülli. Nink temmä tout seddä. Nink toost
sani ets temmä Nouwwo / seddä neile ärräanda

eesmätsel maggusa Leivä Päiväl, kummal Passa-
mäss piddi rappetama, tuliva Jüngre JESUSSE
nu, nink üliviwä temmä vasta : Kohhes sinna tah-
te meije läme / nink walmistame sisse Passia Lam-
sirovä ? Nink temmä lähhät Peerit nink Jami,
mittel neide vasta : Minne Lina. Nink nätse, cui
nämmä sisse tullete, sis saap üts Innimine teise vasta
na, se kannap ütte We Krusi. Minne temmä perrä
kotta, kohhe temmä sisse lät, nink ütlege Koo Es-
sile : Oppetaja ütlep sisse : Minno Ulo om läh-
minna tahha sinno man Passia piddäda, omme
vaidega. Rus om se Hone kui minna omme Jüng-
rovi Passiat sülviwä ? Nink temmä saap teise nä-

ütmå sunrt ehhitetu Tarret: Såäl walmistake, nemmå latsiwå årrå, nink lōsisiwå nida, kui temm olli üttelnu. Nink nemmå walmistiwa Pässat.

Ent Oddangul tussi temmå, nink iste mahha, rats twisskummend Apostliit temmåga. Nink üttel neide roasta: Minna olle himmuga himmu seddå Pässat teijega súrowå / enne kui minna la. Sest minna ütle teile, et minna ei sa ennåmb sej senni kui se tåudetås Jummalä Rikkussen. Nink wöt Karrifikat, tånnås nink üttel: Wölké seddå, ninge gage henne sekkå. Sest minna ütle teile, et minna ennåmb fest Wina. Pu Wiljast soma, senni kui mala Rikkus tulley, senni Väivoni. kui minna wastfest sa soma teijega, minno Esså Rikkussen.

Nink kui nemmå olliwa sõnu, sel Øsel, kummå mä årräanti, sis wöt Issand JESUS Leibå, tånnå murs seddå, nink and neile Jüngrite nink üttel: sõge, se om minno Ibbho, kumb teije eest antas: telke minno Mälestusseß. Selsammal kombel näätmå ka Karrifikat, perråst Oddango sõmist, tånnå and neile/ nink üttel: Zoge kik se fisses. Gesinariik om se wastne kepping minno Werren, kumb te mitma eest årrävalletas, Pattu andisandmissesi. Då telke, nisaggede, kui teije seddå jode, minno Mälestusseß. Nink nemmå idivå fest kik.

Ent enne Pässja. Pühhå, kui JESUS tuus, et Tund olli tulnu, et temmå fest Ilmasti piddi Esså minnemå, dtse kui temmå Ommadsid siin Ilmarmas? Kanu, nida armast temmå neid Otsani. perråst Söödm Aliga (kui Kureat jo Juda, Söödla, Iskariotti Söämette olli andnu, et temmå årräannas:) Kui JESUS tuus, et Esså kik temmå

ndnu, nink et temmā Jummalast olli wālsjā lānnu,
 Jummalala mannu läz : Sis tössi temmā Sōdm-
 lüles / nink heit omme Reivid mahha, nink wōt
 e, nink keut henue ümbre. Perrāst walli temmā
 Pekki sisse nink naksī Jüngride Falgu mōskma,
 se Pöllega kuiwatama, kumb temmā ümbre olli
 nu. Sis tulli temmā Simmoni Peetri mannu.
 temmā üttel temmā wasta: Essand, sinna minno
 mōsset ? JEsus koste nink üttel temmā wasta:
 minna te, seddā ei tijā sinna nūud mitte, ent sinna
 seddā perrāst tedā sama. Peter üttel temmā wasta:
 vel ei peā sinna minno Falgu mōskma. JEsus ko-
 ne : Kui minna sinno ei sa mōskma, sis ei olle sul-
 minnoga. Simmon Peter üttel temmā wasta:
 eimitte ütsindā minno Falgu, enge ka Rāssi nink
 JEsus üttel tälle: Kā mōstu om, sel ei olle ens-
 waija, kui Falgu mōske, enge temmā om kohhalk
 . Nink teije ollete vuhta, ent eimitte kik. Gest
 tees kūl omma Ardaandjad, seperrāst üttel tem-
 teije ei olle kik vuhta.

temmā nūud neide Falgu olli mōsknu, sis wōt
 omme Reivid, iste jälle mahha, nink üttel neide
 : Kas teije tijāte, mes minna teile olle tennu
 kutsute minno Oppetajah nink Essandas. Nink
 teile digede sest minna olle se ka. Kui nūud minna,
 and nink Oppetaja, teije Falgu olle mōsknu, sis
 teile ka tōine tōise Falgu mōskma. Gest minna olle
 enkojo andnu, et teije ka nida tede kui minna teile
 nu. Tōttelikult, tōttelikult minna ütle teile:
 me ei olle suremb omma Essandat, ei ka Apostel
 kui se, kā reddā om lāhbātānu. Kui teije seddā
 sis ollete önsa, kui teije reddā tede. Minna ei ütle

mitte teist kigist. Minna tiså, kumbe minna olle
wallitsenu, enge et Kirri saas tåüdetus: Kå min
Leibå fööp, se sölkup minno Galguga. Minna üt-
nuüd, enne kui se sünnip, et, kui se sünnip, teije üt-
minna se olle. Töttelikult, töttelikult minna ütle:
Kå eåle seddå wastawöötap, seddå minna sa lähhå-
se wöötap, minno wasta, ent kå minno wasta w-
se wöötap seddå wasta, kå minno om lähhåtänu.

Kui JEsus seddå olli ütkelnu, sis saije temmå m-
likus Waimun, nink tunnist nink üttel: Tötteli-
töttelikult minna ütle teile, et üts teije feäst, kå min-
fööp, saap minno årråandma Måtse, minno Årde
Kässi om minnoga Lawwa påäl. Nink Jüngre
wåega kurwas, kaiwa töine töise våle, nink es tiså
kummast temmå ütles. Nink nemmå naksiva küssi-
må effi henne waijel, kes jálle neist oles, kå seddå sa-
gemå, nink naksiva üts töise perrå temmå wasta üt-
Issand, kas minna se olle? Nink töine: Kas min-
olle? Ent temmå koste nink üttel neide wasta: Üt-
katsdistlümnest, kå minnoga Lawwa fisse fastap,
minno årråandma. Innimisse Poig lät ful, nink
Mouw om petu/ nink temmåst om Kirjotetu, siseli
selle Innimisselle, kumma läbbi Innimisse Poig äm-
ras, temmål olles parremb, et sesamma Innim-
oles sundinu. Sis koste Judas, kå seddå årråand-
üttel: Rabbi, kas minna se olle? Temmå üttel ta-
wasta. Sinna ütlet seddå. Ent üts temmå Jü-
iste Lawwa man JEsusse lähhükessen, kumba J
armast, selle pilgut Summon Peter, et temmå viddi-
ma, kes se olnes kummast temmå üttel. Ent no
läänd hendå JEsusse Kenna neale, nink üttel ta-
wasta: Essand, kes se om? JEsus koste: Temm-

minna Pallakest sisse kasta nink anna. Nink temmā Pallakest sisse, nink and seddā Judalle Simmoni valie) Iscariotille. Nink se Pallakesse perrā läs mas temmā sisse. Sis üttel Jēsus temmā wasta: sa teet, seddā te peā. Ent seddā es tihā teāke neist, ja Lawwa man istewa, melles temmā seddā temmā üttel. Sest mōnne mótliva, et Judal Pung olli, s talle üttelnus: Osta / mes meile waja om Püh-Ehē, et temmā Waistille middāke annaß. Kui a nüud seddā Pallakest olli wötnu, sis lästtemmā maid wäljā: Nink se olli Õse.

Kui Judas olli wäljā lännu, sis tössi Riid neide les neist piddi surembaß petämā. Ent temmā üttel Rahwa Kunninga wallitsewa neide ülle, nink Wäggāwid kutsutas armolikkus. Ent teiже eimit; Enge se suremb teiже seān olgo kui noremb, nink mb kui Orrī.

Et kes om suremb? Kå Lawwa man istup, ehk kå? Es se, kå Lawwa man istup? Ent minna olle än, kui se, keā orsap. Ent teiже ollete ne, kumma mannu omma jánu minno Riusatussen. Nink sāe teile Kunning Rikkust, nida kui minno Essa om sāadnu, et teiже peāte sōmā nink joma minus pa pāäl, minno Rikkussen, nink istma Jārgi pāäl, undma neid kātviistikum mend Israeli Eulku.

Üttel Jēsus, nüud om se Jumisise Voig ärrdu, nink Jummal om ärräselletetu temmā sissen. Jummal temmā sissen om ärräselletetu, sis saap ka mal teddā hennu sissen ärräselletämā, nink saap teddā ärräselletämā. Latsekesse, minna olle weel weidi teiже man. Teiже sade minno ohma, nink õtse kui Judaliste wasta ülli: Kohhe minna lä, sinuā ei

woi teiie mitte tulla; Nida ütle minna nüud la
Wastset Råsku anna minna teile, et teiie töive töist ar-
state, nida kui minna teid olle armastanu, et teiie la
töist armastate. Sest sawa kik tundma, et teiie mi-
Jüngre ollete kui teil Armo töine töise waijel om.

Simon Peter üttel temmå vasta: Essand, koh-
sinna läät? JESUS koste talle, kohhe minna lä, siin-
woi sinna nüud minno perrå tulla, ent perräst saat si-
minno perrå tullemä. Peter üttel temmå vasta: Ess-
melles minna nüud ei woi sinno perrå minnå? Ma-
kahha omma Ello sinno eest tättå. JESUS koste si-
Ginna tahhat omma Ello minno eest jättå? Simm-
Simmon, nätse, Satanas om teid püüdnü segla-
Nisko. Ent minna olle sinno eest pallenu, et sinno U-
rä es loppes. Nink kui sinna hendå útskord ollet üm-
ländnu, sis linnitå omme Bellitsid. Ent temmå
talle: Essand, minna olle walmis, sinnoga Wangi
Surma minnemå. Ent temmå üttel: Töttelit
töttelilkult minna ütle sulle, Peter, Killas ei sa täde
mitte kiegma, enne kui sinna kolmkord ollet árråsa-
hendå minno tundmat. Nink temmå üttel neile:
minna teid olle lähhåtånu Punga nink Paunata,
Rångåtå, kas teile edle middåle om pudunu? Ent
må ütliwå: Ei middåle. Sis üttel temmå neile:
nüud, sel Punga om, se wötle, felsammal comb
Pauna. Nink sel ei olle, se mûge árrå omma Gårki,
ostle Môla. Sest minna ütle teile, et la seddå weel-
no küllen peáp läüdetämå, mes kirjotet om: Et
om Kurlateggiidi sellå arwatu. Sest sel, mes mi-
om (kirjotetu,) om Ots. Ent nemmå ütliwå:
sand, nätse, sin om lag Môla. Ent temmå üttel:
Meld om kül,

I.

Jul kui nemmā Kittusse kauso otsiwa laulnu, sis läk
 Jēsus wäljā omma kombe perrā üle Kidromi Jō,
 Māe mannu. Nink temmā Jüngre lätsiwa la tem-
 perrā. Sis üttel Jēsus neide vasta: Selsinatsel
 sade teiже hendā kik minnust pahhandama. Sest
 et om: Minna sa Karjust lõmā, nink Karja Lamba
 ärrapillatus; Ent kui minna olle ülles tōsnu, sis
 a minna teiже ette minnā Kalilea Male. Ent Peter
 et, nink üttel temmā vasta: Kui nemmā ka hendā
 minnust faissi pahhandama, siiski ei tahha minna hendā
 pahhandada. Jēsus üttel temmā vasta: Edtte-
 mit, minna ülle sulle: Täkambā selsinatsel Hōl, enne
 killas katkord kirrep, saat sinna minno kolmkord
 algma. Ent temmā üttel veel päleke: Kui minna
 inoga peās ärrikoolma, sis ei tahha minna sinno
 ärträfassata. Nida ütlitwā ka kik Jüngre. Sis
 Jēsus neidega ütte Moisa mannu, se kutsuti Ketse-
 t, sādāl olli üts Aid, sinnā läk temmā sisse, nink tem-
 Jüngre. Ent Judas, kā teddā ärrä and, teeska seddā
 ; Sest Jēsus tulli sinnā saggede tollo omme
 stidega. Sis üttel Jēsus omme Jüngride vasta:
 sisā, senni kui minna sinnā lä nink Palvust peā.
 lemma wōt hennega Peetrut, Zakkabit nink Jani,
 lots Zebedeusse Poiga, nink ualji murretama, wār-
 nā nink wabbisema. Nink temmā üttel neide vasta:
 no Heng om wādega murrelik, ammal Surmani:
 sijā, nink valvole minno ga. Pallege, et teiже Kiu-
 sisse ei sobhu. Nink temmā taggasī neist ärrä läb-
 kitoovi-laffengo maad, nink satte Pölkviile mahha
 a Valge päle, Ma päle/ nink palvel, et, kui se wois
 se Eund temmāst mõda lääb, nink üttel: Abba,

Ihsá, sinna wotit kik tettá, wóttia seddá Karrifikat minn árrá. Ent sisli, árrá sündlo mitte mes minna ta-
lengé mes sinna tahhat. Minn temmá tulli omme Ju-
ride mannu, nink lóis neid maggawat, nink üttel Pe-
wasta : Simmon, kas sinna makkat? Es sinna ló-
ütte Tundi minnoga waltwa? Walvole, nink palleg-
teihe Kiustusse sisle ei johbu. Waim om kúl ussin,
Lihha om nörk. Töist kórra láts temmá jálle sin-
passe nink üttel : Minno Essá, kui se Karrík ei wot min-
ná minnust, kui ma teddá ei jo, sis sündlo sinno T
minne. Nink temmá tulli nink lóis neid jálle maggan-
fest neide Silmá oliwa rassed, nink nemmá es tijá,
nemmá tálle kostiwo. Nink temmá ját neid, nink
jálle, niul palvel kolmat kórra, nink pajat ueldsam-
Sónnu, nink üttel : Essá, kui sa tahhat, sis wóttia
Karrifikat minnust árrá. Sisli árrásündlo minno T
minne, enge sianno.

Ent uts Engel Tairvast náut hendá temmále nink
nit teddá, Minn kui temmá Surma Háddán olli
passe temmá kängembaste. Ent temmá Higgi olli
Werke pissara, ne satterwa Ma pále.

Niul temmá tössi utses Paltwussest nink tulli om
Kungriide mannu, nink lóis neid maggawat Murre
rást. Niul temmá üttel neide wassta : Make niuid ne-
nink hengále. Mes teihe makkate? Kúl sa jo. Nátse
Tund om tulnu, nink Innimisse Voig antas árrá pa-
tahide Rátte. Touske ülles, läklem árrá. Nátse, min-
Keráandja om läshün. Pallege, et teihe Kiustusse si-
ei johbu.

Nink seddámaid, kui temmá weel pajat, nátse, sis tu-
Judas, uts neist Ratstööskümnest, kui temmá niuid ho-
me perra ohi wótnu Huska nink Gullasid Körge. P

nink Wariserist, nink Kirjatundjist nink Banngmo-
st, nink káowwe neide een, nink tulli sinná Tárwa-
juunle, Lühte, Möku nink Nuijega. Ent se, ká teddå árrå-
nd / olli neile Tähhe andnu nink üttelnu : Kummale
minna sa Suud andma, se om sesamma. Haarke teddå
nui, nink weddåge teddå kóowwaste. Kui nüüd JÉsus
es eik, mes temmå pále saash tullema, sis láh temmå wåls-
a nink üskel neide waasta : Reddås teije otsite ? Nemmå
sisiva fälle : JÉsus Maatsarettist. JÉsus üttel neile-
Minna olle se. Ent Judas, ká teddå árråand, sais ka
neide seán. Kui nüüd JÉsus neile üttel : Minna olle
sis taggasiva nemmå taggasí nink sattewa Wale.
Sis kússe temmå neile jálle : Reddås teije otsite : Ent
nemmå útliwå : JÉsus Maatsarettist. JÉsus koste :
Minna olle teile úttesnu, hendl se ollewat. Kui teije nüüd
minno otsite, sis laske neid minnå. Et se Sónna rådetussh-
saash, mes temmå olli üttelnu : Minna ei olle neist ked-
ike árråkaotanu, kumbe finna mülle olle et andnu.

Nink Judas láhhuni JÉsusse mannu, temmåle Suud
andma, nink seddåmaid ast temmå temmå mannu,
nink üttel : Terre / Rabbi, nink and temmåle Suud.
Ent JÉsus üttel temmå waasta : Söbber, melles finna
ollet ? Judas, kas finna Suandmissiga Innimisse
voiga árrånnat ? Sis astsiwa nemmå mannu, heidis
käe JÉsusse külge nink roöttiwa teddå kumi.

Ent kui ne, kumma temmå man olliwa, näiwå mes
hål sundi, sis útliwå nemmå temmå waasta : Essand/
as peáme Mögaga sekka lómå ? Sis olli Simmonil
Peetril Möök, nink temmå tömmas seddå wålså, nink
olle Körge-Preestri Sullaast, nink raggi temmå hä Kör-
ga árrå. Ent sel Sulla sel olli Nimmimalkus. Ent
JÉsus koste nink üttel : Játke senni mani, nink üttel
Peetri

Veetri wasta : Hristå omma Mödd Tuppe. Sest i
 kumma Möla wötrwa, peåwå läbbi Möga hukka sa
 Ehle las sinna möslet, et minna es wois parhella om
 Essä vallesda, et temmå mulle lähhåtåf ennåmb,
 taiktbistkummend Legioni Englid ? Es minna peå sed
 Karrifikat soma, kumba mulle Essä om andnu ? Ent lo
 Kirri saas tåüdetus ? Se peåp nida sündimå. N
 temmå put temmå Körva, nink teggi teddå terveß.

Selsammal Tunnil üttel JESUS neide Körge Pri
 stre nink Jummalä Koja Vämeeste nink Wannamba
 wasta, kumma temmå påle tulliwa : Teise ollete
 Möödoli påle wåljå tulnu, Möku nink Kuije ga, min
 linnitöötma. Minna olle jo eggå Pairo teise man iis
 nink oppetatu Jummalä Koan, nink teise ei olle
 minno påle wåljå kunitänu. Ent se om teise Tund n
 Pimedusse Woimus, et Kirri saas tåüdetus. Ent
 om eik sündimu, et Prohvetet Kirju piddi tåüdetam
 Sis jättiwa teddå eik Jüngre mahha nink lätsirvå po
 ko. Nink ûts Pois läts temmå perrå, se olli linnan
 Reiwaga kattetu palja Abho våål. Nink Poissi wöltti
 teddå kinni. Ent temmå jät seddå Reiwest mahha, na
 paggesi paljalt neide Kåest årrå.

2.

Ent se Hult nink üllem b Vämes nink Judaliste Si
 glase wölttiwa JESUST nink leüdiwå teddå kinni. Nu
 nemmå weijewå teddå eesmålt Hannasse mannu. Et
 temmå olli Kaiwasse Äli, kumb olli tolsammal Aljastaid
 Körge Preester. Ent Kaiwas olli se, lä Judaliste
 Mourwo and, et hä olleh, ütte Jumimist årrähukka
 Rahwa eesti. Nink nemmå weiwå teddå se Körge Pre
 estri Kaiwa mannu, kohhe eik Körge Preestre nink Kir
 Tundja nink Wannamba olliva tolko tulnu. En

Õnimoni Peter káwwe káwwest JESUSSE perrá, nink se
 ine Júnger, ammak Körge Preestri Rotta. Ent se-
 imma Júnger olli sel Körge Preestril tutwa, nink lág
 Esussega Körge Preestri Rotta. Ent Peter sais wál-
 in Usse een. Sis láts se tóine Júnger wálså, ká Körge
 preestriga tutwa olli, nink kónnel Usse Hoidjaga, nink
 veise Peetrit sisse. Ent Sullase nink Orja saisiwa, nink
 siwa Hútse Euld temmu lesset Rotta, et Kúlm olli, nink
 lessiliwå. Ent Peter sais ká neide seán nink peestli, et
 imma seddå Oisa næch. Ent Körge Preestri Mäntsil,
 Usse Hoidja, någgt Peetrit Walge man iširvat, nink
 seddå peestlewåt, nink kaise kót temmå påle nink üttelz
 nink sinnake ollit se JESUSSEGA Kalileast? Es sinna la
 sesinatse Innimisse Jüngrid? Ent temmå fallas tile
 , nink üttel: Maine, minna ei olle mitte, minna ei
 ne teddå, ei tijå ká mes sinna útlet. Sis kússe Körge-
 reester JESUSSEST temmå Jüngride perrást, nink temmå
 puss: perrást. JESUS koste tálle: Minna olle atwo-
 ast kónnelnu selle Ilmale: Minna olle illes oppetanu
 erkun nink Zummala Koan, kohhe kík Judalisse kolto
 terva, nink fallajan ei olle minna middóke pajatanu.
 Es fa mult kússit? Kússi neist, kumma omma kuulnu,
 es minna ueile olle pajatanu. Mátse ne teedwå, mes
 minna olle üttelnu. Ent kui temmå seddå üttel, sis and
 Sullasist, ká sáál man sais, JESUSSelle Kámblet,
 üttel: Midás sinna Körge Preestrille festai? JESUSS
 koste tálle: Kui minna kurjaste olle pajatanu, sis
 minista seddå kurjas; Ent kui ma digede olle üttelnu,
 es fa minno lööt? Hannas olli teddå lähhátamu kín-
 leudelu se Körge Preestri Kaima mannu. Ent Simo-
 non Peter sais, nink peestli, Nink Üri perrást, perrást
 üttel árrásalgmist, kui temmå wálså Usaida láz, kírg
 Rillad.

Riklas. Nink ûts töine Mântsik näggi teedâ, nink no
jâlle neide wasta ütlemâ, kumma sâäl saisiwa: Sejna
vlli ka se JESUSSEGAGA Nazarettist. Sis ütlivâ nem
temmâ wasta. Es sinna ka olle ûts temmâ Jüngi
Nink ûts töine üttel: Sinna ollet ka neist. Nink te
mâ sallas jâlle, nink wand påleke/ nink üttel: Innim
ne, minna ei olle, minna ei tunne seddâ Innimist. Nu
ütte üri perrâst, lähhûd Unni Aiga Wahhet, sis im
seddâ ûts töine, neidega / kumma sâäl man saisiwa, nu
üttel: Töötelikkult sinna ollet ka neist, sest sinna oho
Kâilea Ma Mees/ nink sunno Keel teep sunno awwala
tuß. Sis üttel ûts Körge Preestri Sulaasist, se Hôv
lanne, lenk Körwâ Peter årrâ raggi; Es minna juu
nâe temmâga Aljan? Sis nalsi temmâ mæega needma
nink hendâ årrâwandma: Minna ei tunne seddâ Inn
mist kummast telje ülete. Nink seddâmaid, kui emm
weel kõunel, lirg Riklas töist puhku. Nink Jissand lâan
hendâ ümbre nink kaije Peetri påle. Sis tulli Peet
meelde JESUSSE Sônnâ, kui temmâ temmâ wasta üttel
Enne kui Riklas katzford kirrep, saat sinna minno kolm
ford årrâsalgma. Nink temmâ lâz wâlhâ, nink ilha
losaste.

Ent Körge Preestre nink Wannamba, nink kogond
Guur Kohhus, otsewa Wôls, Tunnistusi JESUSSE no
sta, et nemmâ teedâ Surmale awvitasse, nink es lôwma
üttele. Nink ehl kül paljo Wôls Tunnistaid ette a
siwa, es lôwma nemmâ middâke, sest neide Tunnistusi
es sunni ütte. Ent nimâte tössiwa ülles nink asisiwa ette
rats Wôls Tunnistajat, nink anniwa Wôls Tunn
istusi temmâ roa sta, nink ütsirvâ; Meije olleme koulu
tedâ ütlemât: Minna woi nink tahha Jummalâ Kot
ta, kumb Kättega om tetti, muhha kihu, nink kolmel
Pâivâl

õiväl töist ülles tettä, kumb ei olle Kättega tettu:
 nink nidake es sunni neide Tunnistusse ütte. Nink Rör-
 Preester tössi ülles neide keskette, küsses. JESUSSEL nink
 sel: Es sinna middäke kosta se päle, mes nesinatse sin-
 wasla tunnistava? Ent JESUS järele waik, nink es
 ka middäke. Sis küsses temmält Rörge. Preester jälle,
 et üttel temmä vasta: Kas sinna ollet Kristus, Rör-
 tittetu Poig? Minna wannuta sinno ärrä ellewā
 mimala man, et sinna meile ütlet, kas sinna ollet Kri-
 stus, Jummalala Poig. JESUS üttel temmä vasta: Siin-
 ütlet seddā, minna olle. Sisli ütle minna teile: Sest
 sade teise näggemä Innimisse Poiga istvat Wae-
 bil Rael nink tullevat Taitva Pilwin. Sis kust Rör-
 Preester omme Reivid katsik, nink üttel: Temmä
 Jummalat testanu. Mes om meil ennämb Tanni-
 sid waja? Mätse parhella ollete temmä Jummalala
 testust kuulnu. Mes teil tutta? Ent nemmä moistiwa
 sedä kik Surmaga wölgö ollewat, nink ütlirwā: Tem-
 om Surmaga wölgö. Ent ne Mihhe, lumma JESU-
 si finni peisewā/ nägotiwa/ seddā, nink sulgsiwa temmä
 valgette, nink anniva talle Rämblid. Ent mõnne katis-
 seddā finni, nink ibiwa temmä Valget, ehi ärräüllkult
 ullase, nink ütlirwā: Moista meile ärrä, Kristus, kes
 om, kā sinno ibiye? Nink mitto muid Teotussi pajati-
 ja nemmä temmä vasta.
 Ent kui Hommung olli sanu/ sis tulliwa kollo Rörge-
 Preester nink Kirjatundja nink Rahva Bannambo,
 et kogonna Suur-Kohhus, nink peisewā Mourwo
 nka JESUST, et nemmä seddā ärräsurmasse, nink ütlirwā
 oodah omma Sure-Kohto este, nink ütlirwā: Kas sinna
 kui Kristus? Ütle meile. Ent temmä üttel neide vasta:
 kui minna teile ütle, sis ei ussu teije. Ent kui ma teist la-
 füssi,

küssi, sis ei koste teise mulle, nink ei lasse ka minnu walla
 Sest sani saap se Jummisse Poig ollema istman Ju-
 mala Wåe håål Polel. Ent nemmå útlitwålik :
 sinna sis ollet Jummalu Poig? Temmå üttel neide
 sta: Teije ütlete (seddå,) fest minna olle. Ent nem-
 útlitwå : Mes meil ennåmb Eunnistust walja e
 meije olleme essi kuulnu temmå Suust.

3.

Nink lik neide Husk tössi ülles, nink leüdiwå Jesu-
 liani, niuk weiwå teddå Kairva mant Kohio Ko-
 te, nink anniwa teddå árrå Ma Wallitseja, Pontsiu
 Pilatusse Råtte. Ent se olli warra. Kui Judas sedi
 näggi, kå teddå olli árråandnu et temmå sainje Gurma
 sunnitus, sis labhetse temmå seddå, nink tvijs jålle no
 kolmkümmend Höppelülli Körge. Preestre nink Wo-
 nambide Råtte, nink üttel : Minna olle Pattu tem-
 et ma wagga Werd olle árråandnu. Ent nemmå útlit-
 wå : Mes meije fest holime? Se eest kaine sinna. Ni-
 temmå heid neid Höppelülli Jummalu Kotta, tago
 árrå, läh nink poos hendå essi ülles. Nink temmå
 kessest katske lahkuu, nink lik temmå Soliko omma wå-
 puistetu. Ent Körge Preestre wöditiva neid Höppeli
 nink útlitwå : Neid ei sunni Jummalu Kristo heitü/
 se om Werre Hind. Ent nemmå peidwå Nouwo no-
 vistiva se eest ütte Potseppå Nurme, Wödrille Matru-
 Paigash. Nink se om tedå sanu ligille, kumma Jeru-
 lemmin ellåtwå, nida et sesamma Pöld neide omma Ko-
 kutsutas Akeldama, se om Werre Pöld, ráåmbå Vi-
 wåni. Sis om ráüdetu mes ütteld om läbbi Jerem-
 se Prowesti, kumb.útley : Nemmå omma wötnu koh-
 kümmend Höppelülli, se kallib arwatu Hindu, kum-
 nemmå arwisiwa Israeli Latsist, nink omma seddå aud-

e Potseppā Nurme eest, kui minnole Issand om läst.
 Ent Jüdalisse es lää essi mitte Kohta Kotta, et nem-
 les saas ärräpureketus, enge et nemmā Passat sõõsse.
 Is läk Pilatus wäljā, neide mannu nink üttel: Mes
 se Jünimisse pâle kaibate & Nemmā kostsiwa nink
 mā temmā vasta: Kui sesinane es olles Kurjatego-
 ã, meihe es olles teedā sulle mitte ärräändnu. Sis
 Pilatus neide vasta: Wötle teije teedā, nink sund-
 leddā omma Sädusse perrā. Sis ütliwā Jüdalisse
 mā vasta: Meil ei olle lubba peddāke ärrätappa, et
 sisse Sõnna saas täudetus, kumba temmā üttel täh-
 ndäden, mes Surma temmā saas koolma. Nink Kör-
 Preestre nink Wannamba maksiva palso temmā pâle
 ibama, t:ink ütliwā: Seddā lõrwâme, Rahwas-
 läckändwât, nink keel wât Keistrille Tatsinat anda,
 it ütlevât, hendâ Kristust Kunninga ollewat. Sis
 Pilatus jâlle Kohta Kotta, nink heikas JEsust, kusse
 amält nink üttel temmā vasta: Kas sinna ollet Jüda-
 se Kunningas? JEsus sais temmā een nink kostie tem-
 ple: Kas sinna seddā hennesest essi ület, ehk kas sulle
 minnust omma üiteluu? Pilatus kostie: Kas miu-
 olle Jüdalinne? Sinno Rahwas nink Körge: Preest-
 omma finno minnole ärräändnu. Mes sa ollet ten-
 ? JEsus kostie: Minno Rikkus ei olle mitte fest Il-
 mast, kui minno Rikkus fest Ilmast olles, minno Sullase
 kesse se ülle, et minna es saas Jüdalistile ärrääntus.
 Et nüüd ei olle minno Rikkus siist mitte. Pilatus üttel
 mā vasta: Sis ollet sinna pîsti Kunningas? JEs-
 kostie: Sinna ütlet seddā fest minna olle Kunningas.
 minna olle sepperäst sündimü / nink sepperäst Ilma sisse
 nu, et minna Töötelle Tunnijust annas. Kå Tööt-
 om, se kusep minno Håald. Pilatus üttel temmā
 L wasta:

wasta: Mes om Tötte & Mink luit temmå seddå o
telnu, sis läz temmå jálle wålja Judaliste manu
üttel neide wasta: Minna ei löwva ütteke Südå te
påál. Mink luit temmå påle kaivari Körge. Pre
nink Bantambist, sis es kosta temmå middåke.
Pilatus kusse temmålt jálle nink üttel: Es finna m
ke kosta? Måtse, mes suurt (Asia) nemmå finno
tunnistawa / es finna kule? Mink temmå es kost
måle ennåmb ütteke Sónna, kida et ka Ma. Wal
seddå wæga Imities pand. Ent nemmå alwa på
ütsiwå: Temmå ajap ülles Rahwast, oppeten
Roggona Juda Ma, nink om naikanu Kalilea I
fenni Mani. Ent luit Pilatus Kalilea Maad kus
kusse temmå, kos se Innimenne Kalilealinne pido
ma? Mink luit temmå tedå saije, et temmå, Her
Wallitsusse alt olli, sis lähhåt temmå teddå He
mannu, kå ka neilsammul Páivil Jerusalemm
Ent luit Herodes JEsust näggi, sis saije temmå
röömsash: Gest temmå taht teddå to häääl Melel o
nättä, gest temmå olli paljo temmåst kuulnu, nink ta
loot ütte Tähhe temmåst nättä siundiwåt. Mink k
kusse temmålt mõnd Asia, ent temmå es kosta tåll
dåke. Ent Körge. Preestre nink Kirjatuidsa salsiw
laibsiwa kangleste temmå påle. Ent Herodes
Sdameestega teut nink willitelli teddå, nink pand
Reitwast temmå Sålgå, nink lähhåt teddå jálle
tusse mannu, tol Páivál saiva Pilatus nink Ho
tõine töisega Sôbraš: Gest enne olli neil töine p
Wihha.

Ent Pilatus kus kollo Körge. Preestrid nink Pil
nink Rahwast, nink üttel neide wasta: Teiße ollele
Suumist minne mannu tonu, luit Rahwa Arråtå

nātse; minna olle teddā teise een kullelmu / nink ei
üttele Sūdā se Innimisse pāl, mes teise temmā
vibate: Ei ka Herodes. Sest minna olle teid tem-
annu lāhhātānu, nink nātse, middāke ei olle temmā
istet, mes Surma wārt om. Seperrāst tahha
teddā kariista nink wallale laske.

Pühā Ajal piddi Ma-Wallitseja Wisi perrāst
ale ütte Wangi wallale laskma, kumba nemmā
i. Ent temmāl olli sis ûts eßiārrāne Wang, ûts
teggijā nink Röwel, se kutsuti Parrabas, kā Mās-
sa olli Wangi. Torni heidetu, kumma Māssāmis-
umb Linan tössi, ütte olliva árrārōwmu. Nink
as tānnit nink nātse pallema, et temmā neile tees-
ti temmā illes olli (stennu.) Nink kui nemmā koont
sis fosse neile Pilatus: Teil om Wiis, et minna
te wallale lasse Pasha Pühāl, kumba es teise tah-
minna teile wallale lasse? Parrabast eh! JEsust,
Judaliste Kunningat, kumb kutsutas Kristus;
emmā teeskul, et Körge-Preestre teddā Radbenhest
árrāandnu. Nink kui temmā Kohto-Järge pāl
lāhhāt temmā Emmānd temmā mannu nink ût-
sul árrā olgo middāke teggemist sesinatse Digega:
olle tāambā Unnen palvo temmā perrāst kannas.
Ent Körge-Preestre nink Wannamba anniwa-
wo nink lihhotiwa Rahvast, et nemmā piddimā
ba perrāst pallema / nink JEsust ártahukkama-
ste Ma-Wallitseja nink üttel neide wasta: Kum-
me tahhate neisi kattest, et minna teile peā wallale
? Sis tānnit kik se Hult, nink üttel: Halka teddā
nink lasse, melle Parrabast wallale. Sis tānnit
jäalle neide wasta, nink taht JEsust wallale laske
tel; Mes peā minna sis teggemā JEsussegas

Kumb kutsutas Kristus? Ent nemmā tānnitivā ja
 Po teddā Risti. Ent temmā üttel kolmat puhku m
 vasta: Mes temmā sis kurja tennu? Minna et lõ
 üttele Surma Sūdā temmā pāäl: Sevrrāst ta
 minna teddā karrista nink wallale laske. Ent nemmā t
 nitivā weel ennāmb nink ütliwā: Po teddā Risti.
 nemmā aiwa pāle sure Tānnitāmissega, nink pal
 teddā Risti puuvva. Nink neide nink Kōrge. Pre
 Hölli wōt Woinust. Sis wōt Pilatus JESUSSE
 pes teddā. Ent Ma. Wallitseja Svamihhe weiwā te
 Kohto Kotta, nink kutsiva seddā koggoni Hulka to
 Nink nemmā tömbsiwa temmā Reivid temmā p
 ärrā, nink pannirva ütte Purpuri Māntlit temmā u
 nink polmitsiwa ütte Orjawitsa Mannikut, nink
 niwa seddā temmā Pāhhā, nink anniwa ütte Pi
 temmāhā Rātte, nink kummardiwa omma Pōl
 temmā een, nink willitelliwā teddā, nink naksiva
 kerwitāmā, nink ütliwā: Terre, Judalisse Kunnin
 nink anniwa talle Kāmblid, nink sūlgisiwā temmā p
 nink wōttiwa seddā Pilliroga, nink ldiwā se ga te
 Pā pāle, satterwa Pōlvile mahha nink kummard
 seddā. Sis läts Pilatus sāsse wālsā nink üttel m
 vasta: Mātse, minna weā teddā teile wāljā, et teile
 nete, et minna üttele Sūdā temmā pāäl ei lōwivā D
 ulli JESUS wāljā nink land seddā Orjawitsa Man
 nink Purpuri Reiwast. Nink Pilatus üttel neide w
 Mātse, mārāne Inni minne. Kui nuūd Kōrge. Pre
 nink Sullase teddā näijewā, sis tānnitivā nemmā
 ütliwā: Po Risti, po Risti. Pilatus üttel neide w
 Wōtke teije teddā nink poge tedda Risti: Gest m
 ei lōwivā temmā pāäl Sūdā. Judalisse kotsiwa t
 Meil om Sādeus, nink meise Sādusse perrā peáp ten
 god

olma, sest temmā om hendā essi Iumimala Vojas tenu
 Kui nūud Pilatus seddā Sõnna kuuld, sis pelsas
 mā veel ennāmbest, nink läk jásse Kohto Rotta, nink
 sel JEsusse vasta : Kustas sa ollet ? Ent JEsus es
 nā tālle Rostust. Sis üttel Pilatus temmā vasta:
 sinna lõonnele minnoga ? Es sinna tihā, et mul Wois
 om sinno Risti puuvva, nink Woimus om sinno
 vallale laske ? JEsus koste : Sul es olles üttele Wois
 last minno ülle, kui se sulle üllerovast es olles antu : Se-
 räst om sel / kā minno sinnole om ärrāandnu, suremb
 at. Sest Aljast ož Pilatus teddā wallale laske. Ent
 übalisse tānniirvā nink ütlimā : Kui sinna seddā val-
 klasset sis et olle sinna Keisri Sõbber mitte. Kā hendā
 runningas teep, se om Keisri vasta. Kui nūud Pilu-
 seddā Sõnna kuuld, sis weise temmā JEsust vâljā,
 mitte Kohto. Järge våle, tohhe Paika, kumb kutsutas
 vori Pörmänd, ent Heebrea Keel Rabbata. Ent se
 Vasia Wamitsamisse Väin, lähhüd kuendel Tun-
 : Nink temmā üttel Jadaliste vasta : Matse / teije
 unningas. Ent nemmā tānnitivā : Urrā, ärrā, po-
 vā Risti. Pilatus üttel neide vasta : Teije Kunni-
 ped minna Risti lõmā ? Kõrges Preestre kostiwas
 si ei olle Runningat, kui Keiser.
 Ent Kui Pilatus näggi, et temmā mäddake es mot-
 ita, enge et paljo suremb, Kärrä saige, sis mõttel tem-
 Rahva Mele perräst tetta, nink moist Kohhut, et
 Pallemiinne piddi sundimā, Bot Wet, nink mõjč
 me Rässi Rahva een, nink üttel : Minna olle ilmsüta
 katse * Va Werrest. Teije sade näggemā.

* Grechtl. Keel : õigeda.

Sis koste kik Rahwas nink üttel : Temmā Werri
 lo meije nink meije laste våle. Sis last temmā neile

Parrabast wallase, kā Māssemisse nink Rööwimisse
räst olli Wangi Torni heidetu, kumba nemmā vallo
ent JESUST, kui temmā tuddā olli pesniu, and temmā
neide Mele-Wallusselle, et tuddā Risti Külge pidi
dāmā.

4.

Sis wöltiwa Sđamihhe JESUST, tömbsiwa
Purpuri Reiwest temmā Såljast árrā, nink pa
wa tålle temmā omme Reiwid Sålga nink weiwa
wålja, et nemmā tuddā Risti påle poodse; Nink te
land omma Risti. Nink kui nemmā våljå latsiwa
siwå nemmā ütte mōdā minnejät Innimist Kur
Nimmega Simmon, kā Nuronest tulli, Aleksandri
Kuhvi Esså; Seddā suudsiwa nemmā wåggisi, et
mā temmā Risti kannash, nink panniwa seddā Risti
mā påle, et temmā seddā JESUSSE perrā kannash.
Suur Hulk Rahwest nink Maisi láz temmā perrā;
Laibsiwa nink ilsiwa tuddā. Ent JESUS käänd h
ümbre neide pole nink üttel: Jerusalemmi Tütre,
ille mitte minno, enge ille hendā essi, nink omme
Sest nätse, ne Peiwå tullewa, kummil nemmā
ütslemā: Onsa omma Suggutum'na, nink ne
kumma ei olle Jämale landnu, nink ne Rinna / kuu
ei olle immetánu. Sis sawa nemmā uakkama iijlo
Mälle mosta: Saddage meije påle. Nink mat
wasta: Kalle meid. Sest kui se torele Pule tettas/
Luivale tahhap sada? Ent kāz muud Kurjateggijät/
la temmaga våljå, árråhulkata.

Nink nemmā weddiwå tuddā sinnā Paika kumb
sutas Hääbreä Kelel Kolgata, se om árråselletetu:
Lae Asse. Sis anniwa nemmā tålle Üttiket ehk
Wina juupma, Sappiga seggåtu; nink kui temmā

sis es tahha temmā seddā mitte juurwa. Nink
 lõiwā tuddā Risti külge Kulgata Paiga pääl,
 kahk tõis Rõõmuli temmāga, ülle temmā hâle, nink
 kurrale Pole, ent JESUST keskette. Sis sai se Kirri
 detus, kumb ütlep: Temmā om Kurjateggijide sekkā
 watu. Ent se olli kolmande Tunni Ajal, kui nemmā
 Risti külge lõiwā. Ent JESUS üttel: Issä anna
 andis / seest nemmā ei tija mitte / mes nemmā
 eggewā. Nink Pilatus kirsut Päääl-Kirja, mes tem
 Suuž anti, nink paud seddā Risti Latva, ülle tem
 pää, temmā (Surma) Südā. Ent se olli kirjotet:
 Jesus Nazarettist Judaliste Runningas. Seddā
 Kirja luisewa valjo Judalissist, seest se Paik olli Lina läb
 iun, kum JESUST Risti podi. Nink se olli kirjotet Hee
 tea, Greka nink Laddina Keel. Sis ütsivā Judaliste
 Jorge. Preestre Pilatusse vasta: Ärrä kirjotago mitte:
 Judaliste Runningas, enge, et sesinane üttel: Minna
 Judaliste Runningas. Pilatus üttel: Mes ma
 kirjotanu, seddā olle ma kirjotana.

Rui nüüd Soamihhe JESUST olliva Risti külge nag
 anu, sis wöttiwa nemmā temmā Reiwid (nink teiivā
 Ossa, eggauttele Soamihhele Ossa) nink Särki:
 Ent se Särk olli umblematta, üllerwast läbbi nink läbbi
 petu. Sis ütsivā uemmā tõine tõise vasta: Äräle
 klem seddā mitte lauke, enge heitkem Liistko seperräsi,
 ne perrält temmā peáp ollema. Et se Kirri saab täude
 s, kumb ütlep: Nemmā omma minno Reiwid hennie
 ja jagganu, nink ülle minno Särgi omma uommā
 heitnu. Nink nemmā istiwa nink holdsiwa tuddā
 pää. Seddā teiivā nüüd ne Soamihhe. Nink Nah
 as saif nink kaije.

Ent JESUSSE Risti man sais temmā Erämä nink tem

må Emmå Sössar Maria Kleowa (Maine,) nink
zia Maddalena. Kui nuud JEsus omma Emmå
gi, nink seddå Jüngrit såål man saiswat, kumba tem
armast / sis hittel temmå omma Emmå wasta: Värt
Värtse sinno Poig. Perräst üttel temmå se Jün
wasta: Värtse / sinno Emmå. Nink sestsam
Tunnist wôt teddå se Jünger henne mannu. Ent
kumma mõdå lâtsivå, teotiwa teddå nink rappo
omma Pääd, nink ütsivå: Hui, kâ finna Jum
Kotia mahha kissut, nink teet teddå kõlmel Päätwäl
üles, arowita hendå essi. Kui, finna ollet Jummala Po
sis astu Kristi pâält mahha. Selsammal kõmbel in
tellivå teddå ka Körge Preestre henne waijel, fin
tundjide nink Wannambide nink Rahwaga, nink in
wå: Muid om temmå arowitanu, henda ei woi tem
arowitada. Kui temmå om Kristus/ Israeli Kunning
Jummala Akrâmaitsetu, sis arowitago temmå he
essi, nink aiske nuud Kristi pâält mahha, et meise nõ
nink ussume teddå. Temmå om Jummala pâle lo
se väitko teddå nuud. Kui temmå temmå Meleperräst
Sest temmå om üttelnu: Minna ote Jummala Po
Selsammal kõmbel willitellivå teddå ka ne Ro
kumna temmåga saiwa Kristi pâle podus, nink nõ
wa teddå. Ent ne Svâmihhe nägotiwa teddå ka,
wd mannu nink weiwä tâlle Ättiket, nink ütsimå.
finna ollet Judaliste Kunningas, sis arowita hendå ei

Ent ûts neist ülespodu Kurja teggijist teut teddå
üttel: Kui finna ollet Kristus, sis arowita hendå ei
meid. Ent töine koste, noom teddå nink üttel:
finna ei pelgå ka mitte Jummalat, punna sa sensam
Hukkatussen ollet? Nink meise olleme kûl Ötgusse
râlt; Sest meise same, mes meise Êd wâart om.

minnā ei olle middake Kuria tennu. Nink temmā üttel
 Esusse vasta: Issand, mōtle minno pāle, kui sinna om-
 Kirkusse sisse tullet. Nink JESUS üttel temmā vasta:
 Etelikule, minna ñele sulle, tāmbā saat sinna
 unoga Paradisi ollema. Nink kuendel Tunnit
 e Pimmedus ülle kogonna Ma, ammak üttesani Tun-
 ni. Nink Pāiv lāz pimmedāž. Nink üttesāminal
 tunil tānnit JESUS sure Hālega nink üttel: Eli / Eli
 ma sabah tan! Se om árrāselletetü: Minno
 mal/minno Jummal minkperrāst ollet sinna
 minno mahha jātnu? Ent mōnne, kumma sāál saisi-
 kui nemmā seddā kuliwa, ñtliwā: Se heikap Ellast.
 Perrāst seddā, kui JESUS tees, et kit jo olli tāudetu, et
 kui saaz tāudetus, sis üttel temmā: Minna jannone.
 Nink sinna olli Annum pantu tāus Attikel. Nink sed-
 aid jossé üts neide seäst, wōt ütte Pessā, nink tāut
 ñ Attilegā, nink pand Isopit se ümbre, nink pīst seddā
 Otsa, nink pāije seddā temmā Su ette, nink joost ted-
 nink üttel töistega: Ot las Iaija, kas Eltas tulley,
 ñdā mahha wōtma. Kui nūud JESUS seddā Attikel
 wōtnu, sis üttel temmā: Se om tāudetu. Nink
 minnā tennit jāsse sure Hālega nink üttel: Issä/ sinno
 ette anna minna omma Waimo. Nink kui tem-
 seddā olli üttelnu, sis uðrgut temmā Pāäd, nink heit
 ge árrā. Nink nātse, se eenpodarw Tel, (lige püh-
 abā Peiga een) Jummala Koan, kaksi lattest kaksi,
 mbāst Otsast, ammak allambahhe Otsa. Nink Ma-
 risi, nink Pae lahkswa üttest árrā, nink Hawwa aw-
 swa henda ülles, nink pa'jo Pühhide Jhho idssiwa
 s, kumma oiliwa maggani, nink lāthiwa ommist
 adust wāljā, perrāst temmā üllesiossemist, nink tussiwa
 hā Lina, nink hāudiwā henda mitmale.

Ent se Väimees, kā temmā kottal sais, nink no, kum temmā man olliwa, nink JESUSS hoisiva, kui nem naisewā, et temmā nida tānniten Henge heit, nink no wā seddā Ma Värrisemist, nink mes sāäl sündi, sis liwā nemmā mäega ärrā, nink lüttiwa Jummolat, ütlivā : Õttelikkult sessinane Inniminne om wa nink Jummala Poig olnu. Nink kik Rahwas, kum sāäl man olliwa, seddā kase man, kui nemmā näiwā sündi, sis lōiwā nemmā omma Rinna vasta / nink kud taggasī Ent kik temmā Tutva saisiwa kawo nink paljo Naisi, kumma Kalilea Maalt temmā po olliwa tulnu, nink kaiwa seddā. Neide seān olli Ma Maddalena, nink Maria, se wāiko Jakkabi nink Jo Emmā, nink Salome Zebedeusse Poige Emmā, kui ka olliwa temmā perrā tulnu, kui temma veel Ka Maal olli, nink teddā orjanu. Nink paljo maid olli, ma temmāga olliwa ülles tulnu Jerusalemit.

Ent Judalis, et ne Kehhā Pühbis Risti pāle es jõest et Walmistamisse Väivo olli, (jõest sesamma Pu Väivo olli suur) palsiwa Pilatus, et neide Luid pidid sama nink neid mahha wotama. Sis tulliwa C mihe, nink murdsiwa eestmātse nink tõise Luid, kā lissi temmāga Risti pāle olliwa podu. Ent kui ne JESUSSE mannu tulliwa, mink näiwā teddā so äred ollewat, sis es murra nemmā temmā Luid mitte. Üts neid Cöamibhi arwas Oaga temmā Külge, seddāmaid tulli Verri nink Wessi wäljā. Nink kādā om nānumi, se om seddā tunnistanu, nink temmā T nistus om tõisi : Nink sesamma tisáp, et temmā ütlep, et teise ussusse. Gest se om sündinu, et Kirri täudetus : Teise ei peā temmā Luud murdma. Taas ütlep töine Kirri : Nemmā sawa nāggemā, kumisse nemmā omma pistuu.

Ent perrāst kui Oddang olli sanu, (sest et se Walmis-
tämisse Väinö olli, kumb om se Eeu Pühhå) sis tulli Joes-
sep Arimatiast, Judaliste linaist, ùts rikkas Mees, ùts
quous Radi Essand / hä nink wagga Mees. (se es olle
mitte neide Nouw nink Ed perrālitnu) kā ka essi Jum-
mala Rikkust oot, fest temmā olli JEsusse Jünger, ent
Jallaja, Judaliste Pelio perrāst, se julgn nink läts sisse
Pilatusse mannu, nink palvel, et temmā JEsusse Rehhå
saah mahha wöltma. Ent Pil tus immeleki, et temmā
jo olli årråkoolnu, nink heigas seddā Väimeest, nink lässe
temmält / kas temmā jo ammo årråkoolnu: Nink kui
temmā seddā fest Vämihhest tedā saije, sis and temmā
JEsusse Rehhå Joseppille, nink läsk tålle seddā anda.
Nink Josep oot linnast Reivast. Sis tulli ka Nikode-
mus, (lä enne Hse JEsusse mannu olli tulnu,) nink idjje
leggåtu Mürkrät nink Aloet lähhüd sadda Nakla. Sis
vööttiwa nemmā JEsusse Rehhå, kumb mahha olli woe-
ri, nink mähksiwå seddā kalli puhta linnatse Reiva sisse,
käsi Rohtega, nida kui Judalissil Wiis om matta. Ent
on Paigan, kuu temmā Kisti päle podi, olli Aid, nink
Liia sissen wastne Haud, se olli Joseppi verrålt, kumba
emmā Pae sisse olli lašnu ragjoda, kumma sisse eale üt-
te es olle vantu. Sinnå panniwa nemmā JEsust,
Judaliste Walmistämisse Väinö perrāst, et suur Pühhå
räle tulli, nink se Haud lähhülessen olli. Nink nemmā
peritivå sure Kiwwi, se Hawwa Usse ette, nink lätsiwå
räle. Ent sääl olli Maria Maddalena, nink Maria Jo-
s, ne istsiwa se Hawwa wasla, ka mu Naise, kumma
JEsussega olliwa Kalileq Maalt tulnu, kaijewa seddā
lauda, kohhe nink kuitao temmā Rehhå mahha pantti.
Ent nemmā lätsiwå taggasj, nink walmistiwä kallist
lohto nink Galwi. Nink Pühhå Ajal olliwa nemmā
vait Säodusse perrā.

Ent

Ent tōisel Pāimvål, kumb om se Walmistamisse Pāimverrān, tulliwa Kōrge Preestri nink Warlseri Pilatumanni folko, nink ütlitvā : Essand, meile om Medel tulnu, et sesinane Petjā üttel, kui temmā weel ell: Minna tahha kolme Pāimvā verrāst ülles tousta. Seperat lässe seddā Hauda hoita kolmanda Pāimvāni, et temmā Jüngre Õse ei tulle, nink warra stava seddā árrā, nink ütlervā Dahrwale: Temmā om Koolssist üllesti õsmu, nink saap wimāne Pettus kurjembaß, kui eddimānne. Pilatus üttel neide masta : Tell om Hoidsid, minge maa hoidke, nida kui teije tisáte. Nemmā lātsiwa nink hoidiwa seddā Hauda Hoidjidega, nink panniwa se Kimpitsatiga kinni.

Heije Issanda Jēsusse Kristusse üllestošemissest nink Za- wa-Minnemissest / nink mes enne nink verrāst temmā Zaiba-Minne- missest om sündinu.

Kulli Suur, Pühhā olli mōda lännu, sis tulli Maria Maddalena nink se tōine Maria, kumb kutsutti Maria Jakabli, nink Salome, nink Johanna, nink neidega, ostsiwa nink walmistlawa kallist Rohito mō Salvi, et nemmā tullesse nink Jēsust woissasse sest Pühhā Ajal olliwa nemmā wail, Sādusse perrā. Ent si Pühhā Oddangul, kumb naaklap eesmātsel Māddo Pāimvål, tulli Maria Maddalena, nink se tōine Maria seddā Hauda laeme : Ent hommogult ülli warra, weel pimme olli, tulliwa nemmā Hawwa mannu.

Päiv tössi, nink kanniwa seddā Rohto, lumba nemmā
oliwa valmistanu.

Nink nätse, suur Ma-Wärriseminne sündi, seit Issanda Engel tulli Tairvast mahha, nink ast sinnā mannu,
nink verit ärä se Kiowi, Hawwa Usse eest, nink ist sinnā
pale. Nink temmā palge olli kui Wålk, nink temmā
Reivas walge kui Lumimi. Ent ne hoidja wärrisiwå
veljo perräst, nink saiwa ötse kui ollesse nemmā kolu.

Nink ne Naise ütliwå töine töist vasta: Res meise
Kiowi. Hawwa Usse eest äräveritap? Gest temmā
wæega suur. Nink nemmā kainva sinnā, nink näiwå,
se Kiowi olli Hawvast äräveritetu, nink lätsiwå
parowa sisse, nink es lörvwå Issanda JEsusse Rehhå
mitte. Sis joost Maria Maddalena sedda tedå andma.
Nink sündi, kui nemmā seperräst kätte Kalo pääl olliwa,
JEsusse Rehhå sääl es olle, nätse, sis saisiwa käs Meest
ide körval, vallostan Reivin. Ent kui nemmā pelg-
suis saiwa, nink Palget mahha kanniwa, sis ütliwå ne
he neide vasta: Mes teije otsite Ellawát Koohjide
un? Temmā ei olle sün, enge om üllestösnu. Mötlege
pale, kuitao temmā teile om pajatanu, kui temmā weel
alilea Maal olli, nink üttel: Et se Junimisse Voig veáp
räiantama patatside Innimiste Kätte, nink Risti
vama, nink kolmandel Päivwål üllestoustma. Nink
mommā mötliwa temmā Sönnu pale. Nink nemmā kå-
wå Hawwa mant taggas, nink kuluutiva seddā kie-
de ütteröistikumille, nink kigile muile, nink ütliwå sed-
Apostlike. Nink neide Kõonne olli neil tutta kui Sop-
nink nemmā es usju neid mitte. Ent kui Maria Mads-
lena nida joost, (kui ütteld om) sis tulli temmā Sim-
oni Peetri nink se rööse Jüngri mannu, lumba JEsus
tag, nink üttel neide vasta: Nemmā omma ESSAN-
bat

dat Hawwast árrávótnu, nink meise ei tijá mitte / koh
nemmá teddá omma pannu.

Sis láz Peter wáljá nink se tóine Júnger, nink tul
wa Hawwa mannu. Ent ne káž josiwa üttelisse, nink
tóine soost nobbedambaste ette kui Peter, nink tulli en
Hawwa mannu. Nink kui temmá sisse kummard,
náaggi temmá ne Linna maan ollewat; Ent fischi es
temmá sisse. Sis tulli Simmon Peter temmá per
nink láz Hawwa sisse, nink náaggi neid Linno maan o
wat. Nink se Rát, kumb temmá Vá páál elli olnu,
olle mitte Linno man maan, enge es si árrálde ütten Po
gan folko máhhitu. Sis láz ka se tóine Júnger sisse,
eesmált Hawwa mannu olli tulnu, nink náaggi sedi
nink us. Sest nemmá es moista weel Kirja, et tem
Kooli ist piddi üles tousma. Sis látsivá Júngre ju
tollo / nink Peter vand seddá henne man Immeß, m
elli sundinnu. Ent Maria sais wálján Hawwa een, m
it. Kui temmá nüud ik, sis kummard temmá Ham
sisse / nink náaggi káž Englil walgen Neiwin isiwat,
páhhitsen, nink tóist jallutsin / kohhe JEsusse Kehhá
pantu. Nink nemmá ütsivá temmá wasta: Na
mes sa iklet? Temmá üttel neide wasta: Nemmá
ma minno Essandat árrávótnu, nink minna ei tijá, k
he nemmá teddá omma pannu. Nink kui temmá se
olli üttelnu, sis láänd temmá hendá taggasí nink no
JEsust soiswat; Nink temmá es tijá mitte, et se J
elli. Sis üttel JEsus temmá wasta: Maine / m
iklet? Reddas sa oisit? Temmá mottel Alidniello
wat, nink üttel temmá wasta: Essand, kui sinna te
ollet árrálandnu, sis ütle müsse, kohhe sa teddá
pannu, sis tabha minna teddá árrá tuuwa. JEsus
temmá wasta: Maria. Sis láänd temmá hendá

ne, nink üttel temmā wasta: Rabbuni, se om, Oppetaja.
 Jesus üttel temmā wasta: Arrä putko minuo, fest min-
 ei olle weel ülles lānnu omma Essā mannu. Ent min-
 miano Welliste mannu, nink ütle neile: Minna lä-
 es omma Essā mannu, nink teije Essā mannu nink
 unno Jummalä mannu, nink teije Jummalä mannu.
 se om sesamma Maria Maddalena, kummasi Jesus
 se Kurratit olli wäljā ajanu, selle näut temmā händā
 eesmäst, Eui temmā olli illestösnu, warra eesmätsel
 addale Päiwäl. Sesamma läz nink kusut seddā neile,
 amma temmāga ollitva olnu, kumma leinsiwa nink il-
 wa, et temmā Essandat olli nānnu, nink et temmā talle
 olla olli üttelu. Nink kui nesamma kusiva, et temmā
 nink temmāst olli nāttu, sis es usju nemmā mitte.
 Ent ne Maise lātsivā Hawwa sisse, nink näinvā ütte
 Meest häā polel istwat / sel olli pik, walge Särk
 sijān, nink nemmā heitiwā arrā. Ent se olli Issanda
 gel. Ent temmā üttel neide wasta: Arge, heitigo
 te, fest minna tišā, et teije otsite Jesusi Maatsarettist,
 Otsisti väle olli podu. Temmā ei olle mitte sūn, fest
 mā om ülestösnu, nida kui temmā om üttelu, tulge
 mā, kaage seddā Alsemet, kohhe se Issand olli pantu,
 mituge äkkiselt, nink ütlege temmā Jüngriile nink
 teile et temmā om Rooljist ülestösnu. Nink nätse,
 mā saap teije een minnemā Kalilea Male, sāäl sade
 nāggemā. Nätse, minna olle teile seddā üttelu.
 ne nemmā lātsivā äkkiselt Hawwast wäljā, Peljo
 sure Römuga, josiva, seddā temmā Jüngriile kulu-
 ja. Gest Bärriseminne nink Hirm olli neide väle
 u. Nink nemmā es ütle kellele middäke, fest memmā
 siwā. Ent kui nemmā lātsivā seddā temmā Jüng-
 rilutama, nätse, sis tulli Jesus neide mannu nink
 üttes:

üttel: Terre, nink nemmā astiwa temmā mannu / nu
uaksima temmā Falgu kinni, nink kummardiwa tedi
Sis üttel JESUS neide wasta: Ærge peljako. Min
nink kuluage seddā minno Wellitsille, et nemmā lām
Kalislea Male, nink sāäl sawa nemmā minno näggem
Ent kui nemmā sinna lātsivā, nätse, sis tulliwa mō
neist Hoitjist Lina, nink kuluutiwa Körge-Prestriille fi
mes olli sundinu. Nink nemmā tulliwa kokko Wa
nambidega, nink peisewā Nouwo, nink anniwa ne
Evameestille Rahha lül, nink üllirvā: Utlege, et temm
Jüngre tulliwa Öse, nink warrastiwa teddā årrā, si
meije naggasime. Nink kui se Ma. Ballitsejalle tei
saist, sis taahame meije teddā leppitädā, nink sata, et tei
peäte holeto ollema. Nemmā wölliwa Rahha, nu
teimā nida, kui nemmā olliwa oppetetu. Nink sesam
könne om välsjå laggonu Jüdaliste sekka, ammat täda
bā Päiväni.

Nink nätse, kaž neist olliwa sessaminal Päiväl
nemā ütte Allerwette, sinnā olli Jerusalemissist kum
kummend Waggo-Maad, sel olli Niimi Emaus. Nu
nemmā könne liwa töine töisega ligist neist Asjüst, kum
ollawa sundinu. Nink johto, kui nemmā nida könne li
nink töine töiselt küssitelliwā, sis tulli la JESUS eßi ne
mannu, nink kärtwe neidega. Ent neide Silmi peti
nemmā teddā es tunne; fest temmā nāut hendā nelle
sel kombel. Nink temmā üttel neide wasta: Mä
könne es ne omma, kumbe teise kärtwen töine töis
peäte, nink oslete murrelikko? Ent uts, kummal Ni
illi Kleowas, koste nink üttel temmā wasta: Sini
ütsindā wöras ollet Jerusalemin, nink ei tijā me
sissen neil Päivil om sundinu? Nink temmā üttel no
Mes? Ent nemmā üllirvā talle: Se, JESUSSest No
farelli

rettisti, kumb olli Proveet, wäkkew Töön nink Sönon
 Jummalta nink kige Rahwa een. Kuitao meise
 borg. Pleestri nink Pälisko teddå Gurma Hulkatusse
 esse omma ärä andnu, nink omma teddå Risti päle vo-
 nu. Ent meise lodime teddå olletvat, te Israelt piddi lu-
 vastama. Nink päle se kige om niuud täämbä kolmas
 Päiv, cui se sundi. Ent mõnne meise Maisist omma
 heid ka heiditän, kumma ülli warra Hariva man om-
 ma olnu. Nink cui nemmä temmä Rehhå es löiwå, sis
 illiwa nemmä nink ütliwå hendå Englide Määrumist
 tannus, kumma teddå ütlerwå ellärvät. Nink nõnne
 meise seäst lätsiwå Hariva mannu, nink löisiwå nidas
 ei ne Maisse ütliwå, ent teddå hendå es näe nemmä.
 Sis üttel temmä neide wasa: O teise rummala nink
 siseda Söämest, seddå k. k. u. f. mes Prohveti omma
 iten. Es Kristus nisuggust peä kannatama, nink om-
 ja Auwustusse sisse minnemä? Nink temmä nakkas
 roosest nink kigist Prohvetist, nink sellet neile ärä klo-
 in Kirjan, mes temmäst olli Kirhotetu. Nink nemmä
 illiwa se Alenev lähhüde, kohhe nemmä lätsiwå. Nink
 mmä pand hendå Larwemballe minnewås. Nink
 mynä waijewå teddå, nink ütliwå: Ja meise mannu,
 k. Oddang jorowap, nink Päiv Caldus Otsa minnemä.
 Nink temmä läz sisse, neide mõnnu jämä. Nink sundi,
 temmä neidega Lariva man iste, sis mõt temmä Leis-
 tannås nink murs, nink ond neile. Sis orwati neide
 ilmi üles, nink nemmä tusimä teddå. Nink temmä
 te neist ärä. Nink nemmä ütliwå töine töist wasa:
 meise Söä meise sissen palla, cui temmä meijega posat
 vääl nink cui temmä melle Kirja äräsellet? Nink
 mä tössiva selsammal Tunnil üles nink kaniwå
 et taggasid Jerusalemiti, nink löisipä neid ütsibistkülm.

mend, nink lumma, neide man olliva, koon ollewat, ütleroát : Issand om töötelikult ülestösnu, nink he Simmonille näutnu. Nink nemmā suutusliwa, mee pāál olli sundinu, nink kuitao temmā Leivā Murdm neist olli tuttu. Neid es ussu nemmā ka mitte. Ent sis eui õddang olli tolsammal eesmäisel Nåddåle. Pö nink Uisse olliwa linni pantu, tunne Jüngre koou o Sudaliste Peljo perråst.

Ent eui nemmā seddā pasatiwa, sis tulli JEsus eui nemmā Laiwa man istewa, nink sais neide kesi nink üttel neide waasta : Rahho olgo teisega. Nink mā sõimas neide Umbusku nink Sõâme Kall-stu nemmā neid es olle uskuu, lumma teddā vâiwa nä ülestösnu ollewåt. Ent nemmā heitimå ärrå, nink su pelgliklus, nink mõtliwa henda Waimo näggem Nink temmā üttel peile : Kuis teihe ni heitinu ollete, melles såratse Mõiste teihe Sõâmette tulleva et minno Kâssi nink minno Falgu, et minna olle eissi. Ke minno nink Eage, fest Waimul ei olle mitte Lihha Luid, nida eui teihe näete mul ollewat. Nink eui temmā seddā olli üttelnu, sis näut temmā neile Kâssi nink Jüngre Külle. Sis saitwa ne Jüngre rôõmsõs, et nemmā Issandat näijewå. Ent eui nemmā weel Kõmu vere es ussu, nink immetelliwå, sis üttel temmā neide mõ Käs teil sun middâke suiwâ om ? Nink nemmā pa ma kâlle esse Tükkki kitsetut Kalla, nink Kõmmâliste Mõ Kõmme temmā wõt nink sõise neide een. Ent temmā neide waasta : Ne omma ne Kõnne, kumbe minna waasta olle pasatann, eui minna weel teihe man olli; Et peäp täüdetämä, mes minnust om kirsotetu Mõ Gadussen, nink Proovetin / nink Laurun. Sis temmā neide Moisjus, et nemmā Kirjâ moissliwa.

emmā üttel neile: Nida om kirjotetu, nink nida piddi
tistus kannatama, nink üllestoosma Kooljist kolman-
il Väinöäl, nink lastma kuluada omma nimme pääsl,
pattustkäändmisi nink Pattu Andišandmisi lige Rab-
a seán, nink allustada Jerusalemmisi. Ent teihe ollete
Eunnislaja. Sis üttel temmā jälle neide wassta:
lahho olgo teijega: Õtse kui Issa minno om lähhataanu,
ida lähhata minna teid ka. Nink kui temmā seddā olli
ittelu, sis puht temmā neide päle, nink üttel neide wassta:
Börke puhhå Waimo, kelle teihe Pattu andiš annate,
ule omma nemmā andiš antu/nink kelle teihe Pattu fin-
nate, neile omma nemmā finnitetu.

2.

Ent Tomas, ûts neist Kahtvistkümnest, kumb kutsu-
tas Katsikesseh, es olle mitte neide man, kui JESUS
oli. Sis ülirwä töise Jüngre täalle: Meije olleme Es-
indat nánnu. Ent temmā üttel neide wassta: Kui main-
de ei näe temmā Rätte sissen Magla Tähhe, nink panne
omma Sörme Magla Tähhe sisse, nink panne omma
öt temmā Külle sisse, sis ei tahha minna usknu. Nink
oltesa Väriwå perrast olliwå temmā Jüngre taas saal-
issen, nink Tomas neidega. Sis nulli JESUS, kui Usse
wirwa fanni pantu, nink sais neide kessette nink üttel:
lahho olgo teijega. Perrast üttel temmā Tomale:
kunitä tannā omma Sörme, nink kae minno Kässi;
nink kunitä tannā omma Rät, nink panne minno Külle
sse, nink ärrä olgo umbustlik enge olle uskli. Sis koste
Tomas nink üttel temmā wassta: Minno Ihand nink
minno Jummal. JESUS üttel temmā wassta: Gest et
una minno ollet nánnu, Tomas, sis ollet sinna usknu.
Usa omma ne, kumma ei näe nink fisti uskra. Perrast
odā náut hendä JESUS jälle neile Jüngrile Eberia

Járvé man. Ent temmá náut henda nida de : Simon Peter nink Tomas , kumb Katsikesséh kutsu nink Matanael Kalilea Ma Kanast, nink Zebedeusse ja , nink kaž tööst temmá Jüngrist , olliwa üttenko. Sis üttel Simmon Peter neide wasta : Minna Kallo püüdmá. Nemmá ütliwá talle : Meije läm sinnoga. Nemmá lätsiwá wálsá nink astsiwa seddánu Laiwa. Nink tolsammal Õöl es sa nemmá mida Ent kui jo Hommung tulli , sis sais JESUS Ranna Ent ne Jüngre es tijá mitte, et se JESUS olli. Sis ü JESUS neide wasta : Latse , kas teil middáke súmwá o Nemmá kostsiwa talle : Ei olle. Sis üttel temmá wasta : Heitke wálsá Moot hale pole Laiwa , sis i loidmá. Sis heitsiwá nemmá , nink es jowwa enná wálsá weddáda , Hulga Kallo perrást. Sis üttel Jünger , kumba JESUS armast , Peetri wasta : Se Essand. Ent kui Simmon Peter kunsid Essandat wat , sis wot temmá Hammet henne ümbre , (sest tem valli allaste) nink heit henda Járvé. Ent ne töise Jüngri tuliwa Laiwaga , (sest nemmá es olle kariven Ma enge lähhud kaž sadda Künärt) nink weddiwá Ko Nota : Kui nemmá nüüd Male astiwa , sis náitwá níma kuma Hütse pantu oslewat , nink Kallo sääl pu nink Leibá. Sis ütkel JESUS neide wasta : Toge n fallust , mes teiste nüüd ollete püüdnu. Sis läk Simmon Peter , nink weddi Nota Male , täus sadda wiisflimend väle Kolm suurt Kalla. Nink eht neid kül ni pu olli , siiki es kalle se Moot ärrá. Sis üttel JESUS neide wasta : Tule , sõge Lounat. Ent keake es tohhi n Jüngrist temmält küssidá : Kes sa ollet ? Sest nemmä JESUS Essandat ollewat. Sis tulli JESUS nink n Leibá , nink and nelle , nida ka Kalla. Se olli nüüd Kolm

olmas förd, et JESUS henda ommile Jüngritte náut,
 temmá Koolisti olli ülles tösnu. Kui nemmá nüüd
 sõnu, sis üttel JESUS Petri wasta: Simmon
 Jona (Poig,) kas sa minno armastat enuāmb kui ne
 temmá üttel temmá wasta: Ja, Essand, sinna tijät, et
 minna sinno armasta. Sis üttel temmá temmá wasta:
 Kaidsa minno Wonakeist. Sis üttel temmá sälle tivist
 temmá wasta: Simmon Jona Poig, kas sa min-
 no armastat? Temmá üttel temmá wasta: Ja, Essand
 tijät, et minna sinno armasta. Sis üttel temmá
 wasta: Kaidsa minno Lambid. Sis üttel tem-
 mat puhku temmá wasta: Simmon Jona Poig,
 sa minno armastat? Peter saihe kurwas, et temmá
 mat puhku temmá wasta üttel: Kas sa minno armas-
 ta? Nink üttel temmá wasta: Essand, sinna tijät kik;
 minna tijät, et minna sinno armasta. Sis üttel JESUS
 wasta: Kaidsa minno Lambid. Töttelikult,
 elikult minna ütle selle, kui sinna noremb ollit, sis
 tsit sinna henda essi, nink lätsit kohhe sa tahsisit; Ent
 sa wannas läät, sis saat sa omme Rässi wäljä kün-
 ñamá, nink töine saap sinno wölkamá, nink sinna wed-
 ñamá, kohhe sinna ei tahha. Ent seddá üttel temmá tah-
 den, måratse Surmaga temmá saas Jummalat lit:
 Nink kui temmá seddá olli ütelnu, sis üttel temmá
 wasta: Tulle minno perrä. Ent Peter läänd
 ümbre, nink näggi seddá Jüngrit perrä tullevat,
 ba JESUS armast, ke la Sööm. Ajal temmá liggi
 istmu nink ütelnu: Essand, kes se om, ke sinno saap
 läändma? Kui Peter seddá näggi, sis üttel temmá
 fusse wasta: Essand, mes sis se peáp? JESUS üttel
 wasta: Kui minna tahha, et temmá jáas senni
 minna tulle, mes se sinno puttup? Tulle sinna minno
 perrä.

perrā. Sis laggosi Kõnne Welliste sellā wålja, et se
 nane Jünger ei kõle mitte. Nink J̄esus es ütle tâle mi
 te, et temmā ei kõle, enge: Kui minna tahhah, et temm
 jaāh senni kui minna tulle, mes se sinno vultup? Se o
 sesamma Jünger, ke neist Ahsust tunnistar, nink om
 neid kirsotam; Nink meije tisāme, et temmā Tunnist
 om töisi. Ent ne ütstdistkummend Jüngrit lâtsiwā k
 lisea Male ütte Måe pâle, kohhe neid J̄esus olli kutsu
 nink sâäl om temmā nättu eunâmb kui viiest saast B
 litsist üttelisse, kummisist veel valto senni Ajani allale o
 ma. ent mõnne omma kā jo uinoru. Nink kui nem
 teddā näiserwā, kummardiva nemmā teddā. Ent mõ
 mõtliva kâtsite. Ent J̄esus ast neide mannu, pajat
 dega nink üttel: Minnole om antu kik Melewald D
 wan nink Ma vääl. Seperräst minge kige Ilma si
 nink fulutage Armo. Oppust kigelle Lojusselle, nink te
 Jüngrikk kik Paganid, neid ristten se Issä nink se Po
 nink vúhhå Bai no Nimmel, nink oppetage neid pido
 mā kik, mes minna teile olle kâsenn. Kā ussup nink ri
 täs, se saap õnsasf sama. Ent kā ei ushu se saap árrâsun
 tus. Ent Issä ide ver-á saw i nisuugutse Tâhhe tullem
 Minno Nimmel sawa nemmā Kurratid wålja asam
 wastse Keeldega pajatama, Siugu árrâqama, nink
 nemmā middâle surmliko sawa toma, sis ei peā neil m
 dâle wilka oslema. Többiste väle sawa nemmā k
 pannema, sis sarva nemmā parrembasf sama. Nink n
 se, minna olle teise man eggå väivå, ammat Ilma
 sani. Perräst om temmā nättu Zakkabist. Enne
 temmā neide näitten neide Silmi eest üles woeti, sis
 temmā henda nidaade ellâwelt perräst omma Ranna
 näütnu ommille Apostlile, mitmasugutse Tâhtega,
 nätti neide seán nellitummend Väivå, nink pajat

Jumala Rikkusest, arivas neide Moistust et
mä Kirja molsliwa.

3.

Tu kui temmä neid olli kokko loggomu, es lässe temmä neid Jerusalemmist minnä, enge Essä Zootust nink üttel: Mätse, minna iähhåtå omma Essä Zootust leije päle, kumba teije minnust ollete kuulnu. Ent olge, Jerusalemmi Linan, senni kui teid ehhitetüs liega kõrgest. Sest Jaan om kül Wega ristnu, ent peáp pühhå Waimuga ristitämä, eimitte karwa ast neid Päivvi. Sis küssewå ne temmält, kumma olla kokko tulnu, nink ütslwå: Essand, kas sinna sel falle saat üles säädmä Israeli Rikkust? Ent temmält neide wasta: Tell ei sunni mitte tedå Aiga ehladi, kumbe Essä ommale Melewallase om tallelle pan. Enge teije sada sama pühhå Waimo Wälke kumb päle saap tullema, nink sade ollema minno Tunni-Jerusalemin/ nink loggona Juda-nink Samaria al, nink Ma Otsani. Nink temmä toise neid wäljä mal Petantatte, nink tööl üles omme Kässi, nink önneid. Nink sundi, kui temmä neid önnisti, kui temmä neidega olli pajatamu, perräst omma ülestousumist, abeu temmä neist ärä, nink woeti neide näitten üles, läks üles Taiwatte, nink Pilw wöld teddå neide Eiltest ärä; Nink temmä om istnu Jumimala hâle se. Nink kui nemmä Taiwatte kaiseliwa, kui temmä läks, näse, sis saisiwa kaž Meest neide man walgen viin, kumma ka ütslwå: Kalilea-Ma Mihhe, mes saisate nink kaete Taiwatte? Sesamma Jesus, ke Taiwatte om üles woetu, saap nida de tullema, kui teddå ollete nannu Taiwatte minnewät. Nink mä kummardiwa teddå, nink känriwå taggasi Jerusaleni.

salemmi, sure Römuga, sest Määest kumb kutsutas
Määci, kumb om Jerusalemmi Ichhün, pühha Päi-
Te Rönnit. Nink cui nemmä sisje tulliwa, sis lätsi
nemmä üles sinnå Pöningo päle, kuu nemmä ollin
Peter nink Jakkap, Jaan nink Andreas, Wilip
Tomas: Pärtel nink Matteus, Jakkap Altweusse P
nink Simmon Zelotes, nink Judas Jakkabi W
Mesamma olliwalik lindmä üttemelelikult Palvini
nink Vallemissen, Raiste nink Maria Jesuisse En
nink temmä Wellistega. Nink nemmä olliwa al
Jummalala Koan, kitiwå nink tannäsiroå Jummalat.

Jummalala Pühha Sa mo näggewäst Tullemissest Apostlide päle.

Sul cui Suuwiste. Pühha Päi mäudeti, sis
wa nemmä lik üttemelelikult üttenkoon. M
Mürriserinne sundi äkkitelt Tairvast, ötse cui ko
Tuu olles puhku, nink täut seddå kogonna Maija,
nemmä olliwa istman. Nink Kele nätti neil ärräjatu
ollewat, ötse cui tullitse, nink se iste eggäütte päle no
seäst. Nink neid täudeti lik pühhäst Waimust, nink
siwa kõnelema töiste Keeldega, uida cui Waim
and kõnnelda. Ent Jerusalemmi olliwa Judalisse
män, Jummalala paelgliiko Mihhe, kigest Rahvast/
ma Taima al omma: Kui nüüd se häääl sundi, sis
se hulg kollo nink jämmapati ärrä. Sest eggäüts
neid ommal Keel kõnelewat. Nink nemmä heitiwo
ärrä niul panniwa Immeß, nink ütsiwå töine töise

Nåtse, es nesinatse kik, kumma könnelewa, olle Kali-
 se? Kuis meiie sis kuleme eggánts neid pajatawat
 mal Kelel, kumman meise olleme sundinu? Parde
 Mede nink Elamide, nink kumma elláme Mesopota-
 mia nink Kappadootsia, Ponto nink Asia, Maal,
 rúgian nink Pamvilian, Egypchin nink Libia Ma Pi-
 lumb om Kurene kottal, nink móra Romalisse, Juda-
 nink Juda-Ussu Bötja, Kreetre nink Arabe: Meije
 me neid meise omma Kelel Zummala Suri-Telko
 atarvat. Nink nemmá heitiwá kik árrá nink olliva
 de Kalo påál, nink útlivá tóine töist wasta: Mes sest
 önes sada? Ent mu narirva nink útlivá: Nemmá
 ma tåus maggasat Wina. Ent Peter sais neide ütte-
 kumninga, nink töst omma Håald, aink pajat neide
 : Juda Mihhe, nink kik, kumma läte Jerusalem-
 se olgo teile tedá nink pandke fahhele minno Són-
 sesi nesinatse ei olle mitte joobnu, nida kui teije mbto-
 sesi se om folmas Várvá Tund, enge se om se, mes
 id om lábbi Joel, se Proowedi: Nink rimátsel Vá-
 rsgap sundimá, (útlep Zummal:) minna tahha om-
 st Walmust wáljá kallata kige Lihha påle: Nink
 Poja nink teije Tüte sawa Prohwete Oppust ku-
 ma, nink teije More Mibbe sawa Nåkko någgemá,
 teije Wannamba sawa Und någgemá. Nink minn-
 labba omme Sullaste nink omme Nåutsikuide påle
 Váriwil ommasi Walmust wáljá kallata, nink nem-
 sawa Prohwete Oppust kulkama. Nink minna
 ja Immet anda Taiwan üllewán, nink Tähte Ma-
 allan, Werd nink Euld, nink Suidso Tosso. Váiro
 pimmes minnemá nink Ku Verresi, enne kui se suur
 awwalik Issanda Váriw tullep. Nink peáp sundi-
 et ká Issanda Nimmee saap appiheikama, se saap

ðnsaß sama: Israeli Mihhe, kui lge neidsinatsid E-
 nu: Jesust Matsarettist, Jummalast teije seán il-
 náudetu Meest, Wåe, Imme nink Táhtega, kum-
 Jummal lábbi temmå teije festen teggi, nido kui teije
 essi lisáte; Seddásamma, kui temmå Jummal a-
 motteldu Nouwist ninke Genteedmissest olli árráan-
 ollete teije roðtnu, lábbi kílekohtutse Ráe, ülles ponu-
 árrátánu. Seddá om Jummal ülles árrátánu,
 temmå teddá Surma Wallust om páslnu, sest se es-
 mitte ñla, et teddá temmåst piddi kinni vetámå:
 Tarvid útley temmåst: Minna olle Issandat ilkes-
 ne ette sáðnn, sest temmå om minno háál Ráel, et mi-
 ei heljo, seperrást om minno Súddá róðmsa, nink mi-
 Keel rómistar hendá, sest ka minno Lihha saap Lotu-
 hengámå. Sest sinna ei sa minno Henge Pöigutte-
 må, ei ka verrá andma, et sinno Pühhå Árrámádd-
 mist náez. Sinna ollet mulle tedá andnu Elló E-
 Sinna saat minno tátumå Rómuga omma Palge-
 Mihhe Wellitse, laste minno julgede teije wasta kó-
 da wannast Essást Tarvidast, sest temmå om árrákoo-
 nink mahha mattetu, nink temmå Hand om tåd-
 Páiroáni meije man. Kui temmå nüud Prohweet
 nink tees, et Jummal Bandmissaga tålle olli tootaa
 temmå Pusa Suggust Kristust ülles árrátáda, L-
 verrá, temmå Járle våle istraa; Gis nággi temmå
 árrá, nink paat Kristusse üllestdóssmisest, et temmå S-
 i olle mitte Pörgutte játtetu, nink temmå Lihha ei-
 Árrámáddánemist nánnu. Seddásamma Jesu-
 Jummal ülles árrátánu, sest olleme meije kík Tunni-
 Et temmå nüud om lábbi Jummalá há Ráe üllend-
 nink Pühhå Waimo Doftust Essást sanu / sis om-
 má seddá wáljá fallanu, mes teije nüud náste nink kík

Þest Tawid ei olle mitte ülles lännu Tairvatté ent tem-
 vā ütlep: Issand om üteliu minno Eßandalle: Issu
 minno hâle Råele, senni kui minna panne sinno Bain-
 tisi sinno Jalgii allutseß. Sis teedke nüud koggona
 Israeli Kodda tööttest, et Jummal seddå Eßandah nink
 Kristusseß om tenu, seddå samma JEsust / kumba teije
 neile Risti ponu. Ent kui nemmå seddå kulisma, sis natjå
 neide Soåmette, nink ütsivå Peetri nink töiste Apost-
 lide wasia: Mes peåme teggemå, Mihhe Wellitse?
 Ent Peter üstel neide wasia: Råändke hendå Battust,
 nink laste eggånts teise seäst hendå risti JEsusse Kristusse
 Nimmel. Battu Andishandmisseeß; nink sis sade teije sa-
 ma Vühhå Waimo Andet. Gest teile nink teije Latsile
 om seootus antu, nink kigille, kumma karwen omma,
 kumbe eäle Eßand meije Jummal tånhå saap mannu
 kutsia. Ka paljo töiste Sönnuga tunnist nink manuis-
 heimå, nink üttel: Laste hendå arwitalda festinatseß
 sagedast Suggust. Kumma nüud hâäl meisel temmå
 Sönnu wasia wöttiwa, neid ristiti. Nink tol Päitvåt
 Koggodusselle påle lähhüd kolm tubbat Henge.
 Ent nemmå sâimå lindmålt Apostlide Oppusse nink Os-
 susse nink Leiwå Murdmisse nink Palvusse påle. Ent
 Henge påle tekki Pelg, nink paljo Immet nink Tåh-
 suudi Apostlide läbbi. Ent kik ne Ustja olliwa ütten
 on, nink piddiwå kik ni, et eggåmibbel sest Ossa olli.
 Nink nemmå mõiwå árrå omma Hådd nink Warra,
 ne laggasiva seddå árrå kigille/ se verrå kui kummalete
 ja olli. Nink nemmå olliwa eggå pâlwå üttemeles-
 tult Eoon Jummal Koan, nink murdsiva eggån ütten
 Koan Leibå, nink wöttiwa Roga ütten Römu nink õige
 õamega, Jummalat kitten / nink neil olli Armo kige
 ohwa man. Ent Eßand pand eggå pâlwå eimåmb
 Koggodusselle påle, kumma önsaß saiwa. Ent

Ent Peter nink Jaan lätsiwå ütelisse ülles Jumma la Kotta, üttesämmål Palwusse Tunnil. Nink itt Mees, kā Emmå Ghust sani jalloto olli, kanneti sinnå Seddå panniwa nemmå eggå páiwå Jummala Koa ülise ette, kumb illosah kutsuti, et temmå neist Andet val leh, kumma Jummala Kotta lätsiwå. Kui se Peetri nink Jani näggi, et nemmå taahiva Jummala Kotta minnå, sis palvel temmå neist Andet sada. Ent Peter kaije Janiga temmå pále nink üttel: Kae meise pále. Ent temmå kaije neide pále, nink oot neist middåke sada. Sis üttel Peter: Höbbedat nink Kulda mul ei olle, ent mes mul om, seddå anna minna sulle: JEsusse Kristusse Nimmel Maatsarettiist tösse ülles nink kõnni. Nink temmå haard teddå hääst Räest Kinni, nink tömmas teddå ülles: Nink seddåmaid saiwa temmå Yalla nink Talla findimäh. Nink temmå karras ülles, sais nink kätowat nink läz neidega Jummala Kotta, kond nink karras, nink lit Jummalat. Nink kik Rahwas näggi teddå kond wat nink Jummalat litwåt, nink tusitwa teddå, et temmå sesamma olli, le Jummala Koa illusa Wärräjä een oll istnu nink kerjänu. Nink nemmå saiwa täas Hirno nink Heiditämist se ülle, mes temmäle olli sündinu. Ent kui se ärräfütinu Yalloto hendå Peetri nink Jani mäng viddi, sis joost kik Rahwas neide mannu se Kummi siis kumb kutsutas Salomonii Kum, nink panniwa Jummes. Ent kui Peter seddå näggi, sis koste temmå Deahwale: Israeli Mihhe, mes teihe seddå Jummes pannet ehk mes teihe meise pále kaete, kui ollesse meije omma Jomwo, ehk Viühhäussega teddå käümå tennu? Abrähami nink Isaki nink Jakobi Jummal, meise Wannan bide Jummal, om ärtäselletänu omma Last JEsust, kumb teihe ollete ärräandnu, nink teddå ärräsalgnu. Pito

lusse een, kui temmā Kohhut moist teddā wallale lasse.
 Ent teiже ollete Pühhā nink Õigedat árrásalgnu, nink
 palvelnu hennele Tapja-Meest kinki, ent Ello Saatjat
 ollete teiже árrátapnu, seddā om Jummal Koolsist üles
 árráianu, fest olleme meije Tunnistaja. Nink läbbi Ussu
 temmā Numme sisse, om temmā sesinalsse pääl, kumba
 teiже näete nink tunnese, omma Niimme kinnitamu; Nink
 Uss läbbi temmā om selle omma Tervust andnu teiже kile
 een. Nink nüüd tijā minna kül, Wellitse, et teiже seddā
 needmättä ollete tennu, nida kui ka teiже Päliko. Ent
 Jummal om seddā nidade täütnu, mes temmā enne om
 tulutanu, läbbi kige omme Prohwete Su, et Kristus
 piddi kannatama. Sis parrandage henda nüüd, nink
 Edändle ümbre, et teiже Pattu árráwoetas, kui Kostuta-
 misse Aig tulsep Issanda Palgest, nink lähbätáp teile sed-
 od enne suttustetu JEsust Kristust, kā Taitvast peáp hen-
 nele töötma, tohhe Asani, kui kik saap jälle todus, mes
 Jummal om pajalatu läbbi kige omma pühhā Proh-
 wete Su, ammust sani. Sest Moses om Wannambi-
 de vasta üttelnu: Issand teiже Jummal saap teile ütte
 Prohweti üles árrátamā teiже Wellitsist, kui minno,
 seddā veäte kuulma kigen, mes temmā teile saap ütlemä.
 Nink se saap sündimā, et eggänts Heng, kā seddā Proh-
 weti ei sa kuulma, peáp Rahwa seast árrähäetamā. Nink
 omma pajalatu, ne omma neistinnaistist Värvist enne
 ulutanu. Teiже ollete Prohwete nink Leppingo Latse/
 kumba Jummal meije Wannambidega om üllessäad-
 u, kui temmā Abrahammi vasta üttel: Nink sinno
 temmen peáwā kik Suggu Ma pääl sama önnistetus.
 Teile om Jummal eesmält omma Poiga JEsust üles-
 rätanu, nink om teddā lähbätanu teid önnistama/et hen-
 eggänts ommast Kurjuusest känas. Ent

Ent kui nemmā Rahwa vasta pajatiwa, sis a
 Preestri nink Jummala Koja Pā Mees nink Sad
 neide mannu, nink neil olli haige Meel, et nemmā
 wasi oppetiwa, nink Jēsusen ülestössemist kulu
 Kooljist. Nink nemmā heidivā Kāt neide külge,
 vanniwa neid hommungus Wangi, sest sis olli so
 dang. Ent paljo neist, kumma seddā Sōnna olliwa
 nu, uskiwa. Nink Neeste Arv olli lähhūd wiis
 hat. Ent tösel Pāiwäl sundi, et neide Pālikko
 Wannamba nink Kirjatundja kollo tulliwa Je
 lemmi. Nink Hannas, se Kōrge Preester, nink Kai
 nink Jaan, nink Aleksander, nink mitto neid
 Preestri Sulku olli. Nink nemmā sāadsitwā neid
 Peskette, nink nousiwa neilt: Māratfest Wāest, ebi
 retsel Nimmel es teije seddā ollete tennu? Sis ütte
 ter, täus Pühha Waimo, neide vasta: Rahwa P
 ko, nink Israeli Wannamba, kui meid täāmbā sun
 se hä Tō perräsi, mes selle többitselle Mihhele om
 kumma läbbi teminā om ärrästtinu, sis olgo teile
 lige Israeli Rahwale tedā, et Jēsusse Kristusse Ni
 Maatsarettist, kumba teije ollete Risti ponu, seddā
 mal Kooljist om ülesärrätānu, selsammal saisop se
 sün teije een terive. Se om se Kīowi / kā teist Koja
 jist om ärräheidetu, ke Nulga Vā Kīowiž om
 Nink ütteke mu sissen ei olle Onsust, sest ütsik mu
 ei olle ka Tairva al Innimist ille aniu kumman mei
 me önsas sama. Ent nemmā Kaitva Peetri nink
 Sulgusse väle; Nink vanniwa seddā Imries, sest
 mā tesirwā neid opmatta nink rummala Mihhi oll
 nink tusiroa neid ka, et nemmā Jēsussega vikiwa.
 Ent kui nemmā seddā Innimist närvā hennne man
 wat, ke tervez olli sanu, sis es ulle neil middake

ajatamist. Ent nemmā kāssīwā neid Surest. Kohtust
 sähjā minnā, kõnneliwā töine tōist wastä / nink ûtliwā :
 Mes meije neile Meestelle peåme teggemä ? Sest aw-
 halik Täht om netde läbbi sündinu, nink om tedä ligil,
 summa Jerusalemin ellärwā , nink meije ei tvoi seddā
 mitte sallata. Ent et se kawwembasse Rahva sekka ei lag-
 pane, sis åhwårdåkem neid lõowaste , et nemmā eddi
 vände ennåmb ütteke Innimisse wastä sel Nimmel ei pa-
 tata. Nink nemmā heikiwā neid, nink es kässe neid üssi
 e vanåmb kõnnelda ei ka oppetada JEsusse Nimmel.
 Ent Peter nink Jaan kõssīwā neile nink ûtliwā : Kas
 dige om Jummal a een, et meije teid ennåmb kuleme,
 ni Jummalat ? Moistke essi Kohhut. Sest meije ei
 vodi mitte mahha jättä seddā patalemast , mes meije
 kuleme nånnu nink kuulinu. Ent nemmā åhwårdiwa
 neid, nink lassiwā neid wallale, nink es lõowwā mitte, kui
 kas nemmā neid waiwasse, Rahva perräst ; Sest kik
 tütiroå Jummalat se ülle, mes olli sündinu. Sest se
 Innimenne olli ennåmb nelli kummend Alastaiga man-
 ja , kumma küllen se Süttitämisse Täht olli sündinu.
 Ent kui nemmā olliwa wallale lastu, sis tulliwa nemmā
 Õmmatside mannu, nink kuluutiwa/ mes Körge. Preesiri
 nink Vannamba neide wastä ollirva üttelnu. Ent kui
 nemmā seddā kuliwa, sis tõssīwa nemmā kik üttemelelik;
 ult Häält Jummal a pole, nink ûtliwā : Issand, sinna
 ket se Jummal, kā om tånnu Taiwast , Maad nink
 Mero / nink kik mes neide sissen orn : Kå läbbi omma
 Tullase Taiwida Su om üttelnu : Minkperräst mässäj
 ja Paggana, nink Rahwas wöttap tühjä ette ? Ma
 unninga lärwā ütte, nink Üllemäbä tullerwa kõsko wastä
 mandat nink wastä temmä Kristust. Sest töttelikult
 emmä omma hendlä ütte Poggomu sinno pühhå Poja
 JEsusse

Jesusse våle, kumba finna ollet woidnu, Herodes ni
 Pontius Pilatus, Paganide nink Israeli Rahwag
 seddā teggemā, mes finn Rāssi nink finn Rouw
 enne arrāmōttelnu, et se piddi sündimā. Nink nūud
 sand, kae neide Ahwārdāmissee våle, nink anna omni
 Gullasille, kige Julgussega finn Sönnä pasatada,
 fissen, et finna omma Rāt wäljä kunität, et Sūttis
 misse nink Tāhhe nink Imme sündiwā, läbbi finn püh
 Poja Jesusse Minne. Nink kui nemmā oksiva Pa
 rwest piddānu, sis lilo se Paig, kuu nemmā koon oksiva
 Nink nemmā saiva kik Pühha Waimuga tāudetu
 nink pasatiwa Jummalä Sönnä Julgussega.

Jerusalemmi-Lina hirm sast Arrähåetāmisest/ kumb nelj kummel Ajastajal perräst Issanda Kristusse Taiwa-Minnemist om sündinu.

Kui Aig näksi kätte joudma, et Jummal ütsे Je
 susse Jerusalemmi Lina nink Juda Rahwa emma otsa
 Viinha taht lasse kārvwā / usda kui Prohvedi nink
 sand Kristus eesti neile ahwärden oksiva ette üttelnu,
 om nisuggutsid Tähte eune nättu: Üts Hannaga T
 ütse kui Mõõk nättā, om Taiwan nättu, sesamma
 terve Ajastaja Lina kottal saisnu, nida et eggāmees
 dā om nānnu. Mahla-Ku katteshamal Pāiwäl, k
 üttesä Aigo Õse, ütse hapnematta Leivā Pāiwil,
 Jummalä Koan Ultri man nisuggune wallus Pa
 paistnu, et eggā Innimine mōttelnu Pāiwā oslem

Snur wassene lange Wårråså, Zum mala Koä sissen-
 vidditsel Polel, kumb kattelkumnelle Mihhele saije tösta,
 nni teddå piddi wakkale lastama, nink ligittie Kaud. Tab-
 ba nink Rengastega olli kinni pantu, se om hendå kuendel
 kunnil Öse ehti ülesawivamu. Jani Páirvå lu katt-
 cumme påle eddimätsel Páirvål omma Tairva al nink
 Vitvin Wanstre nättu, ninf, ötse kui suur Hulk Küütlid
 nink Galg-Wålle, kokko minnevät nink tapletwat, Öse,
 sure Kärrinåga. Suurviiste. Pühhå Pool-Pühhål, kui
 Preestri Zum mala Koä sissen tabbi wa walmistada, mes
 Pühbis tarwih olli, sis omma nemmå suuri Mässämist
 tulnu; Perräst om nits Håäl kultu tannitawät: Ekk-
 lem süt ärä. Ekk käl mönne seddå sis ütlevå fündinus,
 kui se eepodan Eek kige pühhånbä Paiga een, Zum-
 mala Koan, Kristusse Kannatamisse Ajal, om ärräkal-
 mu. Uts Innimine om sääl vlnu, kummal Nimmé
 illi Jesus Anani, ütte alma nink waise Mihhe Poig, kure-
 samma Suurviiste. Pühbis olli Jerusalemmi tulnu,
 om temmå sure Hålega heiganu: Oh! uts Röölk-
 minne kulus Hommungust; Uts Röökminne kulus
 vddangust! uts Röökminne kulus neljäst Tulest! Oh!
 uts Röökminne kulus koggona Jerusalemmi nink Zum-
 mala Koä ülle uts Håddalinne Kaibus tulip Mörfsia
 le Poig. Mihhe päle; uts Röökminne kige Kochwa-
 le. Nink nida tannit temmå Ö nits Páirvå päle, nink
 est marro Lombega ümbre Lina mõdå: Nink ekk kül-
 unne teedå Viituga lahksiva, kumma seddå Röölk-
 st, kui surja Tähkendämist ülle Lina, hääl melel es-
 ka kundi, sissi es jätti temmå mahha nida tannit-
 väst. Nink kui seddå Innimist Ma-Wallise ja ette
 si, teedå Romalisse hääl peijewå, te teedå Viituga
 laasj lahku, kumm Verri kaitte wälja tuli, sis ei olle

temmā ommette üttele Sönnaga Armo passelnu, ei o
ka ütsik We Pissar temmā Silmisi wáljá tulnu, en
om illes tannitánn sure Hålega: Håddå, Håddå Hå
då sulle, waine Jerusalem. Sundja Albinus om te
kui hampswat Innimist Maruf pannu. Saitse Alastor
ja fárgi móðå ei olle sefinane Inniminne mu Rahwo
umbrekðunu, enge om illes ilmutsindå kóndnu, nink
Inniminne, ke omman Melen ütte Ahsa pále alla si mi
lep ehk seddå árrá púrwáp móttelta, nink om illes mi
tannitanu: Håddå, Håddå sulle, waine Jerusalem
olle ka fest Þáunitámissest mitte árrávássiu. Ent
Romalisso jo Lina al olliwa, sis om temmā Walli M
páál umbrekðot kóndnu, nink om illes tannitámu: Hå
då ülle Jummala Koa, Håddå ülle kige se Rahwo
mittate om temmā ka neid Sönnu, kumb enne temm
es kulu, sinná körwale üttelnu: Håddå ka minni
Nink ótse kui se Sönnna temmā Suun wel olnu, sis
temmā koggomatta Wainlaisest mahha lastu, nink
árrákolu. Neid nink muid Igme: tahte om enne ná
enne kui Jerusalem om árráhádetet; Núud tulley ka
Árráháetámissest essi kuulda.

z.

Ruli Judalisse, (nida kui pühhä Teppan ütlep A
Teg. 7, 52.) Kui Capia nink Árrá Andja vigeo
nink walla Kristust olliwa árrátapnu, sis om kogg
Judaliste Running-Rikkus ligitte illes kurjemboß
mu: Körge Preestri naaksiwa Wæ kaupa nink üller
hut idisille Preestille teggedu; Töiste ülembide ma
oli selge Wihlaminne nink Kaddeus, nink kik Wallin
naaksi lahkuma, nida et náttá olli, et se Wallisju
Járg peáke piddi tölsite tullema. Misuggutse ülemb
Tülli nink Wihlamisse perrást, kumb neil henné mo

olli, naks mōnni Hulkneist årråtagganema, nink essi
 Seltsi kollo lōmå, se läbbi tekku mōnnesuggust Kurja,
 nida et Rahwast risoti nink tappetti, ni Lina sissen Teru-
 salemmin. Kui wäljän; Nink til Assi näkki nida näutä.
 wåt, et sesinatse Rahwa Kerkonin! Kohto. Wallitsus.
 osi ümbre saddamisse pääl. Seperräst lähhåt ka Keiser
 Nero. Bestust Wlorusi Juda. Ma sisse, Judalistille wal-
 litsajah. Nink kui temmå Judalistille wåega kalg olli
 mitma Aßiaga/nink omma Abnust, Körkust nink Wal-
 lotust tagga aje, sis aiwa Judalisse teddå årrå. Kui
 temmå verräst neidega saihe föddama, sis koot temmå
 ommast Rahwast wiis tubhat Meest årrå, kumbe Ju-
 dalisse mahha tappiwa. Nida mässäsiwå Judalisse,
 läbbi Jummala Perrandmis, et nemmå ka Roma-
 liste vasta wöltliwa panna, nink taggasiva neist årrå.
 Ent kui Keiser Nero seddå tedå saihe, sis lähhåt temmå
 Blawinst Vespasianust omma Poja Titussega Sü-
 via Ma sisse. Gelsammal Ajal omma koggona Homo-
 mungo. Ma sissen såråtse Könne ja Sönnume kånnu,
 et ötse sel Ajal mōnne Juda. Maast saasse tullema, kum-
 ma piddiwå sureb nink wåggerwås tousma, nink til Ji-
 ma. Maad henne alla sama. Eh! nüüd se kül Kristusse
 Wainolikko Rilluse polest töötet saihe, kunnas Kristusse
 nimmi (ke Judaliste Suggust om sundinu) ülle kige
 otima. Ma sureb läk, sisli omma mōnne seddå neide latte
 Vespasianuste våle arwanu. Ent Judalisse selletiwå
 seddå Kulutust hennesest, nink mōtliwa omma Asia se
 läbbi tähhendetu olleval; Nink kui neile kolm Tappe-
 lust neide Wainlaiste vasta korda lätstiwa, sis paiso nei-
 de Meel kõrgis, töstiwa kolm Söå. Pálakkut, nink lätsti-
 wåd Wåega Alkalonni Lina årrå sama. Sis lödi neid
 latte puuhuga mahha, nink nammå kaotiva (pale se

weel et ne Sõa Pälisko hukka saiwa) liggi kaž lu
 mend tuhhat Meest ärrä. Sis läts Bespasianus, Ro
 Sonna vale, Kalilea Ma sisse, kumb olli mäkkew n
 rikkas Ma, Rahva polest; poost, rič, nink pallut
 ärrä, nida et Tapmiesel, Küsmiesel nink Vallotam
 Otsa ei ka Tullat es olle. Sis saite Judalissi m
 tuhhat hukka, nink tappeti mahha ülte worbiga n
 viistkümmend tuhhat Söita fölbatawat Meest; q
 Maiste nink lasteta, kumma alwast nink Maal ellä
 Rahwast olliva. Sõa Wäaggi es anna sääti M
 Winnale ei ka Morelle, ei Kassejallutsille Naisilte,
 Hälin maggarville Latsile. Kuus tuhhat Noort M
 lähhät Bespasianus üttet harval, kui iggāmetid U
 Akala Ma sisse, seddā kutsast Maad katsipolelisse M
 waijelt ärräkairoma Kolmkümmend Euhhat man
 Söddä Meest Judaliste seest müudi tol Ajal ärrä i
 weise Dejuusse sisse. Büs tuhhat omma surest V
 händā körge Riomi Mälke päält essi mahha he
 nink hennale essi Otsa tennu. Tol Ajal olli üts tarlk
 moistlik Mees Judaliste seán, sel olli Niimmi Jösef
 olli neil Preestriz nink Pälitens Sðan: Gesan
 paggesi, eddimätsen Peljuu, weitsi Rahwaga ütte
 sisse liggi Gotopatat, Kalilea Ma Lina, säält sadi te
 Rätte, nink widi Bespasianusse mannu. Kui te
 Bespasianusse üttel, et temmā weel piddi Reistr
 ma, sis and temmā täalle Armo. Nink sesamma
 om seddā kirjotanu, mes meije sefi suadinu Alfast t
 Kui se Kalilea Maal sundi, sis tulsi üts tollko potu
 jalgdat nink tööwät Rahwasi Jerusallemi Lina
 dā olli üts neist surembist Eshandist tollko saatnu, ei
 mä se läbbi kik seddā Wallitsust, henne Kötte saab.
 Oni saab palso sallajat Tapmisi, Kõdwmist nink

mist Jerusalemin olnu, nink kik om Kahjuß sigginu, nida et se waine Linn kigest polest om waiwatu. Sel Ahal omma mõnne Körge Preestree árråtappetu, nink laggede om Verd árråwalletu, ka ötse Jummalaa Koas sissen. Josep kirjotap, et kahdviistlumiend tuhhat par: tembat nink ülembät Juda-Rahwast sensinatsen Mässämisseen omi árrå tappetu, nink neide Hä nink Koas antu allivale Rahwale nink Soldatile risu nink wotta: Mõnne mõtlewa Romaleisi kawvala Mouga seddå tennus. Nida waiwati jo Jerusaleem / enne kui õige Marro veel emmå pâle tulî, kolmesugutse Håddåga, Romalistie Sôast, Lahemissest nink kigesugutsest Mâssämisest nink Küllist Lina sissen nink tiigedast üleantust Eshandist, summa petlikko Kombega mõnd Hulkka henne perrå saia, henda Eshandis töösiiva nink Essanda. Au perrast salio Verd árråwalliwa.

Kui nüud tol Ahal Kadara - Rahwas Romalistille vabesiva vasta pannema, sis piddi Titus rühkmå Taloerist wâliå tulla, nink wôt Kadara Lina árrå, nink emmå Pâ. Mees Plaatsidus aije kolmlumiend tuhhat oddanilko parko / kah tuhhat wôt temmå Wangi, mit Rahwakenne nink paggesa. Hulk uppit henda árrå Jordani Jõkke; Nink ne Kolu Rehhå lätsivå Jõkke vooda alla Aswalititesse Tärvesisse, kumb kutsutas Kolu-Perres. Sis lätsivå Romalisse tolle pole Jordanit hukkeronnini ligin Paigun Judalisse pâle, nink sadivaid sure Hirno alla. Kui Talo olli árrå lânnu, sis idi Vespašianusselle Sônnia Kerwâjel Besariatte; et vero Keiser olli árråkoolnu; Sis walmist temmå henkissimaste nink kah árrå Besariast. Nink kui temmå Juda-nink Idumea Rahwa Lina olli árråwötnu, henda Linakest ennege pudu, summa wõra Sôg. Wae

Räen olliwa) sis pand temmå Roma Sdårvälki fik
Linu sisse, et temmå nida parrembide nink peembide Je-
rusalemimi-Lina (kumb ûtsindå ennege weel årråvi-
matta olli) woish årrå wåårdå nink Rätte sada. T-
Hawal töst Vespašianusse Sôa-Wâggi seddå Reisti
Perråst lâz Vespašianus årrå Egipti. Ma sisse, nis-
såält olli temmål Mötte Italia. Male minnemå; E-
seddå Sôta, mes temmål Judalisteaga olli, jât temm-
omma Poja Titusse Holele.

3.

Get Titus lâz Jerusalemimi Lina alla, nink kui te-
må ütte puhhu ratsal Hobbesega wåega Lina lig-
aile, kaema, sis olles temmå pea Judaliste Rätte sam-
nink våssi wainvalisse årrå. Perråst teggi temmå om-
Leri ülles Kopussehe, sinnå saile Wurst Maad Lina
nink jaggi årrå omma Sôa-Wâkke, et temmå sed-
Lina ennåmb kui üttelt kottalt woish taotada nink h-
brevirittå. Sen wassen olli ilmotsata paljo Rahm-
ligelt posekt ligist Linust Jerusalemimi Pasia. Püh-
kolko tulnu, Jummalala Orjus piddåmå. Pâle se o-
hendå Jerusalemimi-Lina kolko poggonu, kumb Kaliu-
Ma sissest olli wååld aetu. Nink nida olli kolm Hu-
nink Ossa Rahwasst Linan, kumma üttemelelist Wal-
sust ennåmbeste nink ennåmbäste (nida kui sis Järg-
kes om) årrårikliwa. Üttel Ossal olli Jummalala
da henke alla woet, selsammal Hulgalo olli Eleasar, S-
moni Poig, Vâlikun, seddå awiwitliwa Müütarii
kumb tigge nink karval Rahwas olli, nink Koddam-
wasta siirt Wihha veise. Lina allumanne Ossa
Jani Räen, kummast eik Willitsus tulli, kummast
enne om ütteldu. Pâålmenne Lina Ossa peti Simo-

nist linni, kummal kažkummend tuhhat Idumea Rahwast Abbiž olli / kumma finnā olliwa kutsutu, Lina Müütnikuide Wallatusse nink Wāe vasta kaitasma; Neitsammust Wōrist olles Rahwas hendā hālmelel jalle pāastnu, ent es woi mitte.

Kui nūud Titus moist, et seddā Rahwast Jerusallemmi Linan ülli paljo nink lijaž olli, sis rühk nink walmissi temmā hendā ussinaste, Lina ümbre piirmā nink Wallitemmā ümbre üles heitmā, nida kui Kristus neite olli üttelnu, senni kui se Rahwas weel kīl üitten koon olli, et Nālg neid kōrowembide nink peembide piddi waimama. Kui Judalisste seddā nāijewā, sis wāijewā nemmā kūl kigest Sdāmest nī paljo kui nemmā sutsiva nink jousitva, seddā keesdā, et se es peā Titusselle kōrda minne- mā, ent nemmā es kōhta mitte, neil es olle üttele Üntre. Jummal eši taht neile Otsa tettā, seperrāst es figgine neil ütsike Nou / nink neide henneste seāu olli selget Dida nink Pülli. Nink ötse tol harval tössi suur Māssāmisse Lina sūßen, et paljo Rahwast Jummala Koa man mahha tappeti. Jerosalemmi Liin olli wāega kōrwa nink linni, nink temmāl olli kolm Müür-Walli sel posel/ kust Lina piddi tuldamā. Seperrāst kiusitba Romalisste sure Wāega Mūri pāle sama, nink Tormiga Lina arrāwōt- ma. Wimāte saiva nemmā sure Waitva ja Tōga kaž Müre arrā. Tollsammal Ajal koli ilm Otsata Rahwast Nālgā arrā, nida kui Josep kirjotap. Utte Leiwā Pallasse perrāst omma kige suremaba Sōbra Mögaga toime idist arrā raggionu nink pistnu. Latse omma Wannam- bide, Essā nink Emma Su eest nink Su sūfest Leiwā Pallakest arrākistnu; Ei olle sis Belli-Sōfarelle, ei ka Sōssar Wellele Armo andnu, ei ka töise pāle hallestamu. Uts Wal-Verri om paljo Rahha masnu. Möönne om-

ma Þópra Sitta sureft Nélhást sónu; Mónne om Gaddulla Rihmu, nink Mðga Tuppe páált Nahárrásárránu nink árrásómu. Mónne omma kolu lóttummil weel Hain Sa sissen om olnu. Mitto om Pölditid árrá oñnu, nink Moa nink Síltaga püüd Málgå árrääjada; Eis om wåega paljo Rahva Máljå koolnu, et Ananias Eleasari Poig, le se Wal Ajal Titusse pole olli paggenu, ütlep: Sadda pále wi lõistikummend tuhhat Kolu-Rehhå Linan lõitus nimahhamattetus. Egesippus kirjotap, et üttest Wal jást ennege mitto tuhhat Koolhat om wáljå kannet nink et sel Ajal, tunni Titus Lina al olli, kuus sadu tuhhat Innimist om árrakoolnu.

Judaliste Råen olli weel Antonia-Ltin, kumb kinnik kóowa Lin vlli, nink Jummala Kodda olli neil weel allale, kummast Sild Lina láž. Seddå Lina ársaisen nätti paljo ennämb Walwa, kui like tõiste Walman. Ehk nüüd kül Titus lindmäste tees, et Nålg Judalissi Linan wimåte saab wåårmå nink löppetama, si läž talle Aig iggåwesh, sepperäst aije temmå Edarwæsse Wåe nink Tormiga Lina árråvöima. Ehk nüüd man kül suurt Walwa nätti, sissi läž Romalisse illes Ussi korda nink Judalissil es olle Woimust ei ka Onne. Kui nüüd Romalisse seddå Lina olliwa árråsanu, si and Passuna-Puhkja Passunaga Tähhe. Sistappet Judaleisse kik mahha, kumma se Lina páál olliwa, mõnd heideti Walli-Muri páált mahha, mõnne satterwa ell Tolus; Mónne pássiwå Ose Lina pakko. Perräst seddå läž Kodda-Wärggi kóowraste nelde pále, kummist Jummala Kodda weel Råen hoijeti. Titust ütteldås kül Jummala Kotta, Jummala Drjuisse perräst, tahtmus, Almatšajättä, ent Ots olli Råen. Jummal tallit seddå

ssa nidaðe, et sāál es peá útteke Armo Andmisti ollemað
 est kui jo lawwa olli māssátu ja tappeldu, nínl Judas.
 Óhe Æhwārdāmissfe ei ka Mannisemissiga es woi sada
 Andmābit Paiku árrā andma, sis moist Göddar.
 Bäggi, et ueld muul Ñoul ten Valgan es woi wáratā,
 vi Náliåga (ent se wóttap valjo Aiga) eht Eullega.
 Seperrást wóttirwa mónnre Sda-Mihhe Tuld Jumma.
 la Rotta heitā, se lágqisi seddāmaid. Niuk nida palli se
 illus, torre nink fallis Hone árrā, kumb tol Ajal suur
 nink pulus olli, nink te ti Tuhbaž. Ne Judalisfe, kumma
 vādlamest Lina Ossa hoisiwa, omma Ossast Lina pagge-
 nu / ent suremb Ossa saise neid Eulle nink Möga läbbi
 buka. Preesri omma ülli haledaste pallelnu, et neide
 Elloste piddi Armo annetoma, ent sāál es olle Armo sa-
 mist Jummalæ ei ka Innimiste man lōidā. Titus om
 kostu : Kui neide Jummalæ Rotta nink Otrus om
 árrähætet, sis ei olle ka Preestríd mitte tarvis. Jum-
 malæ Rotta om ótse Lauritse Väinwäl árrā passotetu/
 solsamal Väinwäl, kummal Pabilonni Kunningas en-
 nemiste eddirnást Jummalæ Rotta olli árrápallotanu.
 Nink se Väinw om sel Jummalæ Koal ðige Otsa-leggijá
 nink Koatsa Väinw olnu. Seddå Aiga, eddimátsfest
 Jummalæ Koast nink temmá üllesteggemissfest, kumba
 Salomon olli ülles rennu, Keisri Bespasianusse töise
 Wallitsusse Ajastani, kummal se Jummalæ Rotta su-
 Jummasse om árrähætetu, om ütarbistkummend sadda
 Ajastaiga påle úts. Ent fest Ajast / kummal se töime
 Jummalæ Rotta jálle nakkati ülles teggemá, Kunninga
 Cirrusse töiset Wallitsusse Ajastajal, om wüf sadda påle
 ütesá fáitsmet kummend Ajastaiga. Kui níud Judas-
 ssi nidaðe waimati, eht kui Vässemisse Lotust ennamb
 olle, sis jáinw ommitigge ne töise weel omma Möttie

väle. Neil Päiwil kui Jummalala Kodda nidaade patevi nink häeteti, om ûts hirmsa nink halle Assi Jerusalemin sündinu, kumbe verrantullero Rahwas mainlisse saapustma Úts qisa nink rikkas suurt Sukku Emänd, toll poolt Jordaniit, olli Pelsusi mu Rahvala Jerusalemi paggenu. Kui nüüd Liin ni wõ nink rasseste Mässäst waiwati, sis wõtnu temmä om noort, wäikest Latsekest Hälli sissest (eggaüts woip msta, märaisse Sdåme Wallogo temmä seddå tennu) u lapnu seddå ärrå; Utte Ossa vannu temmä kitsam nink sõnu seddå ärrå; Toist poolt vannu temmä Smeestille ette, kui nesamma ümbrelaot jo siwa nink Eti otsiwa. Ent Sdåmihhe omma ärrähirmtonu, nemmä seddå omma nánnu, omma se waise Matspe hallesstanu, nink seddå Asia Jerusalemi Lina ülem Essandille pulutanu. Sesinane hirmsa Assi om se waaatnu, et nemmä fest Päiwäst naakatu mõtlema heititusselle ärråanda, nink omma tulnu Titussega kõnlema nink lepmä. Ent fest et nemmä Rahvo tegemissega wäega kaugast olliwa wibinu, nink sis weel Rahvink Wabbaust polsiwa, kui nemmä jo olliwa ärrångunu nink ärråwaiwatu, sis es sa nemmä midda. Nink Liin om weel weidi Päivi waiwal kinni pe Gen Walshen om Ma Ilma paljo Rahwasit surest. Väla Häddäst nink Ohhus, Linost Wainlaiste Leri wäpaggenu. Sis om neid ülli oddamaste ärrämiidu. Epuhhul johtuwa foggomatta Sda Mihhe näggen ütte Judalist omma Sitta sissest Kuld penningid wloriawat, kumbe temmä henne sisse olli neelnu. Etekku seddämäid ûts Könne üles, ülle kige Leri, Smeestie sellä, et Judalisce, kumma Leri omma vaggel omma Kulda henne sisse neelnu; (Sest mõnne olli)

unma ussina Arraohmissee perräst mund middäke es woi
 reávijä kui Kulta, es woi ka Sva. Meeste eest seddå vetä.)
 Seinatse Könne perräst leiksiwa Sva Mihhe ütte Õ sissen
 unämb kui katte tuhanda Judaliste Rötko üles, et nemmä
 öotliwa lige Judaliste Rötkun Kuld penningid ollewat.
 Nink neid olles wesi ennämb üles leigatu. Kui Titus es olles
 ikku heigata nink keeldä, et Wangitnid es peä tappetama.
 Bimäte sis woeti Jerusalemmi Liin árrå, nink sis es anta
 morelle ei fa War-nale Armo. Siski om heigatu, et Jom-
 otummalle Rahwale, kumma es olle joudnu Sva. Niista
 viddådå nink waasta panna, pidbi Armo näüdetämä. Nida
 siutu, läüdeti nink palloteti foggoni Jerusalemmi Liin puh-
 až nink sutummasz árrå Wainlaisest; Suremb Ojja Linast
 lissotu nink häreteti hirmsaste árrå. Mõnne Hone jaleti sa-
 juna Romaliste Ebameeste Warjuž. Kumbe sinnä pantis ed-
 då Maad wahntma; Ra mu tühja Kiowi Maja nink per-
 rato Torni jäiwä sinnä saisma, üttesz Tähhež nink Tunnistus-
 sež et sääl om Liini ennenuste olnu. Nida om Jerusalem ár-
 rähäet nink perrätummasz árräritotu, vtse wäiko Maaria-
 Värväl, siggisetsel Kuul, kumb olli wiges Ku jest Ajast, kui
 temmä alla Wainlanne tulli teddå ümbre piirmä. Wangi-
 woeta Rahwa hirmsast surest Hulgast lähhät. Titus sätts-
 töistkummend tulhat, walmist kanger noort Meest Aleksan-
 driatte, iggawetsež Orjaž, Kiuve kandma nink mund rasseo-
 dat Tööd teggemä. Paljo Judalijhi mudi oddawaste árrå,
 kui Karja. Kas tulhat jaeti sinnä nink tänu árrå Roma-
 Rikkuse Maije sisje, et neid wahhest sure Eßandide Wörusse
 Pibdin, Rahwa Immež nink Raetussež, Möisaliste ette
 pidbi heidetämä nink árrå lissotama. Elläwid Wange om
 ligiž sanu üttesäkummend päle sätse tulhat; Kunna sis, kui
 ebdimält Lina allz tuldi kül kummekord sadda tulhat Inni-
 mist Linan om olnu, kummist suremb Ojja wörast Rahwest
 olli, kumma es olle Lina Elläjä, sisli olima kik Judaliste
 Sunst nink Verrest sundinn. Kui nüüd Titus sure Wae
 nink Alwoga Jerusalemmi Lina olli árräwötnu, árräpallo-
 tann, mahha kisen nink árrähäetänn, sis pand temmä mõnd

Svåmihhi seddå Maad hoidma, neide Maije verråst kum
sååt ümbrel olliwa; Nink läsh essi årrå Svåwæga Euwra
Jöle, fest uikamwette kawwe tol hawal Roma. Rikkusse P
Ent kni se lange, kulus nink pühha Jerusalemmi Liin å
hætetii, sis arvati seddå Aiga ollewat Ilma Algmissest.
ruhhæt pâle nelli neljât kummend Ajastaiga; Roma
Algmissest ölli latessa sadaa pâle kolm kolmat kummend
staiga; Kristusse Ramatamisest saije senni Ajani nellik
mend Ajastaiga. Nida om Jerusalem, kige kuulsamb
füllem Liin kige Hommango Ma sijen, haddâlist nink ha
liko Otsa sann.

Ni rassedaste nink hirmsaste, om Jummal omma püh
juumalikko Söenna Pölgjid nink Maariid sundna nink m
helnu, nink om se läbbi figelle Ma Ilmale ütie Mället
Lähhe mink Mannitsust andnu, et eggänts Jummala W
ha nink Sundast peäp pelgämä, nink Jummala nink m
Ißhanda Jesuusse Kristusse Tundmisje pole hendå kään
Seperråst peäp eggänts eht omman Melen, ussinaste je p
olle Armo andnu, kummale temmä mõnda fallist Tootust
andnu, kumma sean mitto fallist suurt, pühha Prohveti m
Wannambat om olau, kummaast Ißhand Kristus essi. om
Innimisse Oilemisje porrå om sundinu nink tousnu; Et te
mä paljo ennämbäste nink kõowembastee munub Rahwast ja
sundma, kummale temmä selgest Arminist omma Jum
likko Tundmisest nink fallist Armo Oppust om andnu, kni ne
mä teddå se eest ei tännä, enge seddå õiget, töötelikko Jum
la Tundmisest nink Drusust pölgwa, nink kalle Svåmiga naa
näas meije seän sund wät. Selle piddägem Jerusalem
Arråhætamist olaa omman Melen jåtkem Partu teggem
mahha, nink läändlem hendå figest Svåmest Jummala po
ja vallegem illes, et se armolinne Jummal nink Ißhand, si
sinasel haddâlist Ajal, meid nink meije Ma kest niisugun
hirmsa Sundusse eest armolikul tahhaž hoida, meije

Ißhanda Jesuusse Kristusse perråst, Amen!

Earto-Ska fele

a u l u =

Ramaf,

Kumman kik swanna nink wast se
aulo, kumma senni ajani Tülli Värki
trüktitu / ütte Ramato fisse omma kofko
kootu / nink sundlikkude nimme
alla fåetu;

Nida

eggå sure Pühhā Aljal ni häste, kui
muido kigge suggutsen / Henge nink Jibbo
röömsan nink turban Pölitven särätsid Laulo,
kumma sundinva, löövis

**Kummalalle Auswus nink
Earto-Ska**

Roggodusselle Lullus trüktitu

Riga Linan / Samuel Lorenz Wröllskiman

1747.

400,-

611-3123

